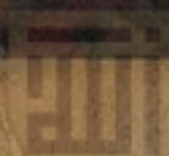

1

20

وحسبك قول الناس فيما ملكته

لقد كان هذا مرة لفلان

ومنها الذي ما ساء فقط

ومنها الحسنى فقط

فضولى نمره ٧ قيمه

ومن ذا الذي يرجى سجاياه كلها

كفى المرء نبلا ان يعد معايبه

انتقل بمرور الايام وكرور الاعوام

الى احوج الانام الى الملك العلام

محمد بن عبد اللطيف

القاضي بشيراز عفي عنهما

وقد لاح في الصبح الثريا كما ترى

كعنقود ملاحية حين نورا

کتاب فضولی

حمد بیحد اول متکلم نطق آفرینه که سفینهٔ امید سکان بحار بحور نظمی تموج استغراق
والشعراء یتبعهم الغاوون مستغرق کرداب حرمان اتمش ایکن سلسلهٔ استثنای
الا الذین آمنوا ایله قوارب شعرای اسلامی صحیح و سالم ساحل نجاته چکمش و
سپاس بیقیاس اول ناظم آسمان و زمینه که بسملهٔ نظمین افسر فرق فرقان ایدوب
مزرعهٔ قلوب اهل عرفانه نهال مودت کلام موزون اکمش قطعه

زهی صانع که لوح جانه کلک حسن توفیقی :: ازلدن اقتضای نظم جان پرور رقم قلمش
کمال شعر کیبی ممکن اولمز اولمدین اندن :: انکا منت که طبع نظم لطف اتمش کرم قلمش

قطعه مبدعی کر خامهٔ توفیق او دارد رقم :: صفحهٔ ادراک ارباب سخن نقش خیال
طبع ازعلا منتهای لطف خاص اوست :: نیست چون علم وکر معتدور کسب این کمال

موزون

العربية يسبّح من ابدا التقويس الى المنى ❊ وقدر اشكال الامور وحلها
نقدّس من لولا اعانت فضله ❊ لما علّم الاسماء آدم وكلها
ودرود نامعدود اول مخاطب كلام معجز نظامه كه فنون شعر مضمونی وما علّمناه
الشعر ودود طبایع قلمش اکن لسان حکمت بیانی انّ من الشعر لحکمة تعزیزیله
مقبول قلوب اهل حال ایتمش وثنای بی ریا اول قافیه نظم انبیایه که التفاتلری ایله
رتبهٔ شعر پایه اماننده قالمش اکن سلسله سعادت انتساب شریفلریله فی الجمله
درجهٔ اعتباره یتمش قطعه اول دُرّ درج انا افصح که حکمت دایهسی
شعر شهدیله لب جان پرورین ترلمش ❊ شعر بر زیور اما برنجکی نا قصلره
اولکه کاملدر انی محتاج زیور قلمش قطعه احمد مرسل انکه در عالم ❊ هرچه باشد
طفیل خلقت اوست ❊ رتبهٔ شعر هم از وست بلند ❊ محک جوهر نبوّت اوست
العربیة اثنی علی الخیر الانام محمد ❊ کشف الدّجا بضیاء بدر جماله ❊ ثنائه رفعت
مدارج قدرنا ❊ خصیت تحیّتنا علیه وآله ❊ امّا بعد راقم تسویدات صحایف
عصیان فضولی ناتوان بو طرزیله بیان حال و بو نهجله شرح مافی البال

ایدر که چون زورق وجودم بادبان طبیعت برله دریای طفولیتدن ساحل
ادراک واحساسه یتدی وتحریک هوا وهوس برله آتش صبوت اشتعال
بولوب حرارتی جانانه وجنانه تأثیر ایتدی رایض اقتضای کمال معنوی
عنان توسن اقبالمی جانب اکتساب آدابه منعطف قلوب وآفتاب حکمت
جوهر طبیعمه اثر تحصیل معارف صالوب رغبت کسب ادب قلدقده وگل تخم
کسب هنر هواسیله آچلدقده معدن جواهر اکتساب کالم بر دبستان جنت
نشانه ذی که صحن لطیفی صفوف علمانیله خلد برینیدن خبر ویردی ومطلع
اختر حصول اقبالم بر مکتب مهذب ایدی که فضای دلشیرینی سرو قد صنملر
برله جانه جنان مژده سن یتوردی شعر صحن لطیف ودروی خوبان نشسته
صف صف ✿ دیدارشان مبارک همچون سطور مصحف ✿ خورشید لوح چون
مه هریک نهاده درپیش ✿ برگ کتاب چون گل هریک گرفته برکف ✿ اما هنوز
اول نوریلره نزاکت طبعدن تاب اکتساب دقایق علوم وطاقت
مشقت تعلیم حقایق حدود ورسوم اولمامغین محفل بهشت آثارلرنده

دهم

همیشه اشعار عاشقانه دن عنبری نسیمه اوقنمزدی مطالعه اندوکلری اوراقه جگر
سوز غزللرندن عنبری برخط بولنمزدی بیت شعر بر معشوقه در حسن عبارت زیوری
جان و دلدن نازنین محبوبلر عاشقلری اول طایفه گرامی مداومت صنایع
اشعاریله و مواظبت لطایف گفتاریله هم حسن حالاتندن وقوف
بولمشلردی و هم عشق کمالاتندن خبردار اولمشلر ایدی قطعه
ای خوش اولکیم طبع موزونیله بحث شعر ایدب خوبرولر واقف مضمون اشعار اوله لر
دیمدن فهم ایده لر کیفیت اسرار عشق عاشق بیچاره حالندن خبردار اوله لر
بن که صفحهٔ جبلتمده روز ازلدن کلک قضا حرف محبت نظم رقم قلمشدی
وحدیقهٔ خلقتمده بدایت فطرتدن تخم مودت موزونیت اکلمشدی
اول مجمعک سحاب امتزاجندن نهال طبیعتم چکوب ازهار اظهار
استعداد نظم ایتدی و اول محفلک هوای اختلاطندن سبز اولوب
مزرعهٔ مزاجمده گل مذاق شعر بتدی قطعه شاهد نظم پیرایه پرده قوتده ایکن
قلدی اول نظمی کورب فعل قضا سنه خرام غنچه لر گوکلنی اچاغه لطایف برله

(٦١)

بلبله ویردی صبا رخصت تقریر کلام ٭ لاجرم عندلیب شیدا کبی سرمست اولدم
و اول کللره قارشو ترنّم اتمکه استعداد فطریدن رخصت بولدم افق
طبعمده هلال موزونیّت طلوع ایدوب اول خورشید وشلردن
اقتباس نور شوق اتمکن کون کوندن برغاینده متزاید اولدی که
آزمدنده اشعهٔ انوار نظمله چوق شهرلر دولدی قطعه
صیت فصاحتیله سوزم دوتدی عالمی ٭ من مهد اعتبارده طفل زبون هنوز
بوی خوشمله اولدی معطّر دماغلر ٭ بن نافه وجودده بر قطرهٔ خون هنوز
زمان زمان سودای شعر سایر افعالمه غالب دوشوب و گروه لیلی
وشلر مجنون کبی پی استماع شعر اچون باشمه اوشوب شاعرلغم متواتر اولدی اندی
و آوازهٔ نظمله عالملر دولدی بیت طبیعت شهره شهر اولمغه میل تمام
نه پنهان ایلیم سودا ابنی رسوای عام اتدی ٭ بو حاله متقارن مشاطهٔ
همّت رواکورمدی که مخدرهٔ حسن نظمم پیرایهٔ معارفدن خالی منصّه
دهرده جلوه قله وجه اف استعداد علوّ رفعتم رضا ویرمدی که رشتهٔ

سلك

4
(٧)

سلک شعرم جواهر علمدن عاری گردن بند عالم اوله زیرا که علم بیشعر
اساسیز دیوار اولور و اساسیز دیوار غایتده بی اعتبار اولور پایهٔ
شعری حلیهٔ علمدن معرّا موجب اهانت اولوب و علم بیشعردن قالب
بی روح گبی تنفّر قلوب بر مدّت نقد حیاتم صرف اکتساب فنون علم
عقلی و نقلی و حاصل عمرم بذل افشا فواید حکمی و هندسی قلمغین مرورله
لآلی اصناف هنردن شاهد نظمیه پیرایه لر مرتّب قلدم و تدریجیله
تتبع تفاسیر و احادیث ایدوب فضیلت شعره مذمّت اسنادی
بهجت اولدوغک حقیقتن بلدم قطعه شعر ذوقندن اولمین واقف
اهل نظمی مذمّت ایلمسون ✻ کندو جهلینه اعتراف اتمسون
هر کرامانه سحر سویلمسون ✻ القصّه اسباب اختراع فنون نظم
جمع اولوب مقتضی ظهور آثار اولدوغی زمانلرده که هر دم دست
قدرتم مخترعات مصنوعه دن گردن کائناته برحمایل اسار ایدی
و هر ساعت سیاح طبیعتم خلایق مولفات بدیعه دن بر گلستان

قدم باصردی برکون بربکار مشکین خط که دائره خالنه مشک چین دیمک خطادر
ایدی و زلف رشکندن نافهٔ تاتارک روزکاری قرا ایدی سرو نازکبی
خرامان خرامان من افتاده سنه سایهٔ مرحمت صالدی و بشیرین شیرین
کلمات ایله خاطرم صوربکوکلم اثنای محاورت و حین مصاحبتده دیدی
کای شکوفهٔ بوستان بلاغت وای سبزهٔ نوبهار حسن عبارت بعد الحمد ادا
توفیق سبحانی و مشیّت تأیید ربانی ممالک فنون نظم و نثر تسخیرن سکا میسر
اتمشدر و نوبت ریاست اقالیم سخن بو ذریجه سکا یتمشدر اگرچه عربده و عجمده
و ترکده یگانه کاملر چوقدر اما سن کبی جمیع لسانه قادر جامع جمیع فنون
نظم و نثر یوقدر حالا که مفتاح زبانک روزکارده ابواب فیض آچمقده در
و غواص طبعک خاص و عامه دریای فصاحتدن جواهر چیقاروب صاچمقده در
اهالی عالمدن بعضی لآلی منشآت و معمّیاتکدن بهرهٔ فیض آلمشلر و بعضی
مثنوی قصایدکدن متمتع اولمشلر و بعضی فارسی غزللرک نقش ضمیر اتمشلر
و بعضی عربی رجللرک ذوقنه یتمشلر حاشا که ترک زاده محبوبلر فیض نظمکدن

بهره مند اولمیه لر و طائفه انزاک صاحب فراق لره بو بستان کلامکده شکوفه
دیوان غزلن بولمیه لر و بو سببدن طرح بنای جامعینک قابل قصور اوله
و بو واسطه دن بنیه استدعا ر کمالک رخنه بوله

مثنوی

غزلدر صفابخش اهل نظر ٭ غزلدر گل بوستان هنر ٭ غزال غزل صیدی آسان
دگل ٭ غزل منکری اهل عرفان دگل ٭ غزل بلدرر شاعرک قدرتن ٭ غزل
آرتورر ناظمک شهرتن ٭ گوکل گرچه اشعاره چوق رسمی وار ٭ غزل رسمن ایت
جمله دن اختیار ٭ که هر محفلک زینتیدر غزل ٭ خردمندلر صنعتیدر غزل ٭
غزلدی که مشهور دوران اوله ٭ اوقومقده یازمقده آسان اوله ٭
الحق بو کلمات دلپذیری که اول بی نظیردن ایشتدم مضمون کلامن محض
نصیحت گوروب ایجاب التماسنه اقدام ایتدم اما اقتضای زمان کمال استغفار
رخصت ویرمدی که صراف خردنقدن اوقاتی صرف تصانیف معتبر ایلکده
ایکن بو جزویاته صنایع ایده و شهباز طبیعت معظم سیدلر گوزدن کن بر
مختصر شکار اردنجه گیده ناچار محل اعتبارده بو علاوه لازمدر و بو زمان

١٠

طفولیتمده صادر اولوب متفرق اولان غزللردن بر مختصر دیوان جمع ایتمک
صلاحن کوردم و اول قندده مندن التماسله انلردن التماسیله آکوب
صورت جمعیتنی اختصار اوزره اتمامه یتوردم امید که ارباب فصاحت
و اصحاب بلاغت مشاهده و مطالعه قلدقده منشا و مولودم عراق عرب
اولوب تمامی عمرده غیر مملکتلره سیاحت قلدوغمدن واقف اولدقده
بو علت موجب سقوط اعتبار بلمیه‌لر و محل و مقاممه کوره رتبهٔ استعدادمه
حقارتله نظر قلمیه‌لر زیرا اعتبار وطن استعداد ذاته تأثیر ایتمز وطپراغده
یاتمغله طلادن جلا کتمز نه اهل بغداد اولمغله نادان صاحب قبول اولور
و نه بیابانلرده دورمغله دانا قبول وحشت قیلور مثنوی

اگر عمرها مردم بد سرشت	بود همدم حوریان در بهشت
دران محفل پر صفا روز و شب	ز جبریل خواند فنون ادب
به آن اعتقادم سرانجام کار	نگردد از و جز بدی آشکار
وگر سالها گوهر تابناک	فتد خوار و بیقدر بر روی خاک

١٨٠

برانم که کمتر نشیند غبار ⁘ زخاکش بر آیینه اعتبار
چو از خاک خیزد همان گوهر است ⁘ شها زر ابر از زنده افسر است

توقع بودر عموماً اهالی عزّ و اعتباردن خصوصاً بلغای روم و فصحای
تاتاردن که اگر شاید حسن عبارتمده اول دیارک الفاظ و عبارتلرندن
زیور اولمسه و مخدرۂ نظم اول ملکلر لطایف و ضرب المثللرندن زینت بولمسه
معذور بیوره لر زیرا هر ملکک اهلنه عار یندن عارکلور و هر طایفه ده هر کیم
وار ایسه تتبع اغیاری موجب غیرت بلور و بو دیارک اصطلاحاتی
غیر معذور اولمق عذرخواهمز بتر بیهوده تعرضدن نه بتر لله الحمد والمنة
خاک کربلا سایر ممالک جواهرندن اشرف اولدوغی معلومدر و رتبۂ
شعری هر یرده ایدن حقیقتده بو مفهوم در ⁘ الهی بو محبت نامه نامی دو بو
فرزند دلپسند گرامی که زادۂ طبع فسون ساز و نتیجۂ ادراک سحر پرداز مدار
امتعۂ عجز و نیاز و بدرقۂ سوز و گداز برله عزیمت غربت اتدی و جواهر معنی
و بروب اقمشۂ تحسین اولمغه فضای عالمه محمل تجارت برتدی نته کیم توفیق

عنايت همراه ايدوب مضيق عدمدن نزهتكاه وجوده كتوردك وتاييد

مرحمت معاون ايدوب وادي غيبدن باديه شهوده يتوردك نه دياره

كتسه وده ولايته يتسه مقدم شريفي مبارك وميمون ومشاهدۀ لطيفي

خجسته وهمايون ايده سن الهي بو محبوب زيبايي وبو شاهد رعنايي كه مشاطۀ

لطيفك رخسارنه زينت ويرمشدر وحليۀ توفيقك پيرايۀ حسنن رتبۀ

كماله يتورمشدر عموما جميع اهل فساددن خصوصا اوچ طايفۀ بدنهاددن

حسن حمايتكده محروس ومصون ايده سن بري اول كاتب ناقابل وجاهل

جاهل كه خامۀ مخالف تحريري تيشۀ بنيان معارفدر وكلك كدورت

تأثيري معمار بناي زخارفدر كه بر نقطه ايله مجتبي محنت كوسترر وكاه بر حرفيله

نعمتي نقمت اوقودر الوبيه تثبت يدي كاتب لولاه ماضربت

معمورة ابيت بالعلم والادب اراد من الجهز في الفساد نسخته

تستظهر العيب تغيرا من العتب قطعه قلم اولسون الي اول كاتب بد تحريرك

كه فساد رقمي سوزومزي شود ايلر كه بر حرف سقوطيله قيلور ناصري نار

٧
١٢

گاه بر نقطهٔ قصورینه گوزی گورایلر قطعه بادسر گشته بسان قلم آن بی‌سروپا
که بود تیشهٔ بنیاد معارف قلمش ؛ زینت صورت لفظست خطش لیک چه سود
پردهٔ شاهد معنیست سواد رقمش ؛ بری اول ناقص بی‌سواد که طبع ناموزونیله
مجالس و محافلده استدعای استعداد قلوب شعرا و تودهٔ نظمدن نثری
سیجلمیه و ادای پیستله شاهد معنی جالندن نقاب اچلمیه العربیه
کلت لسانا سیغیها من تصرفه ؛ صارت لآلی عقود النظم منثورا
اعری القضایا عن الامتناج منطقة ؛ تصریف القلب المضموم مکسورا
قطعه بریده باد زبانی که در فضای سخن ؛ ازو مبانی افکار منهدم گردد
ز انقلاب تصاریف لهجهٔ بد او ؛ وجود حسن عبارات منهدم گردد
قطعه بی نصیب اولسون نعیم خلددن اول زشت کیم ؛ ناملایم لهجه‌سی موزونی
ناموزون ایدر ؛ تیشهٔ لفظی بنای نظمی ویران ایلیوب ؛ سست گفتاری
فصاحت اهلنی مغبون ایدر ؛ بری اول حاسد خطاپیشه و معاند جفا اندیشه
که طبع ناموزونیله دعوای شعر ایده اما دقایق اشعارده صاحب شعور

اولمیه وادراك رکیکلر لاف نظم اوره امّا حقایق گفتاره راه تصرّف بولمیه
لاجرم حسد دیدهٔ انصافن کور ایدوب ادراکنه اعتماد ایدن جاهللر
حضورنده بیهوده بیهوده تعرّضلر ایده و هرزه مرزه دخللر ایلیه تا که شعردن
ذوق استماع گیده العربیه مانم حساد الکلام عظیمة مصیرنهم محض
الضلالات فی املا تضیع مراعات الصنایع بینهم تسد منهاج الوصول
الی العلا قطعه آه ازان بادیه پیمای بیابان حسد که ندارد دل ظلمانیش
از عرفان نور چو عناکب بد و بیتی که بهم می بافد خویش را دیده از بانی
بیت المعمور عیب باشد همه جا مطرح مد نظرش کرد از کرد حسد دیدهٔ
انصافش کور قطعه خزان در گلشن عرفانه حاسد الهی حاسدی کور ایله
دایم ایشیدر معرفت اهلینه آزار الهی حاسدی خوار ایله دایم رحمت
ایزد اول حلال زادهٔ پاك اعتقاده که بو نوریس شاهدلره مشاهده
قلدقجه اعلا سنک حلیهٔ تحسینله جمال کالنه زینت ویره و ادنی سنک
شانهٔ مروت برله زلف خطاسندن عقد عیوبن چوزوب آیینه

8
١٥

قدرتدن ۞ صيقل ۞ احسان ايله ۞ نقصان ۞ غبارن كوتوره

والله ۞ المعين ۞ تمّت

الديباچه

كتاب فضولى

[illegible]

کتاب

قد انار العشق للعشاق منهاج الهدا
سالک راه حقیقت عشقه ایلر اقتدا

عشقدر اول نشئهٔ کامل کیم اندندر مدام
میده تشویر حرارت نیده تاثیر صدا

وادی وحدت حقیقتده مقام عشقدر
کیم مشخص اولمز اول وادیده سلطاندن گدا

ایلمز خلوت سرای سر وحدت محرمی
عاشقی معشوقدن معشوقی عاشقدن جدا

ای که اهل عشقه سویلرسن ملامت ترک قیل
سویله کیم ممکنمیدر تغییر تقدیر خدا

عشق کلکی چکدی خط حرف وجود عاشقه
کیم اوله ثابت حق اثباتنده نفی ما عدا

ای فضولی انتهاسیز ذوق بولدک عشقدن
بیله در هر ایش که حق آدیله قلسک ابتدا

دامی

یا من احاط علمک الاشیاء کلها
نه ابتدا سنکا مقصود نه انتها

کیم ویره جان بولکده بولور خاک او لوب مقام
گویا که خاک راهکه در نقد جان بها

سنسن قیلن مظاهر امید و بیم ایدوب
موسایلکنج علم عصاسنی اژدها

سندن بولپدر احمد مرسل مقام قرب
تحسین یا و سینله تشریف طاوها

یعقوبده نشانه شوقک غم و الم
یوسفده نشئه نظرک بهجت و بها

بولمزدی قهرک آچمسه خوان سیاستن
هل من مزید لقمه سنه دوزخ اشتها

یارب بلای قید فضولپله اسیر درد
اول بیدلی بو دام کدورتدن ایت رها

یارب همیشه لطفکی ایت رهنما بکا
گوستر همه اول طریقی که گتمز سکا بکا

قطع ایله آشنالغم اندن که غیردر
الحق اوز آشنالرک ایت آشنا بکا

بو یولده ثابت ایت قدمی اعتبارمی
کیم رهبری شریعت اوله مقتدا بکا

یوق بنده بر عمل سکا شایسته آه کیم
اعمالومه گوره ویره عدلک جزا بکا

خوف و خطاده مضطربم دار امید کیم
لطفک ویره بشارت عفو عطا بکا

بن بلمزم نکا کرکن سن حکیم سن — منع ایله ویرمه مرتبه کرکمز نکا بکا
اولدر نکا مراد که اولدر سنکا مراد — حاشا که پسندن اوزکه اوله مدعا بکا

حبس هواده قویمه فضولی ضعیف اسیر
یارب هدایت ایله طریق فنا بکا

زهی ذاتنک نهان واول نهاندن ماسوا پیدا — بحار صنعکه امواج پیدا قعر ناپیدا
بلند وپست عالم شاهد فیض وجودکدر — دکل بیهوده اولمق یوغیکن ارض وسما پیدا
کمال قدرت واظهار حکمت قلمغه ایتمش — غبار تیره دن آئینهٔ گیتی نما پیدا
دمادم عکس الور مرآت عالم قهر لطفکدن — انکچون که کدورت ظاهر ایلر که صفا پیدا
کهی طپراغه ایلر حکمتک بیک مه لقا پنهان — کهی صنعک قیلور طپراغدن بیک مه لقا پیدا
جهان اهلینه تا اسرار علمک قالمیه مخفی — قیلوبدر حکمتک کفتار ایچنده انبیا پیدا

نثار شفقتنکدر کیم اولور اظهار حمدکچون
فضولی تیره طبعندن کلام جان فزا پیدا

اشرقت من فلک البهجت شمسا وبها — ملأ العالم نورا وسرورا وبها

بو احمرایچون دوادر ومجربدر

قیون کوکوردی	نعوبت سکری
درم ٥	درم ٥٠

بو اجزالری سحق ایدوب اخشام وصباح
اوچر درهم مقداری اکل ایدهلر
وایجاب اقتضا حمامه کیرلدیکی صورتده
برده سی سیجاق وصوایچلیدر اقشام
بوده سی صوقاغن سندنده
م

دیکر ترک معده فسادینی
دفع وباضوری دخی دوا
اولدیغی مجربدر

عاجی قاودن	قاره اوزوم
درهم	درهم

بالاده محرر اولان اجزایی اوزومک
چکردککنی چقاروب بعده کنز ولرینی
سحق ایدوب زیت یاغی ایله معجون ایدوب
صباح واخشام ایکی درهم مقداری
اکل اولنه غایت فایده سی چوقدر
ومجربدر
م

چقدی بر کون که ضیاسنده تمامی رسل | اولدی محو بله که خورشید شعاعنده سها

اولدی بازار جهان رونقی بر در یتیم | که دکل ایکی جهان حاصلی اول دره بها

رتبهٔ حکمتی و معراج کمالینه گوره | حکما فرقه‌سی دون فلسفه جمع سفها

منهی معرفت حال دلیله دایم | قیلورم اهل حقه اسرار حقیقت انها

ینجه تعریف ایده‌یم وصفنی بر شاهک کیم | اوکا وصاف اوله یاسین و معرف طاها

ای فضولی ره شرعنی دوت اول اهلرک | بو طریقیله ضلالتدن اوزک ایله رها

ای اولوب معراج برهان علو شانکا | یره ایتمش کوکدن استقبال ایدوب فرقانکا

چین دعوای نبوت مدعی الزامنه | جا نبیکن ایل سنک علمک یتر برهانکا

کلک حکمت چکدی حرف سایر ادیانه خط | حکم ابثات ایتدی نفی سایر ادیانکا

باقی معجز نه حاجت دین حق اثباتنه | عالم ایچره معجز باقی یتر قرآنکا

سنسن اول خاتم که رفع ایتمش تمام عالمی | خاتم حکم خلافت تا یتشوربدور انکا

وصف جبریل امین ایتمش قبول خدمتنک | سر حق کشفنه آنکله یتر فرقانکا

اول قدر ذوق شفاعت جوهر دندانکه وار ... کیم کلور عرض خطا معنیده بر احسان بکا

ماه نو در بو قوسه سن قلدقده سیر آسمان ... قالدروب برمق کتورمش آسمان ایمان بکا

یا نبی لطفنک فضولیدن کم ایتمه اول زمان

کیم اولور تسلیم برهان در غفران بکا

کار کر دوشمز خدنک طعنهٔ دشمن بکا ... کثرت پیکانک ایتمیشدر ده مردن تن بکا

ایمنم سنک ملامتدن کیم اکوب چوری ... اولدی زنجیر جنون بر قلعهٔ آهن بکا

آندنم رسوا که سیلاب سرشکم چاک ایدر ... زخم تیغنک قانی کیدر دجه پیراهن بکا

دمبدم شمع جمالکدن منور اولمسه ... ای کوزم نوری کرکمز دیدهٔ روشن بکا

هیچ سپکنده قرارم بو قدر اول ذوقدن ... کم قچن خاک سر کوینک اوله مسکن بکا

باشقا بر سرو سمنبر وصلنک سوداسی وار ... سود قلمز باغبان نظارهٔ کلشن بکا

ای فضولی اوله یا فسون بساط سلطنت

بکدر اندن حق بلور بر کوشهٔ کلخن بکا

ای ملک سیما که سندن اوزکه جبر انکدر بکا ... حق بلور افسانه دیمز مرکیم که افسانه در بکا

ورمی

ویرمیین جان سکا بولمز حیات جاودان
زنده جاوید انکا دیرلر که قربان در سکا

عالمی پروانهٔ شمع جمالک قیلدی عشق
جان عالم سن فدا امر لحظه بیک جان در سکا

عاشقه شوقکله جان ویرمک ایکن مشکل دکل
چون مسیح وقت سن جان ویرمک آساندر سکا

چشمه یارم گیجه لر اغیار طعنندن صقین
سن مه اوج ملاحت سن بو نقصاندر سکا

پادشاهم ظلم ایدوب عاشقلرینی ظالم دیمش
خوبرولردن بیان کلمز بو بهتاندر سکا

ای فضولی خوبرولردن تغافلدر یمان
کر جفا هم کلسه انلردن بر احساندر سکا

جام ایچره می که دایره صالمش حباب اکا
آیینه در که عکس صالور آفتاب اکا

زاهد سوال ایدرسه که میدن نه در مراد
برده صفا در انده که ورمت جواب اکا

قان یاش دوکوب یانینده کزر اتشنک کباب
معشوقه بکزر آتش و عاشق کباب اکا

ایله کوکلده اشک خطک شوقنی فزون
اوتدن چقر بخار ساچلدوقجه آب اکا

چشمک مریضی اولدی کوکل لعلدن امید
رنج خماره دوشدی دوا در شراب اکا

تکلیف جنت ایلمه کوبکده کوکلمه
چون جنت اهلیدر نه ویررسن عذاب اکا

مسدود در فضولیه میخانه لر یولی — یارب هدایت ایله طریق هدا‌نگا

دوستم عالم سنکچون کر اولور دشمن بکا — غم دکل زیرا بنم سن دوست الحق سن بکا

عشقه صالدک بنی بند ایلیوب بر دو ستندن — هیچ دشمن ایلمزانی که ایتدم بن بکا

اکسوک دکل جان و تن اولدقجه بندن درد و داغ — چقسه جان خاک اولسه تن نی جان کرک نی تن بکا

وصل قدرن بلمدم هجران بلاسن چکمدین — ظلمت هجر ایتدی چوق مبهم ایشی روشن بکا

دود آهکر دربکا سرو ایله کل ای باغبان — نیلرم بن کلشنی کلشن سنکا کلخن بکا

کوکل غمزه تیغن چکدی اول ماه اولمه غافل ای — کم مقرر در بو کون اولمک سنکا شیون بکا

ای فضولی حیفسه جان چکمن طریق عشقدن
رهکذار اهل عشق اچره فلک مدفن بکا

کال حسن ویرپه‌ر شراب ناب بکا — سنکا حلال الدی معنیجه شراب ناب بکا

سنی ملک کوره لی بازمز اولدی عشق کناه — ولی بازلدی بو یوزدن بسی ثواب بکا

خبر اکوننده صورلمز خطالر ایله ومک — نیتر فغا بنله بن ویردوکم عذاب بکا

بی

بنی قرارم ایله قو بنزاولدک ای کردون
بربر آتمله ویرمه انقلاب سنکا

شعاع جوهر تیغندن اومه رحم ای دل
صاغنمه سو ویره ای تشنه بو سراب سنکا

فضولی باشنکا اول سرو سایه صالدی کون
علو رفعتیله تیمز آفتاب سنکا

رشته در جسمیم که دوره چرخ ویرمش تاب انکا
مردم چشمم دوزر مردم در سیراب انکا

سایهٔ زلفنک شبستانینده در شمع رخنک
ینجه بنسون قدریله خورشید عالمتاب انکا

وردر درد دیر ارصفابخش حریف بزم عشق
ساقیا چوق ایتمه تکلیف شراب ناب انکا

دردمی تک غرقهٔ خوناب کوردم کوکلمی
کورنه کلدی باشنه تند شرابناب انکا

قامت خم برله بر اهل کرامتدر فنشک
طاش اولبدر کوییا باش اکمش محراب انکا

جشمکی اهل نظر قصدینه تعیین ایلین
ناز و غمزه کیدن مهیا ایلمش اسباب انکا

ترلمش رخساریله خوبلر آچرلر کوکلمی
کورنه کلشندر که آتشدن ویرزلر آب انکا

سلک اهل حاله چکمش زاهد اهل ریا
سن کیمی کیم سیم قدرن بلدر سیماب انکا

ای فضولی قالمش غوغای مجنوندن اثر
غالبا افسانهٔ عشقم کتورمش خواب انکا

عشق اطوارن مسلم ایلدی گردون بکا
بونجه کیم بلدی بو گوردی بتمدی مجنون بکا

قلدی بندن منع تکلیف نمازی مسلک
صالدی برحق نشئه جام می گلگون بکا

باغبان گر میل قلمز سروکه معذوردر دو
سرودن یکرک گلور اول آفت موزون بکا

اسکیله قان باشم توکوب قلدی بنی رسوای عشق
وه که دشمن چقدی آخر دیده پرخون بکا

اولمزم سرفکنده کیم اولسم گرفتار اولمدین
بر بلادر کوزلر آفتدر دل محزون بکا

ای فضولی ناوک آهمله آلدم انتقام
دونه دونه گرچه بیداد ایتدی چرخ دون بکا

غم دیارنده اجل پیکی گذار ایتمز بکا
یوق صابوب دردم مگر کیم اعتبار ایتمز بکا

یار جور ایتمز بکا اغیار تعلیم ایتمیدین
باالله اغیار ایلین احسانی یار ایتمز بکا

داعیه‌در هر لحظه رخت عیشمی آهم یلی
فانسی ناحق ظلمدر کیم روزگار ایتمز بکا

عشق ذوقیله خوشم ترک نصیحت قل رفیق
بن که تریاکی مزاجم زهر کار ایتمز بکا

چرخدن آشورمدین باد گله آه آتشین
قدر ایدوب گردون شررودن زر نثار ایتمز

نقد جان تاراج غمدن صاقلمق دشواردر
عشق تا سنگ ملامتدن حصار ایتمز بکا

باد

یا دلعلکله فضولی گوزلیوب راه عدم ‏ ‏ ‏ وار بر تدبیری اما آشکار ایتمز نکا

جان نه که جوهری اول لعل گهرباره فدا ‏ ‏ ‏ عمر نه که حاصلی اول شیوه رفتاره فدا

درد چشمش باشیم اول خال سیه قربانی ‏ ‏ ‏ تاب گورمش تنم اول طره طراره فدا

گوزلرمدن دوکولن قطره اشکم گهری ‏ ‏ ‏ بلبلر گردن ساچلسن لولوی شهواره فدا

چاک سینمده اولن قانلو جگر پاره‌لری ‏ ‏ ‏ مست چشمکده اولن غمزهٔ خونخواره فدا

پاره پاره دل مجروح پریشانمدن ‏ ‏ ‏ سر کوینکده اولن مزبله بر پاره فدا

جان و دل قیدنی چکمکدن اوزم قوتمادم ‏ ‏ ‏ جانی جانانه ایتدم دلی دلداره فدا

ای فضولی نوله کر صاقلر ایسم جان عزیز
وقت اوله کیم اوله بر شوخ ستمکاره فدا

غمدن اولدم ایمدم حال دل آواره نکا ‏ ‏ ‏ ای گل تازه روا گورمه‌دم آزاره نکا

لیک می ناب که بغرندن ایدر جمله کباب ‏ ‏ ‏ آتش عشقیله عشاق جگر خواره نکا

می گلگونه‌ده گل نرگس مستنک عکسی ‏ ‏ ‏ قدح اولمش گوز اچوب عاشق دیداره نکا

عارضینک کل کل آچیبدور کلکون تابی | دهکه بر کلدن آچلمش نیچه کلزار بکا
باغه سیر ایتیبور رخ و لعلینکه کیم غنچه و کل | کوستره خون دل و دیده خونبار بکا
دیر ایدم قامتوکا سرو ولی اوزکه ایمش | حرکات روش و شیوه رفتار بکا
اککیلیوب طرف بناکوشکه درد دلمی | یا اوتاغنک دیه یا طره دستار بکا
من کرفتار کم آزاد اوله بیلمن غمدن | هیچ کیم اولمسون ای شوخ کرفتار بکا
لعل نابک موسی یغزوحی قان ایلدوکن | آه کیم قانلو یاشم قلمدی اظهار بکا

ای فضولی فلکک وارمیسنکه نظری
که غم و محنتنی ویردی نه کیم وار بکا

غمزه سن سودوک کوکل جانانک کرکمزمی بکا | تیغه اوردک جسم عریانک کرکمزمی بکا
آتش آهمله ایلرسن بکا تکلیف باغ | باغبان کلبرک خندانک کرکمزمی بکا
یله ویرمه داغیدوب یان ایتکلردن کوتور | ای پری زلف پریشانک کرکمزمی بکا
ای کمان ابرو رقیبه ویرمه غمزکدن نصیب | اوق اترسن طاشه پیکانک کرکمزمی بکا
یاندرب جانم جهان سوزاتیمه برق آهمی | آسمان خورشید رخشانک کرکمزمی بکا

لو

کوز لنکدن بنی منع ایلمک لا یعنیدر | صوفی انصاف ایله اما نکه کرکمزمی سکا

دوتلم کیم اشک سیلابینه یوقدر اعتبار
ای فضولی چشم کریانکه کرکمزمی سکا

کرچه ای دل یار ایچون یوز ویردی کوز محنت سکا | ذره قطع محبت ایتمیدک رحمت سکا
صاقلمه نقد غم عشقینی ای جان ظاهر ایت | کیم ویرر جیب مزین جمعیه رخصت سکا
چاره بهبودی صورردم معالجدن دیدی | درد درد عشق ایسه ممکن دکل صحت سکا
دوترم یارن قیامتده چیشم دامنک | مست سن غفلت شرابندن یوقکون مهلت
عشق اهلن آتش هجرانه ایلرسن کباب | دونه دونه امتحان ایتدم یوقدر عادت سکا
انجیدر نالم سنی وه نوله کر یوقنیغله | چشم جلادک ایده احسان بنکا منت سکا

سنده دون کوردم فضولی میل محراب و نماز
ترک عشق ایتمک می ایسترسن ندر نیت سکا

ای بیوفا که عادت اولدر جفا سکا | بالله جفادر اولمه دیمک بیوفا سکا
که نازوکه کرشمه وکه عشوه در ایشک | جانم سوزلر اولمسه یک آشنا سکا

بنیك جان اولیدی كاش من دل شكسته یه
تا سر بریله بر كز اولیدم فدا سكا
عشقكده مبتلا الغمی عیب ایدن صاغ اولوز
كیم اولمق اختیار ایله در مبتلا سكا
ای دل كه هجره دولمیوب اسرتسن اول مهی
شكرایت بو حاله بوقسه كلور بربلا سكا
ای كل غمكده اشك رخ زردلم توی ال
بلدردی اوله صورت حالم صبا سكا

دوشمز چو شاه قربی فضولی كدا لره
اول شه دن التفات نه نسبت كدا سكا

شبكه مفتاح مه نو اوله گنجینه كشا
قطره قطره قبله انجم رشحاتن پیدا
كزلیوب چشمه خورشید صوین كوزه چرخ
دیبشر صالمش كبی عكس می كلكون مینا
لاله رنك اوله شفقده فلك مینا فام
انجم چرخه صاله نشئه تاثیر هوا
مه نو جامنی دوره كتوره ساقی دهر
نخل همت رشحاتندن اله نشو و نما
بن سیم اول روح فزا راحی تو كم ساغره كیم
ایلیوبدر رنجه توپراغی نوا كبر طلا
دوتراولسم نه عجب می اكن درد صفت
آتش خرمن غم آب حیات حكا
جام دورنده فضولی اوقورم می وصفین

فقر ملکی تخت عالم ترکی افسر در بکا
شکر لله دولت باقی میسر در بکا

زلف و رخساری خیالیله نه حالک دیمک
بنلیکیم کیجه و کوندز برابر در بکا

حور و طوبی وصفن ای واعظ بوکون آز ایله کیم
همدم اول طوبی قیام و حور پیکر در بکا

آیدن ای شمع حق بر گوشه دوت کیم بو کیجه
بزم بر خورشید طلعتدن منور در بکا

ویردی باد صبح بر خورشید طلعت مژده سن
شمع وش وه کیم بو دم اول ملک مقرر در بکا

زاهدا سن قبل توجه گوشهٔ محرابه کیم
قبلهٔ طاعت خم ابروی دلبر در بکا

ای فضولی جمع اولوب پیوسته اهل نظاره
عرصهٔ دشت جنون صحرای محشر در بکا

شربت لعلک که دیرلر چشمهٔ حیوان اکا
اول دیر جان دمبدم عشاقه ویرن جان اکا

او ملکدن کیم تنیکن شمک سانجلیدر هر طرف
گلبنیدر زخم قدم هر غنچه بر پیکان اکا

خال و خطدر بلمن اول آیینه رخسار اوزره
یا کوزمدن عکس صالمش هر دم مژگان اکا

دوتمه ای جان دمبدم طغیان ایدوب تن چاکنی
قوی بو منظردن دم نظاره قلسون جان اکا

بحر لولو دیشلرک وصفن دیکر سویلر صبا
کیم قولاق دوتمش صدف ایچره در غلطان اکا

کوکلمه صبا لمش خطک دوتن فلک قانونی نوز رب
طفل تک کیم اوقودر لر زجر له قرآن اکا

ای فضولی اول صنم افغانکه رحم ایلمز
طاشه نبکز نا عزی تأثیر ایلمز افغان اکا

مرزمان منظور بر شوخ ستمکر در بکا
تا نده اولسم بر بلا حقدن مقرر در بکا

اول خم ابرو یه قیلسم سجده مر ساعت نوله
قبله ایله اول خم ابرو برابر در بکا

غم دکل جسممده کر سنک ملامت زخمی وار
شحنهٔ بازار سودایم بوزیور در بکا

کوزده خون آکودپیکانک خیالیله خوشم
مر بری کویا که بر برک کل تر در بکا

زخملردن بیک اغز آچیدم ادای شکرینم
مر او قک بر نعمت غیر مکرر در بکا

عقل ارشادیله بولمق کام ممکن دکل
دام راه اول حلقهٔ زلف معنبر در بکا

اختر بختم وبالن کور که اول مه دن کلور
مهرلر در اوزکیه جور وجفالر در بکا

ای فضولی منزل مقصوده یتسم نه عجب
خدمت پیر مغان ارشادی رهبر در بکا

بنم تک هیچ کیم زار و پریشان اولمسون یارب
اسیر درد عشق و داغ هجران اولمسون یارب

دمادم

16

١٦

وفا دم اوررلر هر چکدکم بی رحم بتلردن
جو کاهی انلره [illegible] اولمسون یارب

کوروب اندیشه قیلمدم اول ماهی بو دردم
که بو اندیشه دن اول پشیمان اولمسون یارب

چقرمق ایسته‌ر تندن چکوب پیکانن او سروک
چقمن اولسون دل مجروح پیکان اولمسون یارب

دیمک کم عدلی یوق یا ظلمی چوق هر حالیله اولسه
کوکل تختینه اندن غیری سلطان اولمسون یارب

جفا و جور له معتادم اونلر سیز نوله حالم
جفاسنه حد و جورنه پایان اولمسون یارب

فضولی بولدی کنج عافیت میخانه کنجنده
مبارک ملکدر اول ملک ویران اولمسون یارب

ای ناوک غمزک پیسری سینه احباب
زلفنک خمی ارباب وفا صیدینه قلاب

محرابده شکل خم ابروی لطیفنک
واجب بو جهتدن قمویه سجدهٔ محراب

سوزم ویر ایدم شمع سکا ایلمسه روشن
نظاره رخسارکه یوق شمعده هم تاب

خورشید جمالندن اول آی صالدی نقابن
صبح اولدی درای لعبت ندر بو نجه شکر خواب

دون صبح تیوردم فلکه موج سرشکم
غرق ایتدی فلک اوزره اولن انجمی کرداب

ساقی مکر اول لعل سوزندن ویرمی نابه
کیم دوشدی ایاغنه اولن ادبدی می ناب

جمعیت اسبابه کوکل ویرمه فضولی
کیم تفرقه در خاطر جمعیت اسباب

کوهکن شیرینه اوز نقشن چکوب ویرمش فریب
کوره جانلر بو بزداشدن اوزنیه بر رقیب

قاشلرک یای بر اوق لطف ایلمیش هر عاشقه
من همم اندن ایلرم بر اوق تمنا یا نصیب

توتیای خاک پایک فیضنه یوق بولمسم
نور چشم عیب قلمه کور اولور دیر غریب

مضطربدر چارهٔ دردمده وه کیم ایلینوب
بر دوا ایستر درده اوغرمش اوزین مسکین طبیب

برق آهمدن اودم هر کوشه بولمش رخنه لر
کل کورد ای کل کیم کرفتار قفسدر عندلیب

ای فضولی الجمه سندن تغافل قلسه یار
رسمدر کیم کوستره احبابه استغنا حبیب

اول که هر ساعت کولردی چشم کریانم کورب
اغلر اولدی حالمه بر جسم جانانم کورب

ایلین تعیین اجزای مداوا دردمه
ترک ایدوب جمع ایتمدی حال پریشانم کورب

لاله رخلر کوکسمک داغنه قلمزلر نظر
هیچ بر رحم ایلمزلر داغ هجرانم کورب

دوت کوزین ای دود دل چرخک کدورتن ترک ایدوب
قالمسون حیرتده چشم کوهر افشانم کورب

دوی

17
١٧

پرتوی خورشید صانمنک پرده کم دور فلک
یره اوردمش آفتابن ماه تابانم کورب

سوده عکس سرو صانمنک کم قوپارزب باغبان
سویه صالمش سروی پیسر و خرامانم کورب

ای فضولی بلکه اول کل عارض کوز کورمش دکل
کیمکه طعن ایلر بنم چاک کریبانم کورب

صبح حکمش چرخه چالمش داشنه تیغن آفتاب
ظاهر ایتمش اول مه دلاکه عین انتساب

دم مبدم تحریک تیغندن بولر باشلر صفا
ایله کیم صو موج اوردب ظاهر قیلور هردم حباب

هر سر مویمده بر باش اولسه موی سر کبی
کسه وارن تیغ خونریزندن ایتمزین اجتناب

کشف اسرار ملامت جوهر تیغنده در
کیم الور باشلرده کی سودا جمالندن نقاب

غصه سندن باشمک قیل کبی انجلمش تنم
کیم تنمله تیغی اورتاسنده باشمدر حجاب

تیغ چابک سیر ینه آهوی چین دیرسم اول
سبز فلدجه توکر صحرای چینه مشکناب

موی ژولیده مله تیغندن اومیدم کسمزم
ای فضولی خالی اولمز صرف لامعدن سحاب

صبح صالوب ماه رنکدن نقاب
چق تماشایه چقه آفتاب

رشتهٔ جانم ترا ایت بر کره
صالمه سر زلف سمن سایه تاب

مست حجوب صالمه نظر مرنکا
کورمه روا کم اوله عالم خراب

کسمه نظر جانب عشاقدن
نالهٔ دل سوزدن ایت اجتناب

شاملر انجم صابرم صبحه دک
ای شب هجرک بکا یوم الحساب

دوزخه کیرمز ستمکدن یانن
قابل جنت دکل اهل عذاب

صالدی ایتقدن غم عالم بنی
ویر بکا عمر دفعه سلپ قی شراب

رحم قل افتادهلرک حالنه
هیچ کرکمزمی سکا بر ثواب

یار سؤال ایتدی که حالک نه در
خسته فضولی نه ویررسن جواب

غالبا بر اهل دل توپراغیدر دردشراب
کیم قلوب حرمت نبالردوشمش اوستنده حباب

برق و باران صانمه کیم کوردکجه آه و اشکمی
بلمزم نمدر بنم اغلر بکا یانر سحاب

ای صورن حالم بو استغنا سؤالندن نه سود
حالم ایلرسن سؤال اما ایشتمزسن جواب

دشت غمده خاک قبرم اوزره سر و کرد باد
چکسه باش اول سرودن صو کسمه ای سیل سراب

نمور

یتمیوب وصلینه سن لیلی وشک برعمر در | من کبی مجنون اولوب صحرایه دوشمش آفتاب
اول بت ابروسن قویوب محرابه دوندرمن یوزم | قوی بنی زاهد بکا چوق ویرمه تنکری چون عذاب

نقد عمرک بر صنم عشقنده صرف ایتدک تمام
ای فضولی آه سندن کر صورلسه بو حساب

غیره ایلری سبب بیک التفات اول نوش لب | التفات ایتمز بکا مطلق نه دیرلمن سبب
جور اولور عادت غضب وقتی نه عادتدر بو کیم | جورن آز ایلر بکا اول تندخو قلدقجه غضب
نوله غمزک فکری دوشدیسه دل سوزانمه | ظالمک کر اولسه آتش منزلی اولمز عجب
دمبدم کر دوشسه کوزدن در اشکم وجهی وار | یاش اوشاغلر در یتیم اولرده یوقدر ادب
جور کوکلمدر چکن کوزدر کورن رخسارکی | الله الله کام الن کیمدر چکن کیمدر تعب
یار بیداد ایلمز عشاقه فریاد ایتمدین | هر نیچه روزی مقدر اولسه واجبدر طلب

مطرب اغلتمه سرودکله فضولی خسته نی
سیل اشکندن صقین قویا به بنیاد طرب

سن یوزکدن عالمی روشن قلوب صالدک نقاب | یا زیه صالسون بو کوندنصکره نورن آفتاب

سن نه نور پاکسن ای مظهر صنع آله
کیم اولور نور رخکدن آفتاب و ماهتاب

عکس رونک صویه صالمش سایه زلفک توپراغه
عنبر ایتمش توپراغک آدن سویک ایتمش شراب

بلده بولمش بوی زلفک سوده عکس عارضک
کیم بلی باغرینه باصوب سویه گوز دکمش حباب

لعل گون میدر الکده ساغر سیمینله
یا نکین لعلدر رشک لبکدن اولدی آب

کلک قدرت لوح سینکده سنی قلمش رقم
ایلمیوب محبوبلر مجموعه سندن انتخاب

ای فضولی هر عمل قلسک خطادر غیر عشق
بودرر بن بلدوکم والله اعلم بالصواب

پای بند اولدم سر زلف پریشانک گورب
نطقدن دوشدم لب لعل درافشانک گورب

اوده یاقدم شمع وش جانم یاقوت رخسارکه
چرخه چکدم دود دل سرو خرامانک گورب

یاغدرر مریان گوزم اشک اوزره ثغرم یارسن
خلعت گلگونله رخشک اوزره جولانک گورب

برزمان گیجمز که دل تیغکدن اولمز چاک چاک
آچیلور هر دم دوتلمش گوکلم احسانک گورب

گوکلمی تنهالق ایلردی پریشان سینه ده
اولمیدی جمع هر یانده پیکانک گورب

بنه زندان غم و محنتدن اولمشدم خلاص
آه کیم دوشدم ینه چاه زنخدانک گورب

ای

ای فضولی بونجه گیم دوتمک پنهان حال دلک
عاقبت فهم ایتدی ایل چاک گریبانک گورب

درد عشقم دفعنه رخصت چکر دایم طبیب
شکر کیم اولمش اکا رحمت بکا راحت نصیب

بر زباندر شرح غم تقریر ینه هر برگ گل
ایلمز بیهوده گل گوردکده افغان عندلیب

بلسه ذوقم وصلدن فرقتده افزون اولدوغن
وصلدن منعم روا گورمزدی شکندن [?] رقیب

طعن غفلت در پری طلعتلره اظهار حال
صانمه کیم احباب حالندن اولور غافل حبیب

آه بلمم نیلیم قورتلمق اولمز قیدیدن
من حریف ساده دل خوبلر حیالی دلفریب [?]

شمع وصلیله تفاخر قلمه ای پروانه کیم
خرمن عمرک گویر برق فنادن عنقریب

نوله اغلرسه فضولی روضهٔ کویک گورب
لاجرم گریان اولور غلنج [?] وطن یادن غریب

قلمه دون تک شامی صبحه برابر نوبت عجب [?]
رسمدر فصل بهاره اولمق برابر روز و شب

گونکه سایک دوشدکی یردن دوزر بر وجهی وار
گلکسه عالی قدرلر فقرا اهلی دورمق ادب

اولمدی میخانهٔ عشقکده مست جام ذوق
دورندین بزم فلکده زهره قانون طرب

جنت وصلکه اول مقصد که ایمان اهلنه
قلمسه حق روزی جهنم آتشنه اولدز سبب

غالبا مقصد وصالکدر که دوزمیوب دون کون
چرخ سرگردان گزر بلمز ندر رنج و تعب

بستهٔ زنجیر شوقکدر نسیم تر مزاج
تشنهٔ جام وصالکدر محیط خشک لب

قلمه فیض نعمت وصلک فضولیدن دریغ
یوقدر اول که مقصدی سندن سنی ایلر طلب

روزگارم بولدی دوران فلکدن انقلاب
قان ایچر اولدم ایاغن چکدی بزممدن شراب

شعلهٔ آهیله یاندردم دل سرگشته
بر او دا اولدم چرخ کسن چورمده اولمزمی کباب

لعلک ایله بادهٔ بحث ایتمش زهی کمراهلق
اولدی واجب ایلمک اول بی ادبدن اجتناب

ویرمز اولدی ال وصال پیچ زلفک آه کیم
رشتهٔ تدبیردن دوران الچکوچدی تاب

اولمدی اول ماه روشن یاندوغم هجران کونی
یاندوغن شب تا سحر شمعک نه بلسون آفتاب

کونکه پیکانک خیالیله ساچر مژکان سرشک
برصد عذر قطرهٔ بارانی ایلر درّ ناب

اولدی ابر دود آهم پردهٔ رخسار ماه
آه کیم آلمز جاناندن هنوز اول مه نقاب

کسمدی بندن سپهر کویندن آزار رقیب
ای فضولی نیجه جنت ایچره یوق دیرلر عذاب

وصلا

21
٤٤

وصلک بکا حیات و یر رفرقتک ممات
سبحان خالقی خلق الموت والحیات

بجرانکه تحمل ایدن وصلکی بولور
طوبی لمن یساعده الصبر والثبات

قهرکدر افتتاح مقاصد وسیله سی
ماشاء من اراد به الفوز والنجات

توکمش ریاض طبعمه باران شوقکی
من انزل المیاه واحیا به النبات

حق آفرینشه سبب ایدی وجودکی
اوجبت بالظهور ظهور المکونات

ایزد سریر چشمه سنی قیلدی پادشاه
واعلا کمال ذاتکه فی احسن الصفات

قلدک ادای نعت فضولی تمام قیل
کلمه بالسلام وتممه بالصلوات

پری تیر بکا ای سیم اشک پیدا دیت
کرا قچک ایله آلتمش قول بیم آزادیت

ایتورمه ایتلری اوازینک کوکل ذوقن
بنز فزا کیجه لر مرزه مرزه فریاد ایت

خراب اولن کوکل ای بت سنک مقامکدر
تغافل ایلمه بر قاج طاشیله آباد ایت

ایشده مدکی کوکل عشق مشکل اولدی وغینی
سنکا بو مشکل ایشی کیم دیدی که بنیاد ایت

خلاف عادته چوق اولمه ای پری مایل
تیر فسونیله تسخیر آدمی زاد ایت

صبا اسیرلری قصدن ایلمیش اول گل / بزی هم انده اگر دوشسه فرصتنک یاد ایت

فضولی ایستر ایسک ازدیاد رتبهٔ فضل
دیار روم کورنت ترک خاک بغداد ایت

عکس رخسارکیله اولدی مزین مرآت / بن مردیه فیض نظرک ویردی حیات

بکزر دردم قد موزونکا فی الجمله اگر / جان ایچنده الف اتسیدی قبول حرکات

خط بو مضمونیله در طرف زنخدانکده / که بو زندانک اسیرینه یوق امید نجات

کاکلک قلدی مقرر بکا سرگشته لکی / دمیسون کیمسه که وار گردش دورانه ثبات

غمزه پیکانن ایدر عاشقه چشمک صدقه / ایلیه کیم مردم منعم ویره محتاجه زکات

آفرین جوهر معقوله کیم عالمده / ممکن اولمز بو صفاتیله که سنسن بر ذات

ای فضولی ورع و زهد له معتاد اولدک
بلمدک حالکی بیهوده کچوردک اوقات

ای اسیر دام غم بر گوشهٔ میخانه دوت / دوتمه زهادک مخالف پندنی پیمانه دوت

چرخ کیتورکن باتنکا شمع رخکدن کوکلمی / منع قلمه آنی هم اول شمعه بر پروانه دوت

دبلدور

٧١

٤٦

دیشلدمسه لعلک ای جانم توکن قهر ایلمه — دوست که قان ایتدم عدالت ایله قانی قانه دوست

گر سنکا افغانمی بیهوده دیر پس مدعی — اول سوزه دوتمه قولاق بن چکدکم پیمانه دوست

ایتمه زنجیر زلفی ترکن ای ناصح بنی — خواه بر عاقل خیال ایت خواه بر دیوانه دوست

ای اولوب سلطان دین دنیاده سندن غیر یوق — سن شهی بر جغد بل دنیانی بر ویرانه دوست

ای فضولی دهر زالینک فریبندن صقن — اولمه غافل ایره گبی دیبرن اشکمی دانه دوست

ای خراب باده ذوق لعل جانانی اونت — زهر نوش ایتدک بساط لذت جانی اونت

بحر عشقه دوشدک ای دل ذوق دنیانی اونت — بالغ اولدک کل حمه‌دن الجید وکک قانی اونت

ویردی رحلتدن خبر موی سفید و روی زرد — چهرهٔ خندانی و زلف پریشانی اونت

چک مزمتدن گوکه دود دل و توک قانلو یاش — سرو نازی ترک قیل گلبرگ خندانی اونت

گور غنیمت فقر ملکنده گدالق شیوه‌سن — اعتبار منصب درگاه سلطانی اونت

چکمه عالم قیدنی ای سربلند فقر اولن — سلطنت تختینه ایردک بند و زندانی اونت

معصیت درسن یتر تکرار قیل دفتر ورق — اوز که حرفک مشق ایت اولکه عنوانی اونت

لوح خاطر صورت جانانه قبل آیینه وار / انی یاد ایت مرنه کیم یادکده در آنی وت

ای فضولی چک ندامت رهگذاردن قدم / لحظه لحظه چکدوکک بیهوده افغانی اونت

طلسم گنج الچون بیک اسم اعظم یاد دوتدک / طلسمی سندریب گنجی دوکوب اسمی اونتدک دوت

دوکوب می جام دوتمق تمناسن چوبانسندن / بو گوش قانلر دوکوب عالمده چوق خونابه بوتدک

شراب ناب دوقنقدن نه حاصل چون دکل باقی / ریاض عمره بیک کز نسو ویرب آخر قوزتک

چونی جمشید بولمشدر بقا کیفیتین نی جسم / بو بزم الچره جم و جمشیدلندن جام دوتدک

فضولی قل قیپس مالک اهل دم آتش‌خالندن / فار مکر و تزویری حیل اهلندن اونتدک دوت

مردم جسمم التفاتکدن تاپر مردم حیات / اولورم گر قلمسک مردم بکا بر التفات

یازه بلمز لبلرک وصفن تمام عمرده / آب حیوان ویرسه کلک خضره حکمتدن دوات

بن فقیرم سن غنی ویر کل زکات حسن کیم / شرع الچنده هم بکا درهم سکا واجب زکات

کورمیجه عشقکی ایمانه کلمز عاشقک / یوز پیمبر جمع اولوب کوسترسه لر بیک معجزات

مظهر

مظهر آثار قدرتدر وجود کاملك
جوهر ذاتکده در مجموع اوصاف کمال

فیض فطرتدن غرض سنسن طفیلك کاینات
بو صفاتیله که سنسن قانده در بر پاك ذات

عشقه تا دوشدم فضولی چکمدم دنیا غمن
بیلکه قید عشق ایمش دام تعلقدن نجات

صبا اغیاردن پنهان غمم دلداره اظهار ایت
خبر سوز یاری حال خرابمدن خبردار ایت

کتورمه یادم انك یانینده ور کورسك که قهر ایلر
خموش اولمه بنی دشنام تیغیله تکرار ایت

کوکل غم دونلرین تنها کیچورمه ایسته بر همدم
اجل خوابندن افغانم چکوب مجنونی بیدار ایت

چو یوق عشق آتشی برشعله چکسه طاقتك ای آی
باش اکمه دم عشق اورمه انجق ناله زار ایت

بنی رشك اودینه پروانه تك ای شمع یاندرمه
یتر خورشید رخسارك چراغ بزم اغیار ایت

کرفتار غم عشق اوللی آزاده دیرم
غم عشقه بنی بوندن بتر یارب کرفتار ایت

فضولی با فراغ اولمز اول کونش یادیله خورشیده
نه وجهیله کیم اولسه کون کیجه فکر شب تار ایت

خط رخسارك ایدر لطفده ریحانله بحث
حسن صورتده جمالك کل خندان ایله بحث

جنت كويكه زهد اهل مناسب ديبه لر … نه مناسب كه قيلم بر نيجه نادانله بحث

كرچه شمشادده چوق لاف لطافت واردر … يورلور ايليسه اول سرو خرامانله بحث

يوزكا دورمسون آيينه اورب لاف صفا … نه روا همه قله خورشيد درخشانله بحث

قلسه جان لعلى ايله قيض بتورمك بخشش … جايبدر لعليكى دوست اى كوكل ايت جانله بحث

دوشر اود شمع دلينه بو سبيدن كه قيلور … دل اوزره ادر كيجه لر اول مه تابانله بحث

صنعت حسنك ايدر خسته فضولى نه عجب … حسن كفتاريله كر ايليسه حسانله بحث

جهان ايچره هر فتنه كيم اولسه حادث … اكا سرو قدك در البته باعث

مدار رشته تحقيق موى ميانك … دقايقدن اوزنايه صالمش مباحث

موحدلره قلمه انكار زاهد … مى وحدتى صانمه ام الخبايث

ايكى ديده سز عالمه يوسف و من … سز بوق جهان ايچره امكان ثالث

بكا جمع اولور خانده كيم وار برغم … منم ملك عشق ايچره مجنونه وارث

توكوب اشك كويكده وصلك دردل … ساچرسن نفع ايچون دانه توپراغه حارث

٤٢١

عذار لبنک وصفن ایلر فضولی	اکا ممسر دیرم هم محدث

ای غبار قدمک عرش برین باشنه تاج
شرف ذاتکا ادنای مراتب معراج

منهی شرع که ادیان تمامی رسل
بحر سن سایر ارباب رسالت امواج

خازن گنج شفاعت سنی قلمش ایزد
هیچ کیم یوق که سکا اولمیه آخر محتاج

سنتک مغفرت اسبابنه منهاج حصول
ملکه تغیر طریقنک اثر سوء مزاج

حلقهٔ تقلید سولوکک سبب حسن معاش
طاعتک معصیت امراضنه تدبیر علاج

قایم اولمزدی نظام ونسق اصل وجود
ویرمسیدک اثر عدلیله دنیایه رواج

شکر لله که فضولینی ایدوب داخل فیض
رغبتک دایرهٔ خوفدن ایتمش اخراج

جان چیقر تندن کوکل ذکر لب یار ایلکچ
تن بولور جان کوکلده اول لفظی تکرار ایلکچ

قلمه ای افغان کوزن بیدار مست خواب کن
اولمیه بر فتنه بیدار اوله بیدار ایلکچ

صحبتمدن عار ایدوب ای گل بنی ترک ایتمه کیم
گل اولور افسرده ترک صحبت خار ایلکچ

وارمی فکر دهانکه یوق ایدم کیم قضا
بیله امر ایتمشن نکا یوقدن نبی وار ایلکج

عرض خسار ایت یوکون ای مه کیم اولسون کوکلکون
ایله کیم انجم اولور کون عرض رخسار ایلکج

مرزمان بر تیغدر کویا زلیخا قتلنه
یوسفی المقده اهل عشق بازار ایلکج

ناله زارم فضولی خوش کلور اول کلرخه
آچیلور کل کوکلی بلبل ناله زار ایلکج

ای کوکل یاری ابتسه جاندن کیج
سر کویین کورنت جهاندن کیج

یا طمع کس حیات ذوقندن
یا لب لعل دلستاندن کیج

ملک تجرید در فراغت ایوی
ترک مال ایله خان ومانندن کیج

لامکان سر تنک عزیمتن ایت
بو خراب اوله جق جهاندن کیج

اعتبار ایتمه ملک دنیایه
اعتبار علوی شاندن کیج

اهل دنیانک اولمز آخرتی
کر بونی ایستر ایسک اندن کیج

مسکنک بزمکاه وحدت در
ای فضولی بو خاکداندن کیج

2/4
24

کوکلم اچیلور زلف پریشانکی کورکج
نطقم دوتلور غنچهٔ خندانکی کورکج

باقد قچه سکاقان سا چلور دیده لردن
بغرم دلنور ناوک مژکانکی کورکج

رعنالغیله قامت شمشادی قیلین یاد
اولمزمی خجل سرو خرامانکی کورکج

چوق عشقه هوس ایدهنی کوردم کیم هواسن
ترک ایتدی سنک عاشق نالانکی کورکج

کافرکه دکل معترف نار جهنم
ایمانه کلور آتش هجرانکی کورکج

نازک لکیله غنچهٔ خندانی ایدن یاد
ایتمزمی حیا لعل درافشانکی کورکج

سن حالڭ دلک سویلمه سنک نوله فضولی
ایل فهم قیلور چاک کریبانکی کورکج

منحرفدر ساقیا اندوه دنیادن مزاج
باده دوت کیم علت اندوهه غفلتدر علاج

فقر ملکن دوت کر استغنا دهستر سن کمال
سلطنتدن کیچ که اول وادیده یوقدر احتیاج

چکمه تخت و تاج قیدین بی سر و پالق کوزت
کیم ایاغه بنددر تخت و بلادر باشه تاج

بر پری لعلندن دوتوب خالندن السک کام دل
دوت که چین ملکینی دوتدک هندن الدک خراج

ترک تجرید اختیار ایت کیم دیار عشقده
فقر بازارینه اسباب فنادندر رواج

نقش زرابلە امور دهره قلمە اعتبار
اولسە حاصل فقر زن خرج غنادن انتهاج

ای فضولی بن ملامت ملکینک سلطانیم
برق آهم تاج زر سیم سرشکم تخت عاج

اولور قدم دوتا عشقک یولندە هر بلاکورکچ
طریق اهلنه عادتدر تواضع آشناکورکچ

نهان عشقیمی معلوم ایتسه عالم دود آهمدن
عجب یوق کیم کان گنج ایدر خلق اژدهاکورکچ

فزون اولدقچه عشقک گرم اولور اشکم بو کوزمده
اگرچه صوبرودت کسب ایلر هواکورکچ

غمک هر لحظه کم بوزم دلر کوکلم قیلور افغان
بعینه ایلەکیم ایلر فغان اتیلرگداکورکچ

رواج نقد نقش پسنکدندر قوله قدر ابتسه
بکا ایل جسم عریانمده نقش بوریاکورکچ

بن درویشه ایل هم جور ایدر سن جورقلدقچه
کم ایلر ظلم منعن پادشاهم سن رواکورکچ

فضولینی پاشوره ای شمع مهوشلر جفا ایتدن
که مهوشلر قیلورلر بیک جفا بر مبتلاکورکچ

گردکل بر ماه مهریلن نیم تنگ زار صبح
باش اچوب هیشه مرکون پاقه سن بر نار صبح

کون دکل هرکون برای مهرلە کوکسن چاک ایدر
تازه تازه درد عشقدرکم قیلور اظهار صبح

تیغ خورشید ایله رفع اولسه یریدر گیجه مدام | بایذرب پروانه شمعه ویرر آزار صبح

صبحی شام وشامی صبح اولمشن نم عالمده کیم | شام شمع بزم اولوب آیرلدی بندن یار صبح

گورنه عاشقدر که برخورشید وصلن بولمغه | صرف ایدر هر لحظه بیک بیک لولوی شهوار صبح

عاشقدن صادقلغ اظهار ایتدی داغن گوکسنه | غالبا دیرلردی کاذب قلدی اندن عار صبح

هجر شامنده غم ایتمشدی فضولی قصد جان
اولمیدی مرحمتدن دم اوروب غمخوار صبح

اگر مراد اینه دیرینک صفای جوهر روح | فلک مثال پریت صاغر شراب صبوح

هجوم غمده بکا انی ایتدی زورق می | کم ایتدی انی طوفان اولنده کشتی نوح

بیورمه توبه بکا اول شرابدن ناصح | که گورپه انی دوترترک جزم توبهٔ نصوح

مدام چشمهٔ قاندن دوله در خدنگ غمک | بو وابابشمده دوتن قوشلری ایدوب مجروح

تنمده سانجلدوزنا وکلر کله شادم کم | دری بلابو کلید ایله دربکا مفتوح

دل اولدی تیغ فراقکله شرحه شرحه ولی | نه سود چون بکا حال اولمادی مشروح

فضولی اولدی بیلک فکری ایله موی مثال | هنوز بولمدی اول سره احتمال وضوح

قاتسی اتیک بلزم مهر بله اولمش زار صبح
هر کون ایلر خلقه بر داغ نهان اظهار صبح

باندی انجم چقدی کون یا بر اسیر عشقدر
دوکلدی در اشک و چکدی آه آتشبار صبح

نوله کر اموانه احیا ویرسه صبحک دملری
ذکر لعلکدن کیم ایلر دم بدم تکرار صبح

بر مصوردر که زرین کلکله هر کون چکر
صفحهٔ کردونه نقش عارض دلدار صبح

مژده بر خورشیددن ویرمش مکر باد سحر
کم نثار ایدر انکا یوز بیک در شهوار صبح

عاشق صادقدر اظهار غم ایلر هر سحر
آهیله خلقی یوقوسندن قیلور بیدار صبح

ای فضولی شام غم انجامینه یوقدر امید
بر تسلیدر بکا اول سوز که دیرلر وار صبح

اول مشکو غزاله اخلاصم ایله واضح
بلغ صبا سلاما مشکینة الروایح

اولسون جیبه وصل بزدن هم اولمه غافل
لا تقطع الرسایل لا تکتم الصوایح

یوزده سرشک قانی سویلر غم نهانی
قد مظهر المعانی بالخط فی اللوایح

بن مبتلای هجران بندن ایراغ جانان
والعم کیف ما کان مثل الریاح رایح

عشقن فضولی ترک ایتمک اولدی دشوار
یا عارفا بما صار لا تکثر النصایح

کیمسه ده رخساره که طاقت نظاره یوخ
عاشق اولدردی شوق بر نظره چاره یوخ

بعضی بتونلر بکا طعنه ایدرلر مدام
حالمی شرح ایتمکه بر جگر پاره یوخ

یغدی بنم باشمه دهر غمن نیلسون
بادیه عشقدن بن کیمی آواره یوخ

دهرده همتا بکا واربری یوق دیسم
وار گوزل چوق ولی سن کبی خونخواره یوخ

گوزده گزوب چرکنور قطره اشکم مدام
قطره اشکم کبی چرخده سیاره یوخ

چاک گوروب گوکسمی قلمه علاجم طبیب
ضایع اولور مرهمک بنده بتر یاره یوخ

زار لغم عشقدن وار فضولی ویلی
اول مه بد مهردن رحم بن زاره یوخ

نوله گر قوچسه میانک کمر زر گستاخ
گتوروب چوقلری اورتایه زرایلر گستاخ

خاک ساغر جم و جمشید در ای پیر مغان
بیر ایت ساقیه کیم دوتمیه ساغر گستاخ

رشک اودیله یقیلور رشته جانم که بنخون
ذکر اول عارضنه گیسوی معنبر گستاخ

روزنکدن قومه کیم گون دوشه خلوتکه
حرم شاهه نه لایق گیره چاگر گستاخ

ساقله ای اشک ادب کیمسه سر کوینه چوق
که دوشر گوزدن و یوزدن یبورلور هر گستاخ

موسم باده گلگونه بو امیدله در	گیم اولم مست و دوتم دامن دلبر گستاخ

بگزر ور پس اوزگی اینلرینه هر ساعت
ای فضولی اوله بلمز سکا بنگزر گستاخ

نق

زنگ رونگدن دلاورمش صاغر صهبایه باخ	آفتابلن قبلور دعوی دولمش آیه باخ
شمع باشندن چقارمش دود شوق کاکلک	بو بلیه گوته عمر ایله یانشنده کی سودایه باخ
ای سلامت اهلی اول رخساره باخمه زینهار	احتراز ایله ملامتدن بن رسوایه باخ
سینمی چاک ایله گور دل اضطرابن عشقدن	زورن آج هر دم هوادن موج اوزن دریایه باخ
بلدی عشقنده نمد پوش اولدوغم آیینه تک	رحم ایدوب بر گز بگا باخمز بو استغنایه باخ
ای دین کیم شام اقبالک نه تیره در یوزدن	سایه صالمش آیه اول گیسوی عنبر سایه باخ

ای فضولی هر نجه منع ایلسه ناصح سنی
باخمه انک قولنه بر چهره زیبایه باخ

بلدرک تک لعل لفظک تک در شهوار یوخ	لعل و گوهر چوق ایک بلک لعل و گوهر بار یوخ
سندن ایتمن داد جور گوزار لطفک یوخ دیوب	مست ذوق شوقکم بر در یامنده وار یوخ

ه

کیمه اظهار ایلیم بلمن بو پنهان دردی کیم
وار بو زینک درد پنهان قدرت اظهار یوخ

دور سرمست شراب غفلت ایتمش عالمی
موجه سرمستک تماشاسینه بر هشیار یوخ

خلقی مدهوش ایلمش خواب شب طول امل
صبح تحقیق علاماتینه بر بیدار یوخ

صورت زیبا صنملر یوقدی مین بتخانه ده
وار چوق اما سکا بکزر بت خونخوار یوخ

ای فضولی سهلدر هر غم که غمخواری اوله
غم بودر کیم بنده نک غم وار بر غمخوار یوخ

کر مدرسام سحر مهر کله چرخ لاجورد
که سرشک آل آیدر اظهار که رخسار زرد

صبحه بکزر عاشق صادق دیمک عالمده کیم
بر نفس کچمز که چکمز سوز دلدن آه سرد

یخشی صانمه ای کونکل اهل خرد اطوارینی
اولمه غافل عشق دردندن یمان اولمز بو درد

ممکن اولدقجه فلک منصوبه سندن قیل حذر
نیته کیم خالی دکل بیداد نقشندن بو نرد

ظلمت غم اضطرابن چکمز اول آزاده کیم
مهر تعلقدن اوله خورشید تک عالمده فرد

ای فضولی کیمه اول مهوش وصالندن امید
صبر قیل کم دور دورانی دکل بیهوده کرد

ناله دن دن رنی کبی آوازهٔ عشقم بلند
ناله ترکن قلمزم مطلق کسلسم بند بند

قیل هوای بخت ورنی کام دل ممکن دکل
بیله کیم اول دلربا بیدر د در بن درد مند

داغلر دراو دلو کوکلمده قراسی قویمش
یا ثبات عشق الچون اوداوزره پر نخمه بهند

آچیلور کوکلم کهی کیم کریهٔ تلخم کورب
اچر اول کلرخ تبسم برله لعل نوشخند

خاک راهکدن بنی قالدوره بلمز سایه تک
قلسه کردون آفتابک مهر شعاعن بر کمند

جام دوت دیر ساقی کلچهره زاهد ترک جام
ای کوکل فکر ایله کور کیم قانیسدر دوتما لو پند

ای فضولی صورت فقرک قبول دوستدر
هیچ درویشی سنک تک کورمدم سلطان پسند

مردمن محو ایتمیدن اولمز خطکدن دیده شاد
بولمنق اولمز ذوق خطلردن اچلمایدین سواد

اوله بلمز چین زلفکدن جدا کوزمردمی
جاری اولمشدر بو عادت طره سیز اولمز مداد

کوکلک آهمدن ترحم صورتن کوسترمدی تیک
موجدن سو نقشنه چوق ایتمک اولمز اعتماد

اشک آهم نوتی قطع ایتدی الدن الغتیم
خبر کتن چوره ناکره دابد ریا کرد باد

کیجه دی تندن او قلرک تنها قالوب دل جمع دم
ناله لر ایلر کیجن ممدملری ایند و کجه یاد

چاك سینمدن کوکل چون غنچه شاد اولسه نوله
اویله آفتدن نجاتسن قوتزن اولمزمی شاد

شیوهٔ شمشاد قدین کورجه ایلر باغبان
اعتدالی سرودن البته سلب اعتقاد

قوتیمه ناقص اهل درد ایچره فضولینی طبیب
ایله بر درمان که اوله دردی کون کوندن زیاد

ای مذاق جانه جورك شهد و شکر تك لذیذ
دمبدم زهر غمك قند مکرر تك لذیذ

آتش برق فراقك نار دوزخ تك الیم
جرعهٔ جام وصالك آب کوثر تك لذیذ

داغ عشقك دردی ذوق سلطنت تك دلپذیر
خاك کویك یری فتح هفت کشور تك لذیذ

شرح احوالم سکا مسته نصیحت کبی تلخ
تلخ کفتارك بکا مجموعه ساغر تك لذیذ

نوله بولسم ذوق کویدورد کجه سینم اوزره داغ
اهل درده داغ اولور پیرایه زیور تك لذیذ

تازه تازه داغ دردکدن دل سوزانمه
فی المثل حرص اهلنه جمعیت کوهر تك لذیذ

ای فضولی عالمك کوردم قمو نعمتلرین
هیچ نعمت کورمدم دیدار دلبر تك لذیذ

جلوهٔ عکس رخك آیینه‌ده ای شک حور
روشن ایتمش آنی کیم خورشیددن آیینه دور

برق آهم کوک یوزین دوتمش سرشکم پروین
صبحدمدن هم وحوش ایتمش تنفر هم طیور

عشق رسمی گر بو در مشکل بتر در مانه درد
درد اهلی بی زبان بیدر دلر مست غرور

داغ دلسوزین فراقک قلدی گون گون فزون
نور ماه افزون اولور خورشیددن اولدقجه دور

وعده وصلک چوق اتمالخت یار اولمز نه سود
گل گونورمز آب شیرین ویرمکیله خاک شور

تازه لعلکدر می رخسارکده جانلر مسکنی
یابر قمش بر بیره بر پیچ وخم گلزاره مور

اول سر کوی تیلری الچره فضولی یوق یریم
بس بکا ماتم سرایی قبردن و بزم سرور

یانن عشق آتشینه آتش دوزخدن المیندر
نه کیم برگز یازیلماز رمق انی غیر ممکندر

براغدم نور رق دل اشک لجیه صیقین ای ماه
تموج ویرمسون تشویش اکا کیم انده ساکندر

دهانک درجینی خال لبک گوزدن نهان ایتمش
امانت گورکه هندو مخزن لولویه خازندر

غمک کیم دوکدی قانم دلده ساکن اولدوغن بلدوم
که خلوت جلمکک تأثیری کشف سر باطندر

جگر داغینه مرهم اولدی پیکانک بحمد الله
سعادت گوکبینه اختر بختم مقارندر

رخکدن نور اوغورلر شمع باشن کسه لر جانا
بو در برقول ایراجامی که سلطانینه خاییندر

لر

فضولی

فضولی خالی اولمز صورت دلدوست فکرندن
بو معنیدن که بیت الله دیرلر قلب مؤمندر

چشم صورت بازمه مژگان صفی سکانه‌در
قانه باتمش هر مژه بر شوخ گلگون جامه‌در

گوستررمردم علامتلر قیامتدن قدک
قایم ایتمش حشر برپا بی عجب علامه‌در

تا خطک اوزره خم ابرولرک سرکرمیم
هر سوزم درد دل املا سینه بر سرنامه‌در

یوزده نقش خون دل راز نهانم فاش ایدر
شرح غم تحریرینه هر کیریکم برخامه‌در

دردم اولدر کیم مسلمان اولمش اول ترساجه
کعبه اولن ظلملر طعنی بوگون اسلامه‌در

ای صبا رحم ایت کم اول بیدرد قلمش ترک جور
چاره دردم موقوف بر اعلامه‌در

ای فضولی بولمدم رنگ ریادن بر صفا
نوله کر میلم بو رنگیله می گلفامه‌در

شعلهٔ شمع رخک اغیاره بزم افروز اولور
آه کیم تیکج بکا بر برق عالم سوز اولور

غیر چشمکدن بولور مردم نگاه مرحمت
بن نه قلدم که نصیبم ناوک دلدوز اولور

هرگون آچر گوکلمی ذوق وصالک بکلهدن
گرچه گلر آچیغه هر یلده بر نوروز اولور

ناله تک چقمز ایوندن ماه طلعتلر مدام — هر کیمک دور قمرده طالعی فیروز اولور

ساعدک ذوقیله ترک ایتمش فضولی عالمی
میل صحرا ایلمز هر قوش که دست آموز اولور

صبوح ایچون بکا دردی شبانه بیتر — اثر که وار خراب اولمغه بهانه بیتر
جفا اوقن بکا یاغدرمک ایچون ای افلاک — دلیمک که یدی کمانداره بر نشانه بیتر
بیانه نیتمکه درد و غمم فسانه لری — زبانم آتش دلدن چیقن زبانه بیتر
قویردی مردم چشمم گوکل بنا سن کیم — حباب اشک سوا نقدینه خزانه بیتر
لبک خیالی ایله پاره پاره اولدی جگر — گواه حال بکا اشک دانه دانه بیتر
حریف بزم غمم خون دل شرابم اولوب — ترانه طربم آه عاشقانه بیتر

فضولی ایستمزم پسند جم و جمشید
بکا نشیمن دولت شرابخانه بیتر

که گوزده که گوکلده خدنگک مکان دوتر — هر قانده اولسه قانلوی البته قان دوتر
دل چکسه نوله جان و تنی خاک کویکه — خار و خس التر انده که قوش آشیان دوتر

دل

ذکر لبکله زلفوکه جان بولدی دست رس
انک کبی که اوقویوب افسون ایلان دوتر

دل دوندی غنچه ایله برابر دهانکی
بو عقل ناقص ایله اوزین خرده دان دوتر

خورشید خرمننه اورر شعله شعله‌ اود
آهم که لحظه لحظه ره آسمان دوتر

جان ایلدوکجه میل تماشای قامتنک
کوز روزن سرشک روانم روان دوتر

دوتمق دلر قیلکده فضولی مقام لیک
بو سری کیمسه اچه بلمز نهان دوتر

خم آچلدوقجه زلفکدن بلا و محنتم ارتر
بحمد الله که عمرم اوزانور جمعیتم آرتر

دیمک اکسوک بنی نذر لجبیله یاقوت اولن داشکده
بو یاندوقجه جگر قانیله قدر و قیمتم ارتر

دوتا کور کوز یولن ای اشک کیم تمکینم اکسوکده
بو صورت خانه‌نک کوردکجه نقشن حیرتم ارتر

مریض درد عشقم ترک عالمدر مرادم کیم ایا
بو ناخوش ملکده اکلندکجه زحمتم ارتر

بوکلدی قامتم حسرت بوکندن وه که عالمده
امیدم اکسلوب هر لحظه یوز بیک حسرتم ارتر

نه شیرین بند رعنک کیم اچلدوقجه اکسلور صبرم
نه سحر ایلر رخک کیم با قد و غنچه رغبتم ارتر

نه حوق اولدقجه غم و دردم غم عشق اچره بیر حالم
فضولی شاد اولوب شکر ایتدیکمی نعمتم ارتر

خوش

خوشم کیم دمبدم کریان کوزم اول خاک پادندر
زبانی اولمز اول کوزیاشنک کیم تونیادندر

دمادم مردم چشمم اچرقان اخذ و خاکدن
بلی اکثر معاش اهل دریانک غزادندر

دیمه فرهاد قانن دوکمش انجق عشق شمشیری
نیم کور قالمو پاشم کیم بو هم اول ماجرادندر

معنبر سنبلکدن المدین بو اولمدم رسوا
بو رسوالیق بکا سندن دکل باد صبادندر

حباب اشک الچنده موی ژولیده مله خوشحالم
باشمده بو همایون سایه اول عالی بنادندر

وفا رسمن اونتمش سن دیو انجتمزم زیرا
بوکم سندن جفا کم ایلمزسن هم وفادندر

کمال حسن مشرب عالی اولمقدر تعرضدن
ریا اهلینه هم جوق اعتراض ایتمک ریادندر

فضولی دوکمه جوق یاش احتیاط ایت کیتمسون تاکه
کوزکدن سرمه کیم کرد ره اهل صفادندر

پریشان خلق عالم آه و افغان ایتدوکمدندر
پریشان اولدوغم خلقی پریشان ایتدوکمدندر

کوزم کم بغرمک قانن توکر بر کاله بر کاله
دمادم آرزوی لعل جانان ایتدوکمدندر

دکل بیهوده کر یاغیسه فلکدن باشمه طاشلر
بناسن تیشه آهمله ویران ایتدوکمدندر

قاچن رسوا اولوردم قان یودم صبر ایندن بلمسیدم
ملامت چکدوکم بیهوده افغان ایتدوکمدندر

حظ

خطاسندن دکل جسمم اوتکدن بی نصیب اولسه
حباب اشک کلگون ایچره پنهان ایتدوکمدندر

فضولی اختلاط مردم عالمدن اکرامم
پریوشلر خیالی مونس جان ایتدوکمدندر

قترم طاشینه کیم غم اودندن زبانه در
طعن اوقن اتمه کیم خطری چوق نشانه در

ایلر قدح زمانه غمن دفع غالبا
دور قدح مخالف دور زمانه در

قالدردی اشکدن بنی اول آستانه دن
کیم مقصدم بنم داخی اول آستانه در

واعظ سوزینه دوتمه قولاق غافل اولمه کیم
غفلت یوقوسنک سببی اول فسانه در

نذر ایتمشم فراقکه کیم یوق نهایتی
نقد سرشکمی که دو گنج خزانه در

جان ویرمیمی غربته کیم بیم طعنه دن
یاد وطن فغانمه پسنز بهانه در

ای دل حذر قبیل آتش آهمکله یانمسون
جسمم که درد قوشلرینه آشیانه در

بندن فضولی ایستمه اشعار مدح وذم
بن عاشقم همیشه سوزم عاشقانه در

جانی کیم جانانی ایچون سوسه جانانن سور
جانی ایچون کیمکه جانانن سور جانن سود

باشه دم دوشدکه تقصیر ایلمز ایلر مدد
اول سپیدن متصل چشمم جکر قانن سور

مشک چین آوارهٔ اولمشدر وطندن بن کیبی
قانسی شوخنک بلمزم زلف پریشانن سور

سوکه سرکردان کزر باشنده واردر بر هوا
غالبا بر کلرخنک سرو خرامانن سور

عاقبت رسوا اولوب می تک دوشر خلق آغزینه
کیمکه بر سرمست ساقی لعل خندانن سور

نوله چقدر ترک عشق اتمه فضولی وهم ایدوب
غایتی دیرلر اوله بر بنده سلطانن سور

مژهم سرچشمه لر منزل قلن آشفته مجنوندر
انکچون رشته زنجیر سیل اشک کلکوندر

سواد نقطه کرداب بکزر مردم چشمم
که دایم غرقه کرداب چشم اشک پرخوندر

خمیده قامتم کم داغ دلدن قانه غرق اولمش
ایچنده نقطه سی کویا که قان التندکی نوندر

ایشت درد دلم افسانهٔ مجنونه میل اتمز
کیم اول افسانه دن منم اکلنن مطلق بو مضموندر

فرح بخش دل عشاق اولور شرح غم عاشق
سرود بزم شیرین نالهٔ فرهاد محزوندر

کمند چین زلفک وهمی کتمز زار کوکلمدن
بکا اول رشته اژدر قلن بلمن نه افسوندر

فضولی بر مدی طعن اوقلری کوزنا پسته بشکین
اوکن بند اتمیک اولمز خار و خاشاکیله جیحوندر

صبرم آلوب فلک بکا یوز بیک بلا ویرر
آز اولسه بر متاع انکا ایل چوق بها ویرر

دوشدم بلای عشقه خردمند عصر ایکن
ایل شمدی بندن الدوغی پندی بکا ویرر

صانمک عجب رطب بر بنه ویرسه لعل تر
نخلک که قان یاشم اکا نشو و نما ویرر

خاک درکدر اول که دون و کون ثواب ایچون
هم آیه سرمه هم کونشه توتیا ویرر

قلمه قبول صورت اقبال بونجه کیم
آیینه وجوده جوهرک جلا ویرر

نی کبی جسم اولدی اوقکدن دلوک دلوک
دم اوردو غنچه یرلو یرندن صدا ویرر

بر درد سیزدن اوممه فضولی دوای درد
صبر ایله کیمکه درد ویرر دوا ویرر

نوله کر رشک رخسارکله بغری خون بلرک قانلر
داشی تأثیر ایله لعل ایلین چو خورشید رخشاندر

مژکک کر سنکدللر کوکلینی السه عجب اولمز
انک تک آب یوس اوق لایقی پولاد پیکاندر

پریوشلر دل سختینه دوشمش مهر رخسارک
سنک عکسک الن پولاد کوزکولر قرادندر

دهانک درجی کیم قیدبن چکرلر چوربکرلر
پریلر طاعتنجون خاتم حکم سلیماندر

انک یولنده خوبلر صورسه لر یوز نوله امرکله
ملک خیل سجود آدم آنینک فرض قرآندر

قاتی کوکلینه باغری داشلرک دوتمش غم عشقنک
براود درعشق دلسوزک که داشلر اطره پنهاندر

کزرکو یکده مریان جوق کریبان چاک کلرغلر
بورلحیله فضولی اول اسیرکویه کلستاندر

مهری کوکلده نهان اولدوغنی اول ماه بلور
کیمسه بلمز فقرا اسرار دلن شاه بلور

سورمک اول ماه ایله حال دلمی تنکری اچون
بلمه نی اوسنی اوزم بلمزم الله بلور

کاه یوز لطف قیلور کاه تغافل کویا
کاه بلمز نوکرفتار لغم کاه بلور

جان فدا ایلمکه یاره همین بن بلورم
بوطریقی دیمه هرغافل کمراه بلور

نظری لطف دریغ ایتمه فضولیدن کم
سکا صدقیله اوزین بندهٔ درکاه بلور

ازل کاتبلری عشاق بختن قاره یازمشلر
بومضمونیله خط اول صفحهٔ رخساره یازمشلر

کلستان هرکوینک صفاتن باب باب ای کل
خط ریحانله جدول چکوب کلزاره یازمشلر

ایکی سطر ایلیوب اول ایکی مشکون لعللر وصفن
کورنلر مربرین برچشم کوهرباره یازمشلر

خواص خاک پایک شرحنی تحقیق ایدوب مردم
غباریلن بیاض دیدهٔ خونباره یازمشلر

بلور

33

0 -

کیروت میخانه فلکسک نکلم جان بولشکسز — مصورلر نه صورت کیم در و دیوارده یازمشلر
محررلر یازنده هر کیمه عالمده بر روزی — بکا هرکون دل صدپاره دن بر پاره یازمشلر

یازنده وامق و فرهاد و مجنون وصفن اهل درد
فضولی آدینی کوردم هم اول طوماره یازمشلر

بنده مجنوندن فزون عاشقلق استعدادی وار — عاشق صادق منم مجنونک انجق آدی وار
نوله قان توکمکله نام اولسه چشم مردمی — نقطه قابلدر ویرر غمزک کبی استادی وار
قل تفاخر کیم سنک هم وار بن تک عاشقک — لیلینک مجنون و شیرینک اکر فرهادی وار
اهل تمکینم بنی بکزتمه ای کل بلبله — درده یوق صبری انک هر لحظه یوز فریادی وار
ایله بد حالم که احوالم کورنده شاد اولور — هر کیمک کیم دور جوردن دل ناشادی وار
کرنه ای کوکلم قوشی غافل فضای دهرده — کم بو صحرانک کوزرکه لرده چوق صیادی وار

ای فضولی عشق منعن قلمه ناصحدن قبول
عقل تدبیر بدر اول صانمه که بر بنیادی وار

متعوش قشلر کیم وسمه برله رنک دوتمشلر — قلیچلر در که قانلرده کمک ایله رنک دوتمشلر

قیلوب تغییر صورت وسمه دن بنجا قیلولر دل
حرامی قاشلرک رسمی رهزنکه دوشمشلر

کوکل مرآتنی ایلر مکدر عقل تکلیفی
خوش اول بی باکلر کیم ترک نام و ننکه دوشمشلر

فنای عمردن کویا دکللر غنچه تک واقف
اولر کیم اوزلرین دنیا ایچون دلتنکه دوشمشلر

بنم کیم سنکسار محنتم بازار عشق ایچره
بلا داغی چکن فرهاد دیله همسنکه دوشمشلر

لبنک دورنده زاهدلر دوتوب میخانه لر کنجین
قیلوب تسبیح تارن ترک زلف چنکه دوشمشلر

سحر بلبللر افغانی دکل بیهوده کلشنده
فضولی ناله دلسوزینه آهنکه دوشمشلر

آشیان مرغ دل زلف پریشانکده در
قانده اولسم ای پری کوکلم سنک یانکده در

عشق دردیله خوشم ال چک علاجمدن طبیب
قلمه درمان کم بلاکم زهر درمانکده در

چکمه دامن نازایدوب افتاده لردن وهم قیل
اول نمکدندر که لعل شکر افشانکده در

کوزلرم یاشن کورب شور ایتمه تغوت کیم بو هم
کوکلره آچلمسون اللرکه دامانکده در

مست ناز خواب سن جمع ایت دل صدپاره می
کیم انک هر پاره سی بر نوک مژکانکده در

بسکه هجرانکده در خاصیت قطع حیات
اول حیات اهلینه حیرانم که هجرانکده در

ای فضولی شمع تک مطلق اچلمز یانمیدن — تابلر کیم پیشلندن رشتۀ جانکدر

ساقیا جام دوت اول عاشقه کیم قیغولودر — قیغوچکمک نه اچون جاهله عالم دولودر

تلخ گفتار سیز اولمز لب یار ای عاشق — چوق هوس ایلمه اول شربته کیم آغولودر

قویلم باشنی خم باده ایاغینه کلک — دو تمع اولمز انک حرمتنی بر اولودر

بولجه کم کوه صنعت باشمه داشلر اورلودر — دیدۀ بختم اویانمز نه یاوز یوقولودر

دل پرخونمه یاغدرمه بلا پیکانن — حذر ایت شیشه یه ناکه صنرابلر دولودر

کوکلمک زخمینه پیکانکی ایتدم مرهم — کنج غم در نوله کر بیلیه دمور قاپولودر

ترکسک فکری فضولی کوزو کوکلده کرز
دو تر آهو وطن اول پرده که اوتلو سولودر

بنی ذکر ایتمز ایل افسانۀ مجنونه مایلدر — نه بکزر اول بکا دردی انک درمانه قابلدر

بیابانلرده مجنوندن غم دردم سوآل اتمک — نه بلسون بجر حالن اولکه منزلکاهی ساحلدر

بنم تک اوله بلمز شهرۀ شهر بلا مجنون — قبول ایلرمی بو رسوالغی هر کیمکه عاقلدر

نه مشکل حالی اولسه عاشقک معشوق ایدر چاره / گر اول بیدرد دلبرسه بو حالی حال مشکلدر
فراق ایامی سیلاب سرشکمدن خبر ویرمز / قیامت ماجراسندن کور اول ظالم نه غافلدر
فقیه مدرسه معذوردر انکار عشق ایتسه / یوق اوزکه علمنه انکارمز بو علمه جاهلدر

فضولی اهل سستی مجنوندن ارتوق دیر ملامتده
بوکا منکر دکل مجنون داخی معقوله قایلدر

اول پریوش کیم ملاحت ملکنک سلطانیدر / حکم انک حکمی بکا فرمان انک فرمانیدر
سوردی مجنون نوبتین شمدی بنم سودای عشق / دوغری دیرلر هر زمان بر عاشقک دورانیدر
لحظه لحظه کوکلم اودندن شررلر دیرچقن / قطره قطره کوزدن کن صنمک سرشکم قانیدر
چاکلر جسمده تیغ عشقدن عیب اتمیکز / کیم جنون کلزارنک بونلر کل خندانیدر

ای فضولی آه کیم رحم ایده یار افغانکه
اغلغل زار انجه کیم زار اغلمق امکانیدر

بنم کم برلب خندان ایچون کریانلغم واردر / پریشان طره‌لر دورنده سرکردانلغم واردر
یوقلمز اشک طغیانندن ایستر مردم چشمم / خیال صورت جانانه خوش حیرانلغم واردر

باشم تخت روان در تاج زرّین شعلهٔ آهم
گورک کیم دولت عشقیله نی سلطانلغم واردر

سرشکم گوهرنی ای ابر اوزگه دن کم خیال ایتمه
هوای عشقیله بنک سنجه اشک افشانلغم واردر

بلک دوزنده کم انسان اولن جاندر اکا مطلق
اگر آب حیات ایتیم طلب حیرانلغم واردر

فضولی جام می ترکن قیلوب زهد ایله تقوی دن
تمود انایه روشندر بو کم نادانلغم واردر

صبادن گل یوزگدن سنبلک بر پیچ و تاب اویر
صنا سن بر آچوب گلشنده بر مشکین عراب اویر

خیال عارضنگ جولان ایدر بو چشم پرنمده
نیجوک کیم موج لنمش سوده عکس آفتاب اویر

رخنگ گوریچ اولور سوز درون وود دل حاصل
بهار ایامی سحر ز برق رخشنده سحاب اویر

ایرانغ اولسون بیان گوزدن نه خوش ساعتده اول ساعت
که عشاقیله معشوق ایلیوب ناز و عتاب اویر

ریاسی زاهد خشکنگ سماعندن نولور حاصل
خوش اولکم رند میخاره الچوب جام شراب اویر

قلوز گوز پرده سن خوناب حسرت چاک ایدر هردم
رخکده لذت دیدار دوقندن نقاب اویر

فضولی رشکدن دتر ردل پرخون عشاقنگ
نبا گوشنده یارک هر زمان کیم لعل ناب اویر

آه ایلدوکم سرو خراماننک الچوندر
قان اغلدوغم غنچهٔ خندانک الچوندر

سرکشته لکم کاکل مشکیننک اوجندن
آشفته لغم زلف پریشاننک الچوندر

بیمار تنم نرکس مستک المندن
خونین جکرم لعل درافشاننک الچوندر

یا قدم تنمی وصل کونی شمع تک اما
بیلکیم بو نذارک شب هجراننک الچوندر

قورتزمغه یغمای غمکدن دل وجانی
سعیم نظر نرکس فتاننک الچوندر

جان ویرکو کل اول غنچه یه کم بو یچه زنانلر
جان اچره سنی بسلدوکم اننک الچوندر

واعظ بزه دون دوزخی وصف ایتدی فضولی
اول وصف سننک کلبهٔ احزاننک الچوندر

قانسی کلشن کلبن سرو خرامانکجه وار
قانسی کلبن اوزره غنچه لعل خندانکجه وار

قانسی کلزار اچره بر کل آچیلور زلفک کبی
قانسی کلبرک لب لعل درافشانکجه وار

قانسی نخلک وار بر نخلی قدک تک بارور
قانسی نخلک حاصلی سیب زنخدانکجه وار

قانسی خونی سن کبی جلاده اولمشدر اسیر
قانسی جلادک قلیجی نوک مژکانکجه وار

قانسی بزم اولمش منور بر قدک تک شمعدن
قانسی شمعک شعله سی رخسار تابانکجه وار

قانسی

قانسی پرده بولنور نسبت سکا بر کنج جمن — قانسی کنجک اژدری زلف پریشانکجه وار

قانسی کلک بلبلی دیرلر فضولی سن کبی
قانسی بلبلک سرودی آه افغانکجه وار

وه نه قامت نه قیامت بو نه شاخ کل تردر — نه بلادر نظر اهلنه نه خوش منظردر

کوز یولیدر که کوکل ملکینه خوبلر کیرر اندن — دوتمه ای اشک انی باغلوکه عجب رهکذردر

نه کهر بولسه بکیمز بر قوری بازیچه دریا — غالبا کیم اکا مقصود دیشک کبی کهردر

عشق عیبنی بلوب سن هنر ای زاهد غافل — هنرک عیبدر اما دیدوکک عیب هنردر

ستمک کرچه یماندر انی ترک ایلمه باری — که تغافل ستمکدن داخی البته بتردر

اخر اولمز نیجه کم کوز یاشی اخرسه همانا — که مادام انکا امداد قیلن خون جکردر

صرصری باصمه قدم عشق طریقینه فضولی
احتیاط ایله که غایتده خطرناک سفردر

غبار سجده ره اهنک خط لوح جبینمدر — سجود درکهک سرمایه دنیا و دینمدر

اکر عزم ره ایتسم شوق وصلک یار همراهم — وکر آرام ایدم همدم خیالک همنشینمدر

هوای روضه کویک بهار کلشن جانم
نهال قامتنک سروم عذارک یاسمینمدر

طلبکار وصالم مژده وصلک دریغ ایتمه
کیم اول مژده فرح بخش دل اندوهکینمدر

یقینمدر که مقصودم اولور حاصل نگا تبسم
بحمد الله نگارا سندن بگا رهبر یقینمدر

چقردی ذوق وصلک خاطرمدن روضه بردا سن
سوزک کوثر منور مجلسک خلد برینمدر

بکا یوز کوستر هر لحظه یوز بیک شاهد دولت
چو مرآت رخک منظور چشم پاک بینمدر

سریر سلطنت ذوقندن افزوندر بکا اول سوز
که لطف ایلن دیمشسن بر غلام کمترینمدر

بری اولدم فضولی غیردن اول دلربا الحق
تبسم مونسم یارم نگارم نازنینمدر

حسنک اولدقچه فزون عشق اهلی ارتوق زار اولور
حسن نه مقدار اولورسه عشق اول مقدار اولور

جنت ایچون منع ایدن عاشقلری دیداردن
بلممش کیم جنتی عاشقلرک دیدار اولور

عشق دردندن اولور عاشق مزاجی مستقیم
عاشقک دردینه درمان ایتسه لر بیمار اولور

زاهد ایچون نه بلسون ذوقنی عشق اهلنک
بر عجب میدر محبت کیم ایچن هشیار اولور

عشق سوداسنه صرف ایلر فضولی عمرنی
بلمزم بو خواب غفلتدن نه حین بیدار اولور

ای

ای کل نه عجب سلسلهٔ مشک ترک وار
دی سرو نه خوش جان آلجی عشوه لرک وار

اینجندی بنی آجی سوزک تند نکاهک
ای نخل ملاحت نه بلا تلخ بیرک وار

دردانه لربله دولودر چشم پر آبم
ای بحر صفا غنمه سنک انجق کهرک وار

اول سنک دله نالهٔ زارک اثر ایتمش
ای دل سکا بو دوق بتر تا اثرک وار

دیدم تیر ابیت جور چو خاک رهک اولدم
دیدی که بتر جور سکا تا اثرک وار

عشق ایچره کوکل دیمه که من بیخود انجق
ای غافل اوزکدن سنک انجق خبرک وار

چوق باقدوغکه غمزه ایلن بغرنواز سن
هر کیمه که باقمزسن انکله نظرک وار

عشق اهلنه اول ماه فضولی نظر ایتمش
سن هم اوزکی کوستر اکر بر هنرک وار

دیمش هر غنچه یه عاشق لغم رازن صبا دیرلر
ایل آغزندن دوتمغ اولمز قورقرم ای کل سکا دیرلر

اسیر درد عشق و مست جام حسن چوق اما
بزز مشهور اولن لیلی سکا مجنون بکا دیرلر

سنک مهر و وفا کوستردوکک اغیاره چوق کوردم
غلطدر هم سنی بیمهر اوقورلر بیوفا دیرلر

سکا دیرلر بت چین زلفوکا زنار سویلرلر
رهی ایمانی یوقلرکمز سویلرلر خطا دیرلر

بکا دیرلردی اول بر ملکدر سودوکک حالا — کورنلر بن فقیره کوکدن اینمش بر بلا دیرلر
مریض عشق عقد زلفنک ایلر آرزو زیرا — معالجلر بو مهلک درده مشکلدر دوا دیرلر

فضولی عاشقه انلر که دیرلر ترک عشق ایله
دیمزلرمی خطا تغییر قیل حکم قضا دیرلر

ای جهان دیده کوزم بو بجه که چوق یاشنک وار — ازکوروب سن ایو کونده نه یمان یاشنک وار
وار رخسارمه خونابه چکن مژکانک — قیل قلم کبی که نقش ایتمکه نقاشنک وار
شوق لعلک اوده صالور غنچه کمی قارشوده — آتشین طلعت ایلن زلف و کوزو قاشنک وار
لعل کانی کبی کر کوکسمی چاک ایلسه لر — اندە خونابه ایلن رنکلو چوق داشنک وار

ره عشق ایچره فضولی دیمه تنها یورورم
که خبرسز غم و محنت کبی یولداشنک وار

لحظه لحظه لبک اکوب ایدیجک افغانلر — قطره قطره ساچلور دیده لردن قانلر
قطره قطره دیمه قاندر که چقر چشممدن — دمبدم کوکلم اودیله ار ین پیکانلر
قاشلرک یاینه میل ایلیه لی جان و کوکل — دون و کون بن بلورم کیم نه چکرلر آنلر

آچمه کاکل کره باشیکچون کورمه روا / که پریشان اوله‌لر بر نیچه سرگردانلر

ییل دکر زلفوکه یاقمیوب اوز حالی ایله / گزدررلرانی الدن اله مردم جانلر

ایله عشاقه جفالر که وفالر کوره سن / صانمه کیم ضایع اولور ایلدوکک احسانلر

صورمه زنهار فضولی ره و رسم عشقک / نه بلورلر روشن اهل خرد نادانلر

سلوک عشق اطوارم مذاق عشق حالمدر / تجرد عالمی سیرنده عالم پایمالمدر

جهانمده بو در کیم بولمشم عالمده بر خلعت / نه عالم قانعی خلعت صاندوغم باطل خیالمدر

جنون فضلیله آزاد اولمشم قید علایقدن / کمال فضل ترکی رتبهٔ فضل کمالمدر

بنم شمع وصاله یاندرن پروانه وش وارن / فنای مطلقم جانانله بزم وصالمدر

طبیبا قلمشم تشخیص درد عشقه دردم / علامت آه سرد و روی زرد و اشک آلمدر

هوادن موجه کلمش بحر دردم شاهد حالم / دل پر اضطراب و نالهٔ بی اعتدالمدر

فضولی عالم فقر و فنادن منعم وقتم / دیار مسکنت نقد قناعت ملک و مالمدر

دوكدكجه قانمى اوتفك اول آستان ايچر
بر بر دهام اسيركه طپراغى قان ايچر

اهل زمانه قانه چوق تشنه در زمين
قانن كيمك بوكرسه فلك اول روان ايچر

مى ايچديين آچلمز ايمش باب مغفرت
سوكندلر بوبابده پير مغان ايچر

عقبيده كوثر ايستمسون رند ميكده
دنياده بس دكلمى مى ارغوان ايچر

غمزك كوريمنيوب كوزه قانلر ايچر مدام
زاهد كيمى كه باده نى ايلدن نهان ايچر

ميدن اكرچه توبه ويره ايل فضوليه
اى سرو سن قدح صنوب اولسك روان ايچر

كيروب ميخانه يه منع مشربيله كيمكه خواهلر
اولوب مؤمن بهشته كافرم كر آرزو ايلر

مكر ديوانه در سوداى ابروسيله زاهد كيم
نا خوب محرابه دايم اوز اوزيله كفت وكو ايلر

دمادم قطره قطره قان بايشمدر كيم چوق كوزدن
ويا پيكانلرك كيم آتش دل انى سو ايلر

ره عشقكده اولمن تنكدل سوداى مجنوندن
طريق سلطنت هر كيم دوتر غوغايه خو ايلر

ديدم كيمدر پريشان ايلين عاشقلر احوالن
صبا كوستردى تار سنبل زلفين كه بو ايلر

فضولى زلفكه بغلندى اما اوبله انجلدى
كه كويا ضعف انى هم زلفوكه هر تار مو ايلر

سقاى

59

شفای وصل قدرن هجرله بیمار اولندن صور / زلال ذوق شوقن تشنهٔ دیدار اولندن صور

لبک سرّین گلوب گفتاره بندن اوزگه‌دن صورمه / بو پنهان نکته‌نی بر واقف اسرار اولندن صور

گوزی یاشلولرک حالن نه بیلسون مردم غافل / کواکب سیرینی شب تا سحر بیدار اولندن صور

خبر سوز اوله فتّان گوزلرک جورن چکنلردن / خبرسز مستلر بیدادنی هشیار اولندن صور

غمکدن شمع تک یاندم صبادن صورمه احوالم / بو احوالی شب هجران نمه‌وار اولندن صور

خراب جام عشقم نرگس مستک بلور حالم / خرابات اهلینک حالنی بیخمار اولندن صور

محبّت لذتندن بیخبردر زاهد غافل / فضولی عشق ذوقن ذوق عشقی وار اولندن صور

پنه

سی

سچک اندیشه‌لر نک زنجیر جنون منمدر / جنونم دفعنه ذکر لب لعلک فسون منمدر

دیار دردسر گردانیم مرگیم منی استر / دلیل راه قطره قطره اشک لاله‌گون منمدر

فلکده برق آهمدن سراسر یاندی کوکبلر / قالان اودلاره یانمش کوکب بخت زبون منمدر

گلن ناوکلرک بر بر یاقوبت قوی تیز بولم ذوقن / بنی حرمان اودینه یاندرن سوز درون منمدر

سر کویکده گوگلم برقن آهن صانمه بیهوده / قرا نعو کیجه عزم کویک ایتیم رهنمون منمدر

لب شیرینلرک شوقیله فرهادی بم عصرک
یانمده جمع اولن سنک ملامت بیستونمدر

فضولی خالی اولمق جام عیشم صاف صهبادن
نشان بخت نامه جام واقبال نگونمدر

گوشه ابرولرکده چشم جادولر میدر
یوقسه کیرمش یایه تیرانداز هندولر میدر

عقد شبنم در گل تر اوزره یا خود هر طرف
قطره قطره تردن اول رخسار اوزره بوتور میدر

اکی اژدر درکه بر گنج اوستنه باش قویمش یاتور
یا مسلسل عارضنک دورنده گیسولر میدر

اشک چشممده سر زلفک خیالیلن مدام
یا دوزلمش رشتهٔ مشکینه لولولر میدر

سن می سن الحق فضولی بیله خوبلر مایلی
یوقسه عشق اهلی قموسن تک بلاجولر میدر

ذوق شوقیله جهان قیدین چکن زحمت چکر
اهل ذوق اولدر کیم آندن دامن همت چکر

کون چکر یردن گوگه هر دم غبار راهکی
توتیا ایچون ولی گوگدن یره منت چکر

ای چکن عنبر ایله نهان بزم ایدوب می گاه گاه
یاد قیل آندن که بزمک یاد ایدوب حسرت چکر

قطرهٔ اشکم قطاری سینه چاکندن گوروب
تن ایوینه طشره دن باری غم و محنت چکر

خالی

خالی ایتمش عنبردن زلفنک خیالی کوکلمی
نوله صاحب کشف ایله بر عمردر خلوت چکر

چک صبوحی صبح نقاشینه عرض ایت عارضن
بویله چکسون کر فلک لوح جبینه بر صورت چکر

سرو قامتلر سمن رخساره لر نوخیزدر
هر سمن کیم آچیلور هر سرو کیم قامت چکر

ای فضولی باقمه تا غیره هر خونین مژه
آتشین بر میلدر کیم چشمهٔ غیرت چکر

هر کتابه کیم لب لعلک حدیثین یازه لر
رشتهٔ جان برله ذوق اهلی انی شیرازه لر

بونه سردر سر عشقک دیمدی بر کیمسیه
شهره دوشمش بن سنی سودم دیو آوازه لر

شیخلر میخانه دن یوز دوندروب مسجدلره
بی طریقتلر کرک کیم دعوی یولدن آزه لر

چاکلر کوکسمده صانمه کیم آچیدر تیغ عشق
کوکلمک شهرینه مهر کیرمکه دروازه لر

ای فضولی یاره اکر جور ایتسه اندن انجمه
یار جوری عاشقه هر دم محبت تازه لر

سیر قل کور کیم کلستانک نه آب و تابی وار
هر طرف بیک سرو سرسبز و کل سیرابی وار

پنجهٔ برگ چنار ایتمش مهیا شانه کیم
اکلمش کویا که سنبل کاکلنک تابی وار

آه برادرم ... احتیاطنز

الشا ۱۴ عمر ... الزمانه ...

محبت ایدرز

راحت الچون فرش پامالمش سبزه تر گلشنه — نرگسک گورمش گوزن مخمور صانمش خوابی وار

بولنور هر درده ایستر سن گلستانده دوا — حقه تندن غنچه نک صانکیم شفا جلابی وار

غالب اولمش خلقه ذوق سیر گلشن غالبا — چکمکه خلقی بنفشه زلفنک قلابی وار

کلدی گل آچلدی نرکس لاله دولدی ژاله دن — ای خوش اولکیم عشرت وعیش اتمکه اسبابی وار

بولدی گویکدن دوا درد دل بیمارمز — سن اغا پس نزقولوز گویکده درتیمارمز

زاهدا گورسینه چاکن شعله سی نزدن صفن — براو جاغوزبزکه سوزاندر درودیوارمز

نوله کر اولدیسه فانی گوسکن بن باقیم — عشقه بزدندر بقا یوقدر یوق اولمز وارمز

گلشن غم نخلیوز پرورده آب دیده دن — داغلر برگ آه آتشبارمز در بارمز

اهل ترکک قولیوز اولدر بزه جاندن عزیز — یوسف ایسه خود فروشن انگله یوق بازارمز

اشکمز کردابی عالی عمرمز بنیادی پست — گورنه الچق درلبکیله چرکنورپرکارمز

ای فضولی جور یار وطعنهٔ اغیاردن — وارایوزبیک غم بوسم برغم که یوق غمخوارمز

۲

خم فندیله آغلرم اول طرۀ طرارسیز
کرچه دیرلر چنکدن چقمز ترنم تارسیز

سینه چاکمده اکسوک ایتمه تیر غمزکی
ای کل رعنا بلورسن کم کل اولمز خارسیز

صاقلمزدم ناوکک دلده بلاسن چکمسنم
سو ویروب اول نخلی بسلردمی اولسه یارسیز

بول ازرسن ظلمت حیرتده ای دل اوقت اول
زینهار اول کویه کتمه آه آتشبارسیز

کریه زاریله خوش حالم که بحر عشقده
اشکبیز کوز برصدفدر لؤلؤی شهوارسیز

جانه آزار خدنکک خوش کلور ای قاشی یای
بر سفارش قیل که بزدن اولمسون آزارسیز

زهددن کیچمز فضولی ایلمز ترک ریا
پند چوق ویردم اشیتمز عار بیلمز عارسیز

طریق فقرده نفسم طبیع تابع نغمه رام اولمز
غنا قلیم طلب اسباب جمعیت تمام اولمز

دهانکدن اثر کورمن میانکدن نشان ویرمز کیم
بن ناکامه عمرمدن میسر هیچ کام اولمز

مغنیم کوه دردایلر بنی آه جکرسوزم
بو آهنک ملال افزایه بوندن یک مقام اولمز

مرید پیر ساقیم کم لطفی اهل ذوقه دایمدر
نه حاصل اهل زهدک صحبتندن کیم مدام اولمز

دیدم جور ایتمه عشاقه دیدی اول خوبلر شاهی
سیاست اولمینجه عشق ملکنده نظام اولمز

لبکدن قطره قطره قان ایچر کوکلم کرچه هنوز	شکردن اولیجق می قطره‌سی کویا حرام اولمز

فضولینی ملامت ایلین بیردیلمزمی
که بازار جنون رسوالرنده ننک ونام اولمز

سرو آزاد قدنگله بکا یکسان کورنور	بنه سرکشته اولن لحجه خرامان کورنور
جان کورنمز دیسه‌لر تنده انیانمن نیشه کیم	لطفدن سرپنجه بافتم تنکا جان کورنور
دیرم احوالمی جانانه قلم عرض ولی	کوره بلمن اوزومی انده که جانان کورنور
ای دین صبر قل آه ایلمه یاری کورجک	بکا دشوار دراول کرسکا آسان کورنور
صوردم احوالمی عشقنده منجملردن	یا بخیلر طالع ایوینه دیدیلر قان کورنور
نه کاهدرسن ای مه که اولوب غمزک اوقن	یا قدونک صبیده نه زخم نه پیکان کورنور

برصنم زلفینه کویا که ویرپدر کوکلن
که فضولینک این حالی پریشان کورنور

عالم اولدی شاد سندن بن اسیر غم هنوز	عالم ایندی ترک غم بنده غم عالم هنوز
جان باغشلردی لبک اظهار کفتار ایلیوب	اور مدین عیسی کبی جان بخشلقدن دم هنوز

مجموعه

سجده گاه ایتمشدی عشق اهلی قاشنگ محرابنی
قلمدین خیل ملایک سجدهٔ آدم هنوز

جانه دردک جسمه پیکانک روان ایتمشدی حکم
جسمله جان ارتباطی اولمدی محکم هنوز

اشک صرف ایلر فلکدن کام حاصل قلمغه
بو گهر قدرینی بلمز دیدهٔ پرنم هنوز

پردهٔ چشمم مقام ایتمشدی بر تر سانجه
اولمدین مهد مسیحا دامن مریم هنوز

ای فضولی ایلدی مردرده درمان اول طبیب
برنیم زخمم در الحق بولمدی مرهم هنوز

غمزه پیکانن گوزک بن مبتلادن ساقلمز
صرف ایدر اهل نظر نقدین گدادن ساقلمز

دل نه دریانمده چون قلمز بنی غمدن خلاص
چکمش اول تعوید یارن کیم بلادن ساقلمز

جانه جسمم اول خدنگ غمزه‌دن اولمز پناه
هیچ جوشن کیمسه‌نی تیر قضادن ساقلمز

عشقدن بر دم بنی سوزان دور ایتمز فلک
وه نیجه فانوسده شمع هوادن ساقلمز

عالمی شیدا ایلر گر اولسه گوزدن هم نهان
بر پری‌وش کیم سر زلفن صبادن ساقلمز

بی سبب صانمگ فضولینگ ملامت چکدوگن
بیخبر در مشربن اهل ریادن ساقلمز

سکریدر جلویه اول سرو سمندن بیلمز
کیم انی گورسه فغان ایتمگه کندن بیلمز

گرچه شمشاد لطافتده چکیدر گوکه باش
نازکتنده اونک سرو بلندن بیلمز

ایلیه دیوانه لغه دوشدی گوکل گیم دلدار
صالسه هم بوینته هم زلف کمندن بیلمز

قاچه بلمز دل دیوانه سچک قیدندن
بیتسون اول وحشی ایاغنده کی بندن بیلمز

ایده مز منع فضولیسنی قدحدن زاهد
هیچ کیم کوی خراباتت لوندن بیلمز

راز عشقنک صاقلرم الیدن نهانی سرو ناز
گلسه یا شمع تک ممکن دگل افشای راز

خوبلر محراب ابروسینه میل ایتمز فقیه
اولسه کافر در مسلمانلر انکا قلمک نماز

کیمسه اول بدخویه اظهار ایده بلمز حالنی
ای سرور نالهٔ زنگیرلچون سن اول کل چاره ساز

قالبم گورمش تهی دوکمک دلر تازه روح
برق آهم کیم گلن بیگانه ویرمش گداز

خوب صورتلردن ای ناصح منی منع ایتمه کیم
پرتو انوار خورشید حقیقتدر مجاز

بن خود اولدم ای ترابیدن اولن ساغر مدام
رندلر بزمن گرزوب بربرتیور بندن نیاز

ای فضولی قالمشم حیرتده بلمم نیلیم
دور ظالم بخت نافرمان طلب جوق عمر آز

فغان

43

۸۳

فغان کیم بو رنک ال لاله رخ قان اولدوغن بلمز
جگر پرکاله سندن داغ پنهان اولدوغن بلمز

حبیبم کوکلمی جمع ایلمز رخساره زلفن
مگر زلفی کبی حالم پریشان اولدوغن بلمز

قیلور تقصیر ایدوب بر لطف هر دم کوکلم المعتقد
وفا رسمن صانور دشوار آسان اولدوغن بلمز

کوزللر دولت وصلن نا یو منع ول اولن عاشقی
نشاط وصلدن اندوه هجران اولدوغن بلمز

دل صد پاره دن بیداد کسمز غمزهٔ مستک
نه غافل پادشه در ملک ویران اولدوغن بلمز

صانور زاهد اوزن خالی خیالکدن غلطدر بو
بو حیران اولدوغندندر که حیران اولدوغن بلمز

فضولی خسته یه دشمن سوزیله دوست جور ایلر
زهی ساده معارض قوله بهتان اولدوغن بلمز

کوکلده بیک غمم وار در که پنهان ایلمک اولمز
بو هم بر غم که اهل طعنه دن افغان ایلمک اولمز

نه مشکل حالی اولمش بولنور عالمده درمانی
نه مشکل درد ایمش عشقک که پنهان ایلمک اولمز

فنا ملکینه چوق عزم ایتمه ای دل چکمه زحمت کیم
بونی بر بیله دفع درد هجران ایلمک اولمز

صاقین کوکلم تغیرسن نیدن دم اورمه ای صحاح
هوای نفس ایله بر ملکی ویران ایلمک اولمز

دهانک اوزره لعلک استمش دل دفعی مشکلدر
گورنمز هیچ ظلمی یوق بیره قان ایلمک اولمز

دعالر ایلرم بنزن بکا بردم کینم ار ایتمز
نه چاره بحر بله سروی خرامان ایلمک اولمز

فضولی عالمی قید ایچره سن دم اورمه عشقندن
کمال جهلیله دعوای عرفان ایلمک اولمز

بنجه بلبلر در سر کوی ملامت بکلرز
لشکر سلطان عرفانوز ولایت بکلرز

ساکن خاک در میخانه یوز شام و سحر
ارتفاع قدر ایچون باب سعادت بکلرز

جیفهٔ دنیاده کل کرکس کبی مطلوبمز
بر بلوک عنقالرز قاف قناعت بکلرز

خواب کورمز چشممز اندیشهٔ اغیاردن
پاسبانوز کنج اسرار محبت بکلرز

صورت دیوار ایدر حسرت عشقنک بزی
غیر سبز باغ ایدر بز کنج محنت بکلرز

کاروان راه نجیروز خطر خوفن چکوب
گاه مجنون گاه بن دور ایچره نوبت بکلرز

صانمکز کیم کیجه لر بیهوده در فریادمز
ملک عشق ایچره حصار استقامت بکلرز

یاتدیلر فرهاد و مجنون مست جام عشق اولوب
ای فضولی بز اولر یاتدوقجه صحبت بکلرز

بز جهان معموره سن معنیده ویران بلمشوز
عاقبت کنجن بو ویران ایچره پنهان بلمشوز

کرا وزن دانا بلور تقلید ایله عالم بزی ‏ ‏ ‏ عالم تحقیقده بز آبینی نادان بلمشوز

بیخبرلر شربت راحت بلورلر باده‌نی ‏ ‏ ‏ بز حکیم وقتوز آنی توکمشوز قان بلمشوز

کوردکز کیم ملک عالم کیمسه‌یه قلمز وفا ‏ ‏ ‏ اول زماندن کم انی ملک سلیمان بلمشوز

آبرو بلمش سن فضولی مسجدی میخانه‌دن

سهو ایتمش اولکیم سنی بز اهل عرفان بلمشوز

تشنهٔ جام وصالک آب حیوان ایستمز ‏ ‏ ‏ مایل مور خطک ملک سلیمان ایستمز

ظلمت لنک کرفتاری دم اورمز دوردن ‏ ‏ ‏ طالب شمع رخک خورشید رخشان ایستمز

ایلمز میل بهشت افتادهٔ خاک درنک ‏ ‏ ‏ ساکن کنج غمک سیر کلستان ایستمز

جوردن آه ایتمه ای عاشق که عین لطفدر ‏ ‏ ‏ دوست اسباب کمال حسنه نقصان ایستمز

عشقدن وهم ایتمسون عاشق تغیر کوکلمدن ‏ ‏ ‏ هیچ سلطان دین ملکینی ویران ایستمز

عاشق ایسک رمز ورسوالغدر اکر آه ایتمیم ‏ ‏ ‏ عشق سری اقتضای دور پنهان ایستمز

ای فضولی متصل دوران مخالفدر بکا

غالبا ارباب استعدادی دوران ایستمز

حلقهٔ آغزك سبزینی هر دم قلور اظهار سوز … بونه سر در كیم اولور هر لحظه بو قفدن وار سوز

آرتورن سوز قدرینی صدقیله قدر آرتورر … كیم نه مقدار اولسه اهلن ایلر اول مقدار سوز

ویر سوزه احیا كه دترو جه سنی خواب اجل … ابده هر ساعت سنی اول بو قودن بیدار سوز

بر نگار عنبرین خطدر كوكللر آلمغه … كوسترر هر دم نقاب غیبدن رخسار سوز

خازن گنجینهٔ اسرار در هر دم جگر … رشتهٔ اظهاره بیك بیك گوهر اسرار سوز

اولمین غواص بحر معرفت عارف دگل … كیم صدف تركیبی تندر لؤلؤی شهوار سوز

گر چوق ایسترسن فضولی عزتك آز ایت سوزی
كیم چوق اولمقدن قلیدر چوق عزیزی خوار سوز

بگا باد صبا اول سرو گلرخدن خبر ویرمز … اچلمز غنچهٔ بختم امیدم نخلی

نوكوب گوز یاشنی سنسز بلا كم استرم اما … اجل پیكینه سنبل اشك گردابی كمز ویرمز

گوزمده مسكن ایت خار مژه دن احتراز ایتمه … گل خندانه صو ور دم خاره یار اولمق ضرر ویرمز

اگر جان آلمق استرسن تنمدن اوقنگی گسمه … كه پژمرده نهاله ویرمینجه صو ثمر ویرمز

قیاس ایت شمعدن وهم ایله چرخ انقلابندن … كم اولماش آلمغه قصد ایتمینجه تاج زر ویرمز

بلا

45

٧٤

بلا ضمننده راحت اولدوغن اظهار ایدر خلقه
فلک بیهوده خار خشکدن گلبرگ تر ویرمز

فضولی زهردن کام آلمق اولمز اولمدین گریان
صدف صو اولمینجه ابر نیساندن گهر ویرمز

نم اشکم مکدر خاطرمدن دفع غم قلمز
بورو شنده که نم آیینه دن زنگار کم قلمز

خم ابروی مشکینک گورر زاهد کج بین
داخی قامت بسجود گوشه محرابه خم قلمز

سکا ای شوخ سنگین دل دیمم بت نسبته
اگرچه سنکدر پایه بیداد و ستم قلمز

مرادم گریه دن کسب غبار رهگذار گدر
گوزم یاشی دمادم چهره بیهوده نم قلمز

خطک دورنده اشک آلیله درد و غم
دم اورمز کیم رخ زرد اوزره مژگانم رقم قلمز

فضولی بینوا انار روضه کویکده ساکندر
تمنای بهشت و میل گلزار ارم قلمز

کوکلمندر گورنن کویده آثار هنوز
اول نه یکدر زنکا انک اثری وار هنوز

چکدی مجنون ایاغن بادیه دن لیک ویرر
قانلو کللر ایاغندن بچکلن خار هنوز

نقطه خالنه باغلنمش ابدی جان کوکل
گزمدین دایره دهرده پرکار هنوز

وادی عشقده سودا ایله سرگشته ایدم
گلمدن گردشه بو گنبد دوار هنوز

چرخه چکدم شب هجران علم شعله آه
آه کیم اولمدی اول ماه خبردار هنوز

ناله زارم ایله خلقه حرام اولدی یوقو
قره بختم یوقودن اولمدی بیدار هنوز

مرهم وصل ایله بولدی قمو درده دوا
بو فضولی المی هجر ایله بیمار هنوز

ای کوکل اول خنجر مژگانه ایلرسن هوس
قصد جان ایتدک بقای عمردن امید کس

چکمه غربت عزمنه ای ساربان محمل صقین
کیم بو یولده بیم غربتدن در افغان جرس

حال زارمدن سنی فریادم آگاه ایلدی
شکر لله اولدی فریادم بکا فریادرس

بر برینه بسکه صانجلدی تنمده اوقلرک
مرغ روحم قیدینه اولمش مرتب بر قفس

طعنه اهل ملامتدن نه نقصان عاشقه
برق لامع دفعنی ایلر هجوم خار و خس

سوز عشقک تنده ناکه قویمیون نقصان دیو
جان چقنجه استرم چیقمایه تندن بر نفس

ای فضولی بن قناعت ملکنک سلطانیم
سلطنت اسبابی اکمنده پلاس فقر بس

46
٧٦

کوز یاشمدن سوز پنهانم قیلور عارف قیاس ‌ ‌ بیخبر تاثیر انجمدن دکل اخترشناس

قان تیرکیم دمبدم کوزدن اینر اوزره تنم ‌ ‌ دشت غم مجنونیم بن قاندن و قاندن لباس

خشتلر تک بربر اوزره جکر پرکاله سین ‌ ‌ کوز یعقوب صالمش حباب خون بناسی چون اساس

ای صانن تُر ولده مو باشنده مجنونک صنعتن ‌ ‌ بی تکلف کتمه کیم لیلی ایویدر اول پلاس

لحظه لحظه خم قدم پیکانک استر باقیلور ‌ ‌ ذره ذره ماه نو خورشیدن نور اقتباس

تیغ غمزک ایله برآندر که جلاد اجل ‌ ‌ توکسه قان تعجیل الچون تیغ اندن ایلر التماس

ای فضولی زهر قهر یله دولودر طاس چرخ
چکمه انک قهرینی مرکیم جکر بر دولو طاس

خاک ره ایتدی عاشق مسکینی اول هوس ‌ ‌ کیم پای بوس یاره قچن بوله دسترس

راز درونی طشره صالمغه روا دکل ‌ ‌ بو درکناهی کم اصلور متصل جرس

دیوار دوستدر ایکی عالم نتیجه سی ‌ ‌ یوق اندن اوزکه عاشقه عالمده ملتمس

سینم هوای عشقک ایله دولدی نی کبی ‌ ‌ دم اوردو غنچه آه و فغاندر چقن نفس

هر قید اولورسه محض بلادر که بلبله ‌ ‌ کر شاخ کلدن اولسه کدورت ویرر قفس

اول غمزه دن کوکل اکرایسترسن التفات
تیغ تجرد ایله جهاندن علاقه کس

اولمز وجود عاشقه عشق ایچره اعتبار
دو بیر فضولی آتش سوزانه خار و خس

مسکن ای بلبل سکا که شاخ کلدر که قفس
بیچه عاشق سن که آهکدن تو توشمز خار و خس

بار کویینده کر اولسیدی مسلمانلر یرم
کافرم کر روضهٔ رضوانه ایلردم هوس

کوه فرباد صداسن دیردی فرهادک دمی
نقش شیرین ننیدر ویرر آزاد اولوب فریادرس

ناقهٔ لیلی محملن چکمیش بیابان سیرینه
ایله مجنونی بو حالتدن خبردار ای جرس

بر نفس قالمش حیاتمدن حبیبم صبح تک
نوله کر بر چهره کوسترسک بکا آخر نفس

خالی ایتدم دل هوای اختلاط خلقدن
بزم غمده نی کبی همدم بکا فریادرس

ای فضولی کر سکا جمعیت دلدر مراد
بغله بر دلداره کوکلک غیردن امید کس

ای خوش اول مست که بلمز غم عالم نه ایمش
نه چکر عالم ایچون غم نه بلور غم نه ایمش

بر پری سلسلهٔ زلفینه دوشدم تا که
بلمدم سبب خلقت آدم نه ایمش

واعظا اوصاف جهنم دیر ای اهل ورع
وارانک مجلسنه بیل که جهنم نه ایمش

اوقی کوکسمدن آتوب قالمش الیشدن پیکانی
آه بلدم سبب آه دمادم نه ایمش

ای فضولی مژده پیمانهٔ صهبا بلدک
توبه قل تا بله سن زرق و ریا هم نه ایمش

بو کون تیغین چکوب چقمش اول نامهربان سرخوش
صقن ای چرخ ایدن جانبنه کیم بلمز امان سرخوش

انکا شیدا ایکن دردل استردم دیم ساقی
پیاپی صونمه جام و قلمه اول سرو روان سرخوش

دکل تقویدن ایتیم باده نرگس وهم آندندر
که اظهار ایلیم خلق الجره عشقن ناکهان سرخوش

مکر قان ایچمکیله ایسر مشور نرگس مستنک
بسی حیرت ایدیلر کوردم اولمز بله قان سرخوش

حی عشقنکله سرمست اولدغم ایلیدن نهان قالمز
محال عقلدر کیم ساقلیه راز نهان سرخوش

کوکل تا اولدی بیخود آلدی غمزک قانمی تندن
دیر ریغمایه نقدین کنجنک اولنج پاسبان

فضولی غیر بله خلوت ایدر بزمم ایتمیش اغیار کلرخ
رقیب کج روی کوردم بو کون یاری بمان سرخوش

بت نورسم نمازه شب و روز راغب اولمش
بونه دیندر الله الله بته سجده واجب اولمش

اثر قبول طاعت اکا ویرمش ایله جانب
که قلوب اهل حاله جکر کانی جاذب اولمش

فرحم کورب خاص حسناته داخل ایلر
نه ملک کیم اول پرینک عملینه کاتب اولمش

نه عجب کی اولسه غمدن دونم وکونم برابر
نظر مدن اول یوزی کون نیجه کونکه غایب اولمش

غم هجر دردکیم ازتر اثر ایله عشق دوقی
غلط ایلمش فضولی که وصاله طالب اولمش

بلمزیدم بلمک اغرک سیرینی دشوار ایمش
اغزوکی دیرلردی یوق دیدوکلر نیجه وار ایمش

عاجز اولمش باتمغه آهیله کویی کوهکن
نیلسون مسکین انک عشقی هم اولمقدار ایمش

کعبه احرامینه زاهد دیربیل باغلدی
ایلدم تحقیق انک باغلندوغی زنار ایمش

طاشنه حکمش خلق ایچون فرهاد شیرین صورتن
عرض قلمش خلقه مجنون بی عجب عار ایمش

عمرلر درد ایلرم احوال دنیا امتحان
نقد عمرم حاصل دنیا همان بربار ایمش

ذوق دیدار ایله دلدارک یوق ایندم وارمی
دولت باقی که دیرلر دولت دیدار ایمش

دون فضولی عارضنک کورکج روان باشلدی جان
لاف ایدوب دیردی که جانم وار امانت دار ایمش

دل که بر منزلی اول زلف پریشان اولمش
نولدی جوجی که اصلکما چسنه فرمان اولمش

شاه سن ملک ملاحتده سکا قوللر چوق
بری اولدر که واروب مصرده سلطان اولمش

ظلم ایدوب عاشقکی خشر کونی نیغمیه لر
کوروب دنیاده اسیر غم هجران اولمش

دیدیلر غم کیدرر باده چوق ایشیدم سننر
غم هجرانه متغیر اولمدی اول قان اولمش

باغبان چمن دهر خیال دمعنک
سبب تربیت غنچهٔ خندان اولمش

آدمه اول سرکو نیک ویریب المش جنت
ابشدوب طعن ملک صکره پشیمان اولمش

ای فضولی بنم احوالمه بر واقف یوق
بو بلکیم عالم انک چسنه حیران اولمش

حباب اشک خونین جسمی ایلدن نهان اتمش
غم عشقک بنی رسوای بی نام و نشان اتمش

کوتورمش خاکدن طغیان اشکم خار و خاشاک
باشم اوزره ملامت قوشلرا یچون آشیان اتمش

بوکوی محنت یوکندن قدی حمش تنمدن جان
طواف کوییک اتمک قصدینه طی مکان اتمش

سنکا اندوکچون دعوی تعزیم چسن الحق
فلک تعذیر ایدوب لیلینی رسوای جهان اتمش

مکر ترکیب عیسی کرد خاک درکهکدر
که دورمش خاکدن قوربله غم آسمان اتمش

کرن پیکانلر که رتنده یاجان یا عشقنک
بلا بر چشمه سندن هر طرف صولر روان ایتمش

فضولیدن مزاجن منحرف کوردم بوکون یارک
مکر فرصت بولوب بر شمه حالندن بیان ایتمش

تا که طاق زرنگار چرخ ویران ایلمش
خشت زرینی صبا فرش گلستان ایلمش

کاتب تقدیر خط سبزه تحریر ایتمکه
لوح گلزار خزان برگ زرافشان ایلمش

قطع ایدوب فصل خزان آب روان شیرازه سین
نسخه گلزارک اوراقن پریشان ایلمش

دور جورن کور که زینت بخش ایل ذوق فکن
جویبار گلشن زنجیر وزندان ایلمش

ایلمش تدبیر تشویش خزان تار جنک
لاله رنکی رخش داغی جکر پنهان ایلمش

روزکارن تیره بخش قاره لطف لال ایدب
ماتم کل بلبلی زاغنبله الحبان ایلمش

ای فضولی دهر حالن شاخ کلدن قیل قیاس
کیم ویرب اول تجمل صکره عریان ایلمش

جسممی یاندرمه رحم ایت باشیمه ای تیغی طاش
احتیاط ایت یانمسون تا که قوردیانده باش

خوش کیچر نظاره چشمکله عمرم وار امید
کیم ایده مشغول درکاهک بنی حسن معاش

طور

طوف گوکیدن ایتدن بانشه ایرمش بر درد — نوله گر قدم بوکوب مردم ابا غم اولسه یاش
فتنه یابن قورمغه اتش می اولدی احتیاط — کم ادور رسن عالمه اتش جانوب پیوسته قاش
ای حباب اشک نایاب ایت تن عریانمی — کم بوروسوا ایرده می چاک ایندی ستر قلدی فاش
پاره پاره کوکلمک سوز درونه نابی یوق — کوز بولنده قطره قطره قان اولوب چقسیدی کاش

ای فضولی غرق خوناب ایتدی کوز مردملرین
کوره بیم قلاب مژکانه اورلسون قانلو یاش

زهی جواهر احسان عامه معدن خاص — در شفاعتن الجون بحر رحمت غواص
بیتوب حضورکه معراج وقتی قلمشلر — قمر حصول مآثر سهیل کسب خواص
فلک همم تک اون کیجه بولمش صفاکه صوفی — قزاردو منبوب اولمش یوزنده بر قاص
ره متابعتکده طریق فوز ونجات — هوای مرحمتکدن امید خیر وخلاص

تفاخر ایله فضولی کیم اندن اوزکه دکل
سکا زمانه ده نقش صحیفهٔ اخلاص

خلقه خوبلردن وصال راحت افزادر غرض — عاشقه انجق تصرف فسیر تماشادر غرض

زاهدا ترک اتمیه شاهدلره وصال ایستین — گر عذابکدن امین غلمان وحور اولدر غرض

حور و کوثردن که دیرلر روضهٔ رضوانده وار — ساقی گلچهره و جام مصفادر غرض

راحت اولسیدی غرض دنیاده فقر استردی خلق — غالبا کیم خلقه بر بیهوده غوغادر غرض

ذوقسز لازم حقیر دنیادن اول دنیاپرست — کیم اکا دنیاده انجق ذوق دنیادر غرض

عارف اول سودای عشق انکارن اتمیه ای حکیم — کیم وجود خلقدن انجق بو سودادر غرض

قل فضولی ترک ابرام و تکلم کیم تیز
صورت حالک گر اظهار تمنادر غرض

قل صبا گوکلم پریشان اولدغن جانانه عرض — صورت حالم بو ویران ملکک اسلطانه عرض

درهم اولمش سنبلک گویا که قلمشدر اکا — مو بمو حال دلم دلدار اوزره دب شانه عرض

تنده جانم بر پری نیکدر امانت ساقلرم — اول زماندن کیم امانت قلدلر انسانه عرض

خلق کفر اهلنه ایمان عرض ایدرلر دمبدم — کفر زلفنک ایلرم گوگلمدکی ایمانه عرض

منعمک عرض تجملدر اشی فقر اهلنه — نوله گر دل قلسه مردم داغ عشقک جانه عرض

صورت بتخانه لرجنت دولر میخانه نک — قلسه لر جنت نه تصویر که حکوب غلمانه عرض

ای

ای فضولی بیله پنهان دوتمه اشک الکی ... ایله مرزنجیله کم وار اول گل خندانه عرض

قلمغل محکم کوکل دن بنایه عقد ارتباط ... سن بر آواره مسافرسن بو ویران رباط
بو چمنده غنچه‌لر گللر گورن عارف دگل ... کیم ثباتی وسننده قالمز هیچ فیض انبساط
اهل عرفاندر جهان کیفیتین تحقیق ایدن ... کیم نشاطندن اولور بوز غم غمندن یوز نشاط
عشق دورانی بکا تا پیشوردی مجنون نوبتن ... خالی اولمز نقش ارباب وفادن بو بساط
هر گورن مهر ویه صرف ایتمه فضولی عمرکی ... بیوفالردن حذر قل دوت طریق احتیاط

درج در لعل اولان لحتنگ در شهوار لفظ ... درجدن درلر تو کرسن ایلیپک اظهار لفظ
نیمک اولمز لعل جان بخشکله اغزوک سرینه ... وحیدر گویا بو کیم دیرلر آغزیوق وار لفظ
اوبله آغزک تنگدر کیم سویلیشور ساعت سکا ... گرچه نازکدر ویرر البته بر آزار لفظ
نیشه لعلک گبی گللور گفتاره گویا کم بلور ... بن گبی اول لعلدن آیرلمغی دشوار لفظ
غنچه لعلگله لطافتدن دم اورمش بلمزم ... نیلر اظهار ایلیکج اول لعل گوهربار لفظ

ای فضولی ایسترم دلدار حالم صورمیه ... رشکدن کیم بلمسون وصل لب دلدار فقط

آفتاب دولتک دوندقجه اوج ارتفاع ... قتل اهل عشقه تیغ غمزک آندندر شعاع
دشت دوتمق عادتن قویمشدی مجنون عشقده ... شهرهٔ شهر اولمغک رسمن بن ایتدم اختراع
زرق دریاسنده بیر خاشاکدر کیم چرخ کبود ... صوفی هشیار کیم دوران دوتوب ایلر سماع
گیجه وکم دینی و عقبیدن سنکچون اولدی فاش ... دوغری دیرلر کل سر جاوز الاثنین شاع
اول بت سرکش کلور صالمش جمالندن نقاب ... ای سلامت الفراق ای عقل و ایمان الوداع
جان و دل بیر عمردر تیغکچون ایلر جدل ... گرمدن تیغک سنک اوزایه قطع اولمز نزاع

ای فضولی آخرت ملکینه لازمدر سفر ... بیله فارغ گزمه تقویدن مهیا قل متاع

یار وصلن ایستین کسمک گرک جاندن طمع ... هرکشی کیم وصل یار استر کسک اندن طمع
آرزوی وصل جانان جانه آفتدر کوکل ... بی تعلق جاندن اوز یا وصل جاناندن طمع
چون یکا بر ذره یوق تاب تماشای جمال ... من کیم و وصل ایتمک اول خورشید رخشاندن

عاشق اولدر کیم تمنای ملال وصل ایده
بو قفسه جوقدر مهر ابر اول ماه تاباندن

رشتهٔ طول امل دام بلادر بیلیم
اوزمک اولمز اول سر زلف پریشاندن طمع

عارضنک گورمک حیاتم تازه ایلروه نه عجب
گر گدا اوج معاشن قلسه سلطاندن طمع

منفعل حرمان قیلور حاصل طمعدن اهل حرص
طرفه کیم ارتر انکا کلدکجه حرماندن طمع

استر اولسک حیرت و حرمانه سر دوشمک
کس فضولی دهردن امید دوراندن طمع

دل اوزادر لجنکه اول عارض خندانه شمع
اودچر آغزندن انیزمی حذر کیم یانه شمع

نوله غیرت آتشی یعزم ارقسه موم تنک
بونه سوزدر کیم دیمیشلر عارض جانانه شمع

عارض جانان ایله بحث کمال حسن ایدر
دل اوجنبدن درکه هر ساعت دوشر نقصانه شمع

کر اباغی بغلوکه بو سینه نه نوز بلمزم
بر پری عشقنده اولمشدر مگر دیوانه شمع

نوله جانم قامتنک استرسه کوکلم عارضنک
رسمدر عالمده بلبل گل سوریزوانه شمع

قیل شبستانی مشرف کیم نثارک قلمغه
رشته‌دن درلر جکوب جمع ایلمش دامانه شمع

ای فضولی شوقدن یاقدک تنک روز وصال
تندک ای غافل گرکمزمی شب هجرانه شمع

کل ای احسن صانع اسباب جمعن قلمه یادایلغ
طریق فقر دوت کیم فقر ایمش عالمده سلطانلغ

مراد کر سلطنتدن کام دلدر نفسه تابع سن
نه حاصل سلطنت آدیله قلمغ بنده فرمانلغ

پریشانلقدن ای خلق جهان سن بیز جمع ایدرک خاطر
که بن جمع ایلدم مرقانده کیم وار ایشا پریشانلغ

نه طالع در بو کیم عالمده آغاز ایتمدم بر ایش
کیم اول ایشدن سرانجام ایتمیدم حاصل پشیمانلغ

بکا ظلم صریح اول کافر ایلر کسیمه منع ایتمز
فضولی کنز اولور می گردنیم یوقیدر مسلمانلغ

ساقیا می صون کیم دام غم در هشیارلغ
مستلکدر کیم قلور غم اهلنه غمخوارلغ

وار فکرن یوق غمن چکمک نه در بر جام ایلن
پنجبر قل کیم بکا براوله یوقلغ وارلغ

جان متاعینک بهاسیدر نه کیم دوران ویرر
طرفه بو کیم صانورم شفقتدر غدارلغ

بندن آخر چون قلور بیزارلغ اسباب دهر
دهر اسبابندن اولیک کیم قلسن بیزارلغ

طعنهٔ اغیار چکمکدر ایشم بر یار ایچون
کیم اولم اغیاره یار ایلر بکا اغیارلغ

چکمه زحمت چک الک تیمار دردمدن طبیب
کیم دکل سن بلدوکک بن چکدوکم بیمارلغ

ای فضولی ایلرم قطع تعلق بارچه دن
بو طریق ایچره بکا توفیق ایدر سه یارلغ

بکی

عیش ایچون بر طرفه منزلدر بهار ایامی باغ
انده دوتسون غنچه وش هر کیم که عیش استر اوتاغ

غنچه لر آچلدی سیر باغ ایدک ای اهل دل
کیم کورب کللر کوکللر اچلن چاغدر بو چاغ

سندن ای بلبل فزوندر بنده محنت فصل کل
سنسن و بر تازه کل حالا بن و بیک تازه داغ

باغه سروم کلدوکن بلمش سحردن شاخ کل
روشن ایتمش رهکذاری اوزره هر یان بیک چراغ

چکسه لر زنجیر بله کلزاره کتمن کیم بکا
سنبل زلفنک فراقندن مشوشدر دماغ

موسم کلدر ولی کتمن چمن سیرینه کیم
روضهٔ کویک بکا اول سیردن ویرمش فراغ

محرم اولمز رندلر بزمینه می نوش ایتمین
ای فضولی چک ایاغ اول بزمدن یا چک ایاغ

ای خدنک غمزه‌که سینه احباب هدف
منتظر خنجر مژکانوکه جانلر صف صف

خاک درکاهکه هر صبح سورر کوزنی
غالبا اندن انکا حاصل اولیدر بو شرف

حاشی لله که بو دیوانهٔ شوق خطکه
سبب قید اوله زنجیر سطور مصحف

صالدی دریایه صبا خنجر غمزک ومن
که چقر مایه داری کوهر ناسفته صدف

ای کوکل عالمه آلدنمه سکا رنک ویرر
خاکدر کیم انی که لعل قیلور کاه خزف

بزم جمشید فنا بولمغله بلدم کیم — دوری جور زمندن المیش نوحه نی ناله دف

ای فضولی طلب رتبهٔ عرفان ایله
جهل بیله حاصل اوقات شریفه ایتمه تلف

محنت عشق ای دل آساندر دیو چوق اورمه لاف — عشق بر یوکدر که خم اولمش انک آلتنده قاف

اولمه خالی درد کشلر صحبتندن ای کوکل — گر دیلرسن ایده سن آینهٔ ادراکی صاف

صبحدم زلفنک داغت یا شام عرض عارضک — قویمه صبح و شام ارا سنده طریق اختلاف

رشک رخسارک دل خورشیده صالمش اضطراب — عنبرت قدک مزاجی شمعه ویرمش انحراف

خاک کویک کعبه یه نسبت قلن بلمزمی کیم — بونده هر دم انده بر نوبت اولور واجب طواف

وهم ایدر که ممکن اولمیه غمدن نجات — فرج اللهم همی تخشی مما اخاف

ای فضولی زاهد ار دعوای عقل ایلر هنوز
نفی ذوق عشقدر جهلنه عین اعتراف

اولور رخسار که گون لعلکه گلبرگ تر عاشق — سکا اکسوک دگل گوکدن ییر ده دن تر عاشق

بکا مقصود ترک عشق ایدی ده کیم بهی خسته نک — اولوب گون گون نز افزون قلدی گون گوندن بر عاشق

تماشای

تماشای چمنکدن نظر اهلنی منع ایتمه
نه سود اول خوب یوزدن کیم اکا قلمز نظر عاشق

چمنده پای بوسکدن اولبدر سبزه لر خرم
همان بر سبزه چه اولماغه عالمده بتر عاشق

قلورسن بیک جکر قان مرکا باقدوقجه ای ظالم
نه باقمقدر بو مردم قاندن السون بر جکر عاشق

قیررسن اهل عشقی دوتلم کیمیسه الک دوتمز
نه ایشدر بو کرکمزمی سکا ای سیمبر عاشق

نه پروانه دوبر بر شعلیه نه شمع برآمه
فضولی صانمه کیم بکزر سکا عالمده بر عاشق

تاب خورشید مه رویکه ویرمش رونق
تا نه زیبا خط اچون اوله بو تذهیب ورق

عکس قدکله کورن دایره آیینه
ویرمه بدر در انکشت نبوتدن شق

سکا گلشنده نثار ایتمک اچون مر نرکس
کوتوربدر بابنه التون دولو بر سیم طبق

مر صنم مصحف حسنی حقنه بر آیتدر
مکتب عشقده مر دل انکا بر طفل سبق

عاشق اولمق سکا بسدر بزه برهان جنون
چنه عقل اهلی مقید اوله بلمز مطلق

رسمدر عاشقه کلمک قاشی یا ملردن اوخ
عشق بیداد اوله لی بیله قورلمش بو نسق

شاهد حسن بساطنده بکون اول کل رخ
ای فضولی بنی آواره سورلمش پی دق

اولمز اولدی کورب احوالمی ایل خوبلره عاشق — عشق بهتینده بو رسوالغه کور شرعه موافق
کلور اولسک قبیلورم فرش رهنک پرده چشم — داخی نم وار عزیزم کوزه قارشو سکا لایق
کولوب آچلمغی اولمز دهنکدن نکر اولدر — جزو دیکم لا یتجزی در انکا اهل دقایق
یاغرمک پاره لرن کوزلرم آصمش قره لردن — مردم کوشه نشین قاندن وقاندن بو علایق
کیجه لر شمع یا بز اشک دوکر صبح کلنجه — جان ویرر صبح کلن دمده نهی عاشق صادق
سبقت ایتمشدی جکر قانی کوزم یاشنه بردم — عشق حکم ایتدی ینه جاری اوله عادت سابق

ای فضولی اوزکی کوشه نشین ایت خرمی تک
اوله تا که اوله سن کاشف اسرار حقایق

ای فراق لب جانان جکرم خون ایتدک — چهره زردمی اشکیله دکرکون ایتدک
جکرم قاننی کوز یاشنه دوکه وک ای دل — واره واره آنی قلزم بونی جیحون ایتدک
ینجه حسنیله سنی لیلیه نسبت قیلیم — بلمیوب قدرمی ترک بن مجنون ایتدک
سویلدک کیم دوترم شاد کوکلرده مقام — شاد ایکن بو سوزیله کوکلمی محزون ایتدک
عهد قلدک که جفا کسمیه سن عاشقدن — عاشقنی وعده احسانیله ممنون ایتدک

جرعه جرعه می ایچوب زیب جمال آرتوردک
ذره ذره کوزمک نوربنی افزون ایتدک

ای فضولی اقیدوب سیل سرشک آغلیه لی
عشق اهلنه فغان ایتمکی قانون ایتدک

قلدی زلفنک تک پریشان حالمی حالک سنک
برکز ای بیدرد صورمزسن بنم حالک سنک

کندی باشکدن کوکل اول سرو قدک شاسی
اغلهکیم ادباره تبدیل اولدی اقبالک سنک

زینت ایچون جسمم دیوارنده ایتمزدم برم
چکمیدی عشق لوحی جانه تمثالک سنک

تیر چکمز سن جفا تیغن بنی اولدرمکه
اولدرر آخر بنی برکون بو اهمالک سنک

غرق خوناب جکر قلمش کوزم مردم لرین
آرزوی خال مسکین و رخ آلک سنک

دامکاه عشقدن دوت برکناره ای مرغ دل
سمندین سنک ملامتدن پروبالک سنک

سایه وش چوق قدن فضولی خاک کویک یاستنور
بودر امیدی که برکون اوله پامالک سنک

چشمی اشکیله سپهر کنج درمکنون ایتدک
مردم چشمی احسانیله قارون ایتدک

می کلکونی دیدوک عقله زیاندر اما
بومیدر عقل که ترک می کلکون ایتدک

جانم آلدک می ایچون ساقی الچوردک بکا قلقن — داد الکدن که بنی آبله مغبون ایتدک
خطکک آفت جان اولدوغنی بیلدرک — لطف قلدک که بنی واقف مضمون ایتدک
دل دوزر مار سر زلفکی و هم ایلمیوب — بیلمزم کیم انکا تعلیم نه افسون ایتدک
بلهٔ مز اولدی بنی طعنه ایدن اهل ریا — شکر کیم حالمی ای عشق دگرگون ایتدک

ای فضولی نه مراد اولسه میسر بله‌یم
بو نجه کیم حسرت لعلیله جگر خون ایتدک

جان ویرور ر ایچه تربت پاکک ای پاک — نور الله لک الارض سقا الله ثراک
حرمت ایتدک میه تعظیمله دوتدک ساقی — عظم الله لک الاجر علی الله جزاک
سر کوینکده غریبوز بزه بر مونس یوق — طال من انس القلب جعلناه فداک
صفحهٔ دلده بولنمز اثر صورت غیر — حین ما حل نفی الغیر عن القلب هواک
رہ عشقکده گونور غیردن ای دل غیرت — فاذا شئت رفیقا الم العشق کفاک
خواب غفلتده گوکل وصلدن اولدک محروم — فاز من نال الی الوصل فما خواب سواک
ای فضولی نه بیلور اهل ورع ذوق می — انکر الحکمة من لامک جهلا و نهاک

شمع رویک آفتاب عالم آرادر سنک
نور حق خورشید رخسارکده پیدادر سنک

سنسن اول جوهرکه درج ممکنات ایچره بکون
ممکن اولن عیبدن ذاتک مبرادر سنک

جان ویرر لعلک تمناسنده بیک آب حیات
فیضوکه لب تشنه یوز خضر و مسیحادر سنک

سرو وگل نظاره سن بنلر سکا حیران اولن
کیم قدک سرو و رخک گلبرگ رعنادر سنک

راز عشقک خلقدن قلمق نهان ممکن دگل
عاشقک اول جهدن عالمده رسوادر سنک

قلدی شوقک اشک غواص گوزم دملرن
ای دررمنزلک گویا بو دریادر سنک

بارچه آفاق اهلدن کسمش تعلق دامنن
تا فضولی جنتیه وصالک تمنادر سنک

دهنن دردمه درمان دیدیلر جانانک
بلدیلر دردمی یوقدر دیدیلر جانانک

اولسه محبوبلرک عشقی جهنم سببی
حور و غلمانی قالور کندوسنه رضوانک

گیچدی میخانه دن اول مست می عشقک اوب
نه ملک سن که خراب ایتدک ایو شیطانک

اورمزم صحت ایچون مرهم اوقک یاره سنه
استرم جنتیمه ذوق المی پیکانک

نه بلور ادقمنش مصحف حسنک شرحن
یر وگوکدن نه ایچون اندوغینی قرآنک

٩٥

بردن ای دل کوکه تومشدی تبرنکک ملکی | انده سم قویمیه جنبدر اولری افغانک

ای فضولی اولوبم غرقه کرداب جنون
کورنه قهری چکرم دوه زونه دورانک

شویله رعنادر کلم سرو خرامانک سنک | کیم کورن بر کز اولور البته حیرانک سنک
کاکلک تک باشمه چرخ کینمک ایستر خاطرم | ای من ویوزمن کیمی سرکشته قربانک سنک
عارضک دورنده جمعیتدن اولسون ناامید | اولمین آشفته زلفنک تک پریشانک سنک
چون عجبدر لعله کویالغ نه معجزدر بو کیم | ایلر اظهار تکلم ورد خندانک سنک
چرخ باینده اتلدی جانمه تیر اجل | لیک اندن تیزرک دیر بزدی مژکانک سنک
داغ هجرانک اودین بکزر تموغ اولمزدوزخ | اولمسون کافر اسیر داغ هجرانک سنک

ای فضولی بیله کیم بیمار درد عشق سن
یوقدر اولمکدن اوزکه هیچ درمانک سنک

داغ هجر ایله باینقدن جکر قان اولسه یک | ملک دل غم منزلی اولنجه ویران اولسه یک
باری اغیار ایله کورمک عاشقه دشوار اولور | بیله کورمکدن اسیر درد هجران اولسه یک

بلی

سینه‌مه پیکانگی گوندر گوکل دفعینه کیم ‌ ‌ ‌ سینه ده سوزان گوگل اوبجه پیکان اولسه ایک

زارم ورسوا الغم فاش ایتدین عالمه ‌ ‌ ‌ زار جسمم اشک گردابنده پنهان اولسه ایک

داغیدرسه نوله غنچه زلفنگی باد صبا ‌ ‌ ‌ فتنه اهل اولنگ جمعی پریشان اولسه ایک

دون فضولی سهو ایدوب کیچمش حریم محبوبدن
توبه ایدوب بو یمان ایشدن پشیمان اولسه ایک

قیمدک ساکن گوگلک اولنه پیکانگ ‌ ‌ ‌ بیر اچیم صو ایله آغرلمدک مهمانگ

ناوک غمزه دریغ ایلمه عاشقلردن ‌ ‌ ‌ کیسمه ارباب وفادن نظر احسانگ

ایشگگ جان ایدی خاک رهگه نثار دوشوم ‌ ‌ ‌ بیتدی اول خود دیرینه شمدی نذر فرمانگ

جانه بیتدم الم هجرک ایله ای ظالم ‌ ‌ ‌ رحم قل جانگ ایچون واریسه بر درمانگ

دادخواهم سکا دامن نه چکرسن بندن ‌ ‌ ‌ یوقمی وهمک که دوتم حشر گونی دامانگ

ظالم اولسک نه عجب یوقی سکا دوزخ وهمی ‌ ‌ ‌ سکا خود تیمچکدر پسنگ اوز افغانگ

وصل ایامی روان یاره فدا ایلمدک
ای فضولی غم هجر ایله نه چیقسون جانگ

ای مه نیمله دوستلرم دشمن ایلدک — دشمن هم ایلمز بو ایشی کیم پس ایلدک

پیکانلر کله دولدی تنم آفرین سکا — بیداد چکمکه تنمی آهن ایلدک

تحسین سکا که کوکلم اوین تیره قویمدک — هر زخم ناوکک اکا روزن ایلدک

اکسکمسون طراقنک ای اشک لاله کون — محنت سرامزی بو کیجه روشن ایلدک

اولسون زیاده قیغنک ای آه آتشین — کل کل دیوب مقاممزی کلشن ایلدک

جان چیقسه منزل اتمکه ایو دوت جیابدن — ای کوز یاشی که قصد بنای تن ایلدک

ممکن دگل جهانده فضولی اقامتک
بیهوده سن بو مرحله ده مسکن ایلدک

صبا لطف ایتدک اهل دله دلدارمدن خبر ویردک — تن بیچاره جاندن جانه جانانمدن خبر ویردک

خزانی غنچه کوردک اضطراب بلبل اوکک — بهار ایامی تک کلبرک خنداندن خبر ویردک

سوزوکی وحی نازل کردیرسم هیچ کرامتلر — جهانی دوتمش ایکن کفر وایماندن خبر ویردک

سلیمان مسندندن دیو کمره غیبتن کسندک — دیگر ده خاتم حکم سلیماندن خبر ویردک

دیدیلر یار عشاقک کلون جمع اتمکه کوکلن — مگر کیم یاره عشاقی پریشاندن خبر ویردک

فضول

فضولی روزگارن تیره کوردک شامم هجرانن
نسیم صبح تک گلبرگ خندانون خبر ویردک

ای کوکل چوق سیر قلمه گنبد دوارنک
ساکن اولمغ نیردن بک نقطهٔ پرگارنک

اون ویر رجان رشته‌سی خم قامتیمدن چکسم آه
بیل دکوب چنک اوستده آواز کلشن تارنک

سینه‌می نای اوقلرک دلدی دم اوردقچه کوکل
اون ویر هر بر دلشکدن نالهٔ موسیقارنک

عارضنک اوزره خم زلفنک اکوب شب تا سحر
دولنور دم هر طرف اوددلاره دوشمش مارنک

جسم زارم تیغ بیدادکدن اولدیچی چاک چاک
تنده سودن رخنه‌لر پیدا قلن دیوارنک

بلمیوب بیهوده می جورکدن ایندم اختیار
تلخ شربتلردن اکراه ایلین بیمارنک

خاطرم شاد ایلدک اهل وفا کوکلن یوزوب
برعمارت یاپمغه بیک اویقن معمارنک

بی بقادر نشهٔ می ذوقن ایتدم امتحان
هیچ ذوقی باقی اولمز نشهٔ دیدارنک

ای فضولی خاطر اهل صفا آیینه‌در
چرخ جور زنده اسر آیینه‌ده زنگارنک

بقا ملکن دیلرسن فانی ایت وارکی دنیانک
آبق چک کوردوکگدن آفتاب عالم آرانک

تعلق ظلمتن تجرید خورشید نه قل مطلع — اگر عالمده بر کون کورمک استرسن مسیحانک
کوکل مر صورت شیرینه ویرمه اچ معنی — حذر قل طاشه چالمه شیشه کی فرهاد شیدانک
رفیقنک اولسه دلسز جانور هم صحبت راز اندن — صقن سرک دوشرمه دللره مجنون رسوانک
بیتر طاوسک تک عجبیله قل آرایش صورت — وجود کدن کیجوب عالمده بر آدابله عنقانک
کهرنک قلمه تغییر طبیعت دیسه لر بغرک — قرار ایت مر هوادن اولمه شور انگیز دریانک

فضولی کاینات اسبابنک قلدم تماشاسن
ندامتسز تنعم یوق تصرفسز تماشانک

کلور اول سرو سهی ای کل ولاله چلک — وی مه ومهر چقک قدرته نظاره فلک
عزم باغ ایلمش اول سرو روان ای کللر — برنثار ایده کورک جمع ایلک درلک
کوترک اوقلرین ای دیده لرم طیر اقدن — بو برزنپنه لرک قدرینی بخشیجه بلک
ایلمک ای دل وجان خنجری مژگانه میل — بلورم نوله سر آخر کلک اندن کسلک
کوز یاشی تنگز ایچون نوکلور ای جوبلر — سبزری تا ابتمیه رسوا کورنن دمده سیلک
دوستدی اود جانمه ای تنده اولن بیکانلر — قزمدن معرکه بریانی اونمک چکلک

ای فضولی قدمز قلدی فلک خم یعنی / دقتدر چتمغه دنیا قپوسندن اکلک

وار امیدم گم گورب جولانکی اولسم هلاک / گرد نعل باد پایک اوره جسمم اوزره خاک

اولدوکم منزلده دفنم قلمغه صانمک لحد / یر گورب عزتنده احوالم گریبان ایتدی چاک

مست جان وبردم مزارم اوزره تعظیم ایلیوب / قبه یاپوب دانه انگور ایوان یاپدی تاک

چون جفا معتادیم بلمم ندر مهر و وفا / بلمسه مهر و وفا رسمن جفاکارم نه باک

هرکه ورزدن بنی پاک ایتدی سیل خون دل / شکر لله آتش عشقک بنی یاندردی پاک

آه بلمم نیلسم جانمده راحت قالمدی / گوزلرم نمناک سینم چاک کوکلم دردناک

عنبر نقش محو قلمشدر فضولی سینه ده / ماله فی الدهر مطلوب و مقصود سواک

لبک رشکندن اجن تلخ قلدی باده نابک / قاشنک میلی یوزنی قبله دن دوندردی محرابک

گره لر بولدی جانم رشته سی نسبتچ تار ای / بگا گوستردی آخر آرزوی زلف پرتابک

ایاغک توزینه یوز سورمکه ویرم صبا رخصت / بوزین یوز گره شبنم یومدین گلبرگ سیرابک

صبا اول زلف طرزندکه تشویشم زیاد ایلر
صنقن دیرتمه کیم بعزمه دریاشی بوقلابک

در و دیوار گلستانی یوزسورمش دیوگردون
یوزینی کیجه لر سورترتریه تا صبح مهتابک

محبت ظام اتیمک قصد بنه قان دوکمک
جبینم بوبجه رغبت ایتم نذر جرمینه احبابک

فضولی غمزهٔ مردم کشکدن التفات استر
صاقنور کیم التفاتی رحم اولور قربانه قصابک

نه خورشید عارضنک دورنده زلف عنبر افشانک
بو دورانده نه خوش جمعیتی وار اول پریشانک

رخنک دورنده بر دیوانه در سودا الو زلفنک
پریشانلغندن اولمش بن کبی مشهور دورانک

هوادن دیرنن کاکل میدر یار شانه جانه
که مردم خرکتوب پابنگاه استر اوله قربانک

مسلسل زلف مشکنکدن آرتورمش رخنک رونق
زهی سنبل کیم اولمش رنوری گلبرگ خندانک

قراربدر تو تون تنگرو زکادم اول زمانکیم
تنم خاشاکنه اودلر اوریدر برق هجرانک

ابشمه سایه تک یردن بره یوز اورمق
که یاشمدن کیدیدر سایهٔ سرو خرامانک

فضولینی آیقدن صالدی بار محنت عشقنک
نچون دوتمزسن ای کافر الینی بر مسلمانک

ای مصور یار تمثالینه صورت ویرمدک
زلف و رخ چکدک ولی تاب و طراوت ویرمدک

عشق سوداسندن ای ناصح بنی منع ایلدک
بو غم ایمش عقلک بکا لخیتی نصیحت ویرمدک

دون که فرصت دوشدی خاک درکهکدن کام الم
طولدی ای گوز یاشی گوز آچماغه فرصت ویرمدک

بومیدر رحمک که خاکک ایلر ایکن قصد جان
چکدی خطک اونی کیم منع ایده حضرت ویرمدک

ویرمه حسن اهلنه یارب قدرت رسم جفا
چون جفا چکمکده عشق اهلنه طاقت ویرمدک

ای فضولی اولدک افغان ایتمدک زحمت سکا
رحم قلدک خلقه افغانکله زحمت ویرمدک

دهر غمخانه سیدر ساغر پیمانی دلیل
کیم مه و خورشیددن تاپمش تمناسن خلیل

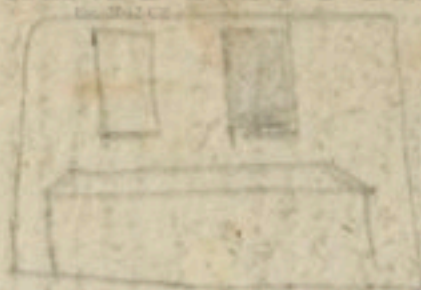
اولسه استعداد عارف قابل ادراک وحی
امر حق ارسالنه هر ذره در بر جبرئیل

هر کیمک قصدی بردن مقصودی اوز قدرنجه
اهل عشق استر زلال وصل زاهد سلسبیل

جاننه زاهد بلور جان ویرمدین تمیز ولی
جانه قیمز اوز تمناسنده بسکه بخیل

ای فلک اظهار ذلت مژدهٔ عزت سکا
کیم بو درکهده معزز در عزیز اولمق ذلیل

وعده وصلک بنی صالمش خیال زلفکا
کیم دار طول امل سرمایهٔ عمر طویل

ای فضولی خوبلر ذکر جمالیله خوشم — ایکیش ذکر ایکیم کسب ایتیم عالمده بر ذکر جمیل

یوزکی گوزگوبه غیبده‌ن اوخشدن غافل — دو قوسه یوز نوزه اولمز می آره برده حجل

برق نقاب که بلسون کمال حسن گورب — فرشته خلقت آدمده شبهه سین باطل

حدیث وحی وشنک ضایع ایتمه اعتباره — روا امیدرا ایده سن قدرن آیتنگ نازل

حریم کویکه گوستر نمونه ایله ثواب — گیم اوله جنت الچون خلق طاعته مایل

سنی قویوب بته ایلر عبادتن کافر — عذاب دوزخه اول وجهدن اولور قابل

حکیمه نفی قیامت خطاسنی بلدر — قیام گوستر اکا اعتقاد دین ایت زایل

غرض فضولیه الحق قبیکده اولمقدر
ولی محالدر اول هم سن اولیجق قاتل

جانه باصدم غنچه وش پیکانکی ای تازه گل — دوزمک الچون هجر که دوزدم مردن برگ گل

ده‌نه ساحرسن که اوددن سوچیار رسودن اوت — ترلدب رخسارسگ گل گل قلندناب مل

باندرب اجزای ترکیبم گلم ویرسک بله — یوق یولکدن دوتکم وارم سنکدر جزو گل

مردم چشمم تیغ ناوکلرکه ممکن صانور
اول اغچلر برله دوتمق اشک دریا بینه بل

ای کوکل لوح امل نقشن بقادن ساده‌در
فانی ایتمه عمرک اول سودا ده کیم باقی دکل

صورت آرا اولمه تحصیل کمال معنی ایت
کیم بهایم نوعدن ایتمز آدمی زینت حل

نوله دیرسم قدرله افزون مسیحادن سنی
یر و کوک میزان اولوب فرق اولمش آغزدن بو کل

آتش دل ایله سوزان درکه یانمز هیچ کیم
رحم ایدوب ناوکلرکدن غیر زخم اوزره کل

حاصلک اول غم جانانه در آخر ترک جان
بو ایمش قسمت فضولی خواه اغله خواه کل

بس که ضعف روزه دن هر کون بولور تغییر حال
اوله جقدر عید چون ماه تمام بر هلال

قلدی ماه روزه خورشیدمی کون کون ضعیف
ذره ذره آیه صانکم نوری ایلر انتقال

برخیال ایتمشمی ضعف روزه یاری بلمزم
بو قسه یاری کورمیوب بن کوردکمدر برخیال

دوته بلمسیدم صو ایچمزدم قلوردم دفعنی
روزه تک کیم کوز کوره خورشیدنه ایتز زوال

آی دوتسون روزه ایام منده کون دوشسون یره
کیم بو ای کوندن نا بو یدره مهربانم بر هلال

قائمی ایچکدلر اول لعل میکون هر کیجه
روزه دوتمش غالبا افطار ایچون استر حلال

یمک ایچمک فکرن اهل روزه دن کیسای کوش ... بر صواب ایت صبحلر تا شام قیل عرض جمال

روزه تکلیفن فضولیدن کوتور ای محتسب
ناتوان در انده بو تکلیفه یوقدر احتمال

هیچ سنبل زلفنک کبی مشکین دکل ... نافه چینی صحیک تک دیرلر اما چین دکل

وار کل پرکنده هم الحق تماشای جمال ... لیک جان پرور لب لعلنک کبی شیرین دکل

مهربان دیرلر سنی اغیاره لیکن من اکا ... باور ایتمن کیم سکا مهر ایلمک آیین دکل

خوبلر محراب ابروسنه قلمزسن سجود ... دینکی دوندر کل ای زاهد که بخشی دین دکل

تا فضولی قامت رخسارکه ویرمش کوکل
مایل سرو هواخواه کل ونسرین دکل

چرخ مرآی باشنه صالمش قاقشکندن برخیال ... بو جهتدندر سرای باشنده اولمق بر ملال

ماه نو اولمش قشنک سود استک سرکشته سی ... شهردن شهره کزر آواره لرتک ماه و سال

اتدوکیچون حسنکا عارشو کال اظهار کون ... بر کون اولمز کم اکا کردون نیتور مز بر زوال

صبح قلدک جلوه کون چکدی او زره بر کوشه ... شام عرض ایتدک رخک شمعی ایرتدی انفعال

قلمه گوزدن چهرهٔ خالك نهان ایتم قالمیه
دود آهم آفتاب چهرهٔ گرد و خیال

اولمیوب معقول خاك دركهك ماه تمام
ضعف طالع ویردی گون گوزدن الکا تعبیر خیال

ای فضولی ماه نسبت محو قل وارك تمام
گردلرسن بولمق اول خورشید برله اتصال

ملك حسنك بیله ظالم پادشاهی اولمغل
گیم سکا ظالم دیسه عادل گواهی اولمغل

غمزهٔ تیغین چکمه هر ساعت گوکل نعماسنه
حکمه تابع ملکه غارتگر سپاهی اولمغل

آهنی ای ماه عشاقك بتورمه گوکلره
درد اهلینك نشانی تیر آهی اولمغل

گردیلرسن شمع تك غیرت اودینه یانمیم
شاطر اغیاره شمع بزمگاهی اولمغل

عادت ایتمك خوش دگل بی‌داده رحم ایت تنگریچون
گاه اولسك مایل بیداد گاهی اولمغل

عاشقی سواگوروب منع ایتمه ای ناصح بنی
منکر نعمت بر اپیاری الهی اولمغل

ای فضولی ایله طاعات وریا وترکن ایت
توبه قل من بعد مشغول مناهی اولمغل

ایله مستثنی گوزل سن گیم سکا بو قدر یل
سندن ای جان منقطع قلمز بنی الا اجل

بنجه صورت باغلسون کوکلم خلاصی عشقدن
عشقده ر برحال کیم اول حاله کوکلمه محل

عشقه نقصانی یتورمز کورمک اول عارضی
جوهر تغییر آثار غرض ویرمز خلل

ایلمدی رسوا کوکل چاک کریبان ادب
کورنه اهل جهلدر ادا ایله ایلر جدل

حالمی کوردکجه منع اهلنی عشق ایلر فقیه
حجت مقطوعی یوق ایلر قیاس ایلن عمل

مدرسه ایچره مدرس ویردوکی بیک درسدن
بکدرر میخانه ده برجام ویرمک برکوزل

ای فضولی بن دم اورمشدم صفای عشقدن
مطلع خورشید ایجاد اولمدین صبح ازل

ای رخک قبله جان خاک درک کعبه دل
ره عشقکده فنا سپر حدی اول منزل

لاله رنک ایتدی کوزم قانیله خاک درکی
کیمیاکر در ایدر کوردوکی تیراغی قزل

اولکه یارک شب هجرینه قیامت کونی دیر
خلقی ارسنده قیامت کونی اولمزمی خجل

قتی مشکلدر ایشیم زلف کره کیرکدن
صبر بو مشکلی دیرلر اچر اما مشکل

ایتمک اولمز سنی آگاه کوکل حالندن
یازوغ اولکم سکا کوکلن ویره سندن غافل

سوررم اهدی کیم کوشه محرابی سور
خم ابروکه رقیبم اولوب اولمز مایل

دولودیر سم تولہ رخسارنہ گلچہرہ لرک — اوزینی گوز گوره اودلاره صالورمی عاقل
سنی جانان صانورم چیقمه بدنمدن ای جان — من و جانانم ار اسنده چوق اولمه حایل

ای فضولی یازرم کیم نه ایچون اول یوزی گل
بکا یانزاوداوب اوزگیه شمع محفل

عشقدن جانمده بر پنهان مرض وار ای حکیم — خلقه پنهان دردم اظهار ایتمه زنهار ای حکیم
وار بر دردم که چوق درماندن آرتوقدر بکا — قوی بنی دردمله درمان ایلمه وار ای حکیم
گرنا صواب ال ننجنمه تشخیص قلسک دردمی — آل امانت قلمه مر بیدرده اظهار ای حکیم
کل نیم بتر بر پهو دمده سن بر سعی قل — کم اولم بو درده ارتوق زاری گرفتار ای حکیم
کورنن عربانله احوالمی هجران کونی — وار میش روز قیامت قلمه انکار ای حکیم
بحکیمنه چاره دردمده زحمت ملمیدک — کیم اولور درمان درد عشق دشوار ای حکیم

رنج بحکمه صحت امیدی فضولیدن کوتور
کم قبول صحت ایتمز بویله بیمار ای حکیم

دکلسن چوقدن ای گردون جهان تیرنده بولدیم — نوله خم اولسه قدک سندن ارتوقدر نیم یاشم

ترازوی عیار محنتم بازار عشق ایچره / گوزم مردم دکوب بیک طاشنه هر ساعت بازیانم

ترشکم آل بوزم باره برکوه بلایم کم / همیشه لاله ولعلیله زنگندر ایچم داشم

بکا مانند بردیوانه صورت باغلمز گویا / قلم سندر دی تصویرم قلنده نقشکره نقاشم

فضولی خازن گنج وفایم اول سببدندر
گهرلر توکدی اسرافیله بو چشم گهرپاشم

دهنک شوقینی جان سوزگان اتمزیدم / یوقسه بردم آنی بن مونس جان اتمزیدم

وصل خال لبکی بلمیسیدم تا بجعد وبو / آرزوسنده قرا بغرومی قان اتمزیدم

دوشمیسیدی گوزمک یاشنه فیض نظرم / آنی هر سرو ایاغینه روان اتمزیدم

صالمیسیدم دل ویرانه عمارت طرحی / انده کنج گهر عشق نهان اتمزیدم

پستم طعنهٔ اغیاره دکلدم واقف / یوقسه یارک سر کوینده مکان اتمزیدم

خوبلر عاشقه میل ایتدوکن بلمیسیدم / اوزومی عشقیله رسوای جهان اتمزیدم

اتمیسیدی ستم یار فضولی بن زار
بونجه فریاد چکوب آه وفغان اتمزیدم

غمکدن باشه دون حسرت ایله اولنغه اوردم
که صبح اولنجه فردیه جسمی طپراغه باتشوردم

بوکلدی قدم اسم بیتدی خورشیده صنتون ای دل
که محنت اوقنی بکا نلدم غم یاینی قوردم

دبیمک مجنونه عاشق کیم باشنده قوش یوا دوتمش
بنم عاشق که سیل اشکمی باشمدن آشوردم

کلامکدن مرتب ایلدم برمان اثباتین
نه صاحب کشفه کیم درج دماغک سترینی صبوردم

تجرد سیرینه سابمدن اوزکه بولمدم همره
طریق عشق ایچنده چوقلریله دوردم اوتوردم

هوای عشق سرگردانی اولمش کرد بادم گم
ساوردم کوکلره طپراغمی سر یرده کیم طوردم

فضولی عشق مهلک دردم اول مهوشه اینانمزدی
بحمد الله که جان ویرمک طریقیله اینانیردم

بر قول اوغلینی کوکل ملکینه سلطان ایتدم
مصردی پادشهی یوسف کنعان ایتدم

دل که بر دلبره پر منزل ایدی آهم ایله
یله ویردم انی تخت سلیمان ایتدم

عشق ترک دل و جاندن کورنوردی مشکل
ترک عشق ایله دیدیک ترک دل و جان ایتدم

جان غمک چکمشیدی واریدی بوینمده حقی
بو انک اجری ایدی کیم سکا قربان ایتدم

ره عشقک دوتوب ایندم غم و دردم دفعن
کورنه جمعی بو طریقیله پریشان ایتدم

سکا تا پشور دغم او قلادی بنی یافدک ای دل
ضایع ایتدک نه قدر کیم سکا احسان ایتدم

سبزه‌لر قلدی فضولی چقروب اشک عیان
تن غبارنده دوتن مرنجه پنهان ایتدم

هر آی اولور غلام سکا بر مه تمام
سن شاه حسن سن سکا اکسوک دکل غلام

نوزینی ماه مهر رخکدن الور مدام
انکادایدر په شهر کو اسم دور تمام

محرابش قشنکه انکا قارشو کیر وکک
صف صف کلور قیامه قیلوب غمزه کی امام

اول حور وعده سنه بهشت وصالیچون
قرآنجه اعتبار ایدوبم حاصل کلام

عکس رخک اوغورلدی غنچون دونه دونه
آصلدی کوزکو شهرده الدن صورلدی جام

دشت اوزره کردبادمی باکلدوکم کوزر
مجنون غباریدر که طورب ایلر اخترام

طور غرمه بوللرین بو کورب دورمه ای سرشک
اول سرو ایونده نازیله بزدن بکام خرام

همصحبت اولدی دانه انکور زاهده
اصلی بودر که اوقودلر باده‌نی حرام

منجانه در جهانده فضولی مقام من
جهدایت برابو حباب کبی انده طوت مقام

بو بزم

پنبهٔ مرهم داغ ایچره نهاندر بدنم
دیری اولدوقجه لباسیم بودر اولسم کفنم

جای جانان دلمیش ویرمک اولمز ای دل
نه نزاع ایلیه لم اول یه پسنکدر نه تنم

طاشلر آتیم اوقی شهد لبنک شوقندن
نوله زنبور ابوینه بگزسه بیت الحزنم

طوق زنجیر جنون دایرهٔ دولتدر
نه روا کیم بنی اندن چوره ضعف تنم

عشق سرگشته سیم سیل سرشک ایچره یریم
بر حبابم که هوادن دولودر پیرهنم

بلبل غمزده ام باغ وبهارم سنسن
داهن قدرخک غنچه وپسر وسمنم

ایده من ترک فضولی یه گوبن یارک
وطنیدر وطنمدر وطنم در وطنم

تنمده زخم تیغک چشم خون افشانه بکزدم
او قلک کیم صف صف اطرافنده در مژگانه بکزدم

بقای روحمی بلدم خیال لعل نابکدر
حیا تمدر دیرم بغرومه باصدم قانه بکزدم

سوکولمش کوکسومی کیم دولودر غمزک خیالیله
حرامیلر نیاغی منزل ویرانه بکزدم

تمندن ایچنوب چقمش روان جان کبی پیکانک
بیچون ایچیمسون ابتدوکده ذوقن جانه بکزدم

کوزمده بسلنوب قیمت بولن پیکانکی کوردم
صدفدن گوهر اولن قطرهٔ بارانه بکزدم

فضولی اولدر مردم بی اهل نظر طعنی | که نچون یار لعلن چشمهٔ حیوانه بکزتدم

ای ماه وصالیله خوش ایت بر کیجه حالم | ای اختر طالع قومه بو نیکده وبالم
فریاد که برویرمدی بیداددن اوزکه | کوز یاشی ایله بسلدوکم طرفه نهالم
سنمش مژه تک خلق کوزندن آقیدن یاش | نظارهٔ ضعف بدن وموی مثالم
ای شمع خیالیله خوشم اوله که دایم | بر صورتله جز کنه فانوس خیالم
سوزاندر اودمدن تنمه سالجلن اوقلر | پروانه ام ای شمع تو تمش پروبالم
ساقی غم دوراننله غایتده ملولم | بر جام فرح بخشیله دفع ایله ملالم

لطف ایله فضولی نم احوالی عرض ایت
اول سرو له سویلشمکه قالمادی مجالم

فاش قلدک غمم ای دیدهٔ خونبارینم | ایلدک مردمه نم اولدوغن اظهارینم
دهمن استرم ای عشق بو قایت واالغم | که یوق اولمغده بوکون بر غرضم وارینم
بچمش اغیار یله سیر اتمکه اول مردم چشم | بو عجب دردی که چکمش کوزم اغلارینم

بو تماشاده کیم اول شمعیله همصحبت اولم | دود آه ایتدی دونم تک گونی تار بنم
موجله گوکلی ای اشک قوپریانمیون | ناله ایله یاشم آغزتدی بو بیمار بنم
چکمش اول شوخ بوگون توکمکه قانن گوزنک | گیرمه ای گوز کرم ایت قانمه زنهار بنم

ای فضولی در و دیوار غمم یازمقدن
شاهد حال دلمدر در و دیوار بنم

هر حبابم اشکمه بر عکس حالمش بیکرم | شاه ملک محنتم دوتمش جهانی لشکرم
اهل قدرم یانلی عشق اودینه پروانه وش | سرمهٔ چشم ایلمشلر شعلر خاکسترم
جسممی یاقدکسه پامال ایتمه گوکلمدن ضعفین | گلخنم اکسوک دکل خاکسترمده اخگرم
عشق سرگردانیم گوکسمده بیک بیک داغلر | بر سپهر جیارم ثابت جمیع اخترم
جسمم تا کیم جسمه دوزمشدی اشکم گوهرن | آه کیم چرخ اورمش اول یاری داغلمش گوهرم
نوله هر ساعت اوداوستندن دورر کن دود تک | عود بزم عشقم آتش در بساط و بسترم

ای فضولی چوق ملامتدن بنی منع ایتمه کیم
بن نهال گلشن دردم ملامتدر یرم

عقل یار اولیدی ترک عشق یار ایتمزدیم
اختیار اولیدی راحت اختیار ایتمزدیم

لحظه لحظه صورتین گورمیدم اول شیرین لبنک
سن کبی ای بیستون بن سنده قرار ایتمزدیم

نیشه محرم الیدک شمعی بنی محروم ایدوب
بن سنک بزمکده جان نقدین نثار ایتمزدیم

دردی عالمده پنهان دوتمغه ناچار در
اوغرمیدم بر طبیبه آشکار ایتمزدیم

یار ایله اغیاری همدم گورمکه اولیدی صبر
ترک غربت ایلیوب عزم دیار ایتمزدیم

واعظک بر من بنم رسوا الغمدن قیل قیاس
انده صدق اولیدی بن تقوی شعار ایتمزدیم

اول گل خندانی گورمک ممکن اولیدی بکا
سن تک ای بلبل گلستانه گذار ایتمزدیم

ای فضولی داغ هجر اینله یانمش گوکلمی
لاله زار آچلسه سیر لاله زار ایتمزدیم

ایدینگ طاشنی قابنله یودی چشم ترم
یا کلغدن طاشی لعل ایلدی فیض نظرم

جگرم طاغنه مرهم بولمادم سندن
رنجه آه ایلمیم آه یانوبدر جگرم

دیدی اول ماه سحر وقتی گلم لیک نه سود
وقت معلوم دگل شام ایله بر در سحرم

ای خوش اول شام که بیخود گیدم اول کوبه وصبح
بیلدم انده دبو غیردن آلم خبرم

گلاس

دونم

دوشمنم کوکلوه یعنی اولوبم اویله ضعیف — دردعشقکله که کوزکوزه کورنمز اثرم
نیجه بر عاشقه الجق براوق آتندک دیمدک — که دوشر بر برینه بر نیجه افتاده لرم

ای فضولی دوره یندن آکه تعلیم وفا
تاکه ار مرقد مجنونه دوشرسه کذرم

زلفنی کبی اباغن قویمز اوبم نگارم — یوقدر انک یانده بر قلجه اعتبارم
انصاف خوشدر ای دل الخق نی یون ایت — تا بویله مختنیله کیجسونمی روزکارم
بلدی تمام عالم کیم دردمند عشقم — یارب هنوز حالم بلمزمی اولیارم
وصلکدن ایر وقالم نوله دوکلسه گل گل — بن کلبن بلایم بو فصلده بهارم
تصویر ایدن وجودم یازمش المده ساغر — رفع اولمغه بو صورت یوق الده اختیارم
دورا ایستمن زمانی حی سایه سن یاشمدن — طپراق ایونده یارب دردی ایت غبارم

رسوا الرندن اول مه صایمز بنی فضولی
دیوانه اولمیمی عالمده یوقمی عارم

دردوش سرگشته جام وخراب باده ام — اعتبارم یوق اباق توپراغی بر افتاده ام

هیچ رنگیلن بکا آبادلق ممکن دکل
بن خراب باده صاف و عذار ساده‌ام

دیمزم دکمز بکا غمزک خیالی یاد اکر
دکمه قیدین چکمزم عالمده بر آزاده‌ام

آب چشمم فرق کنوز کو یکده اما قدری یوق
دیمسون بو دورده کیمسه که مردم زاده‌ام

زاهدا بندن نه حاصل کیم اوقورسن مسجده
بنده طاعت یوق همان آلایش سجاده‌ام

چرخ دورندن نه حاصل کیم ابد ویر تغییر ذوق
دوردین ذوق آرتورر مسکین ذوق باده‌ام

ذوق استرسن فضولی ترک دنیا قیلمدم
بولمدم بو ذوقی اندن غیری تا دنیاده‌ام

قامتک سرو و یوزک گلبرگ رعناسن کلم
گل همان اولمز بله کیم غایتده زیباسن کلم

غنچه تک کولدم نهانی سوزیلن رحم ایتمدک
ای دریغا کیم این بیرحم شیداسن کلم

قانده بولسک بزم رخسارکده آرایش تاپر
کلدن ارتوق شمعدن بیک مجلس آراسن کلم

بولمسه وصلک میسر بولمسون چشممده جان
دیر کلمدن سن بکا الحق تمناسن کلم

بو فضولینک ره عشقنده سن همشیرکیم
کل کبی تردامن اولمقدن مبراسن کلم

67 ۱۲۸

جانم ویروب سنک کبی جانانه تمشم
رحم ایله کیم نیجه بکا جانه تمشم

شکرانه وصالکه جان ویردوکم یوق
چوق درد چکمشم که بو درمانه تمشم

بر بلبلم که گلشن اولیدر نشیمنم
یا طوطیم که بر شکرستانه تمشم

مور محقرم که سر اسیمه چوق گزوب
ناگاه بارگاه سلیمانه تمشم

دور فلک میسر ایدیدر مرادمی
گویا که طالب گهر کانه تمشم

حالم دیوب مرادمه ایرسم عجب دکل
رسیده ام که درگه سلطانه تمشم

مسکین فضولیم که بکا دوتمشم بوزم
یا بر کمینه قطره که عمانه تمشم

یار حالی دلمی زار بلیدر بلورم
دل زار مده نه کیم وار بلیدر بلورم

یاری اغیار بلیدر که بکا یار اولمز
بنده اخی آنی که اغیار بلیدر بلورم

زلفینی اهل وفا صیدنه دام ایلیلی
بنی اول دامه گرفتار بلیدر بلورم

بن نه حاجت که قلم درد دلم یاره عیان
دل زار مده نه کیم وار بلیدر بلورم

یار مصاحبتم اولمز نه فضولی نه عجب
اوز نیه صحبتمی عار بلیدر بلورم

ملورم

خوش اول زمانکه حریم وصاله محرم ایدم
نه مبتلای بلانی مقید غم ایدم

کزردم ایلرک ایچره فضای کوینکده
یرم بهشت برین ایدی بن بر آدم ایدم

همیشه سجده کهم خاک آستانک ایدی
بو اعتبار ایله بر سپهر بلند عالم ایدم

کدای کویک ایدم بویله ذلتم یوغیدی
سریر سلطنت قربده معظم ایدم

زیاده غمزده ام بجر ایله خوش اول کونلر
که بن بو غمزده لکدن زیاده خرم ایدم

زمان زمان اثر پرتوی جمالکدن
معالج دل پر درد و چشم پرنم ایدم

فضولی اولمز ایمش محنت و فراقه مقید
بو ذوق ذکری که بر وقت یاره همدم ایدیم

نی کبی هر دم که بزم وصلکی یاد ایلرم
تا نفس واردر فغان و همهمه فریاد ایلرم

روز هجر اندر سون ای مرغ روحم کم بو کون
بو قفسدن بن سنی البته آزاد ایلرم

وهم ایدوب تا صالمیاسن ماه مهرن هیچ کیم
کیمه بتیم ظلم جورکدن انکا داد ایلرم

قان یاشم قلزم وفا کریان کوزم اسرا فتنه
موجه کیم هر دم جکر قانندن امداد

انجمن هر نجه کیم اغیار بیداد ایلسه
یار جورا یچون کوکل بیداده معتاد ایلرم

بلمشم بولین وصالک لیک بر امید ایله — گاه گاه اوز خاطری ناشادمی شاد ایلرم

لوح عالمدن یودم اشکیله مجنون آدینی
ای فضولی بنده اخی عالمده بر آد ایلرم

شمع شام فرقتم صبح وصالی نیلرم — بولمشم با نمقده بر حال اوزگه حالی نیلرم
غیره عرض ایت مرتبه اسبابک گه وارای (دهر دون) — بن گدای کوی عشقم ملک و مالی نیلرم
بو نه عجب کر ماله رغبت ملکه علمین (التقشان) — بن بر اهل ذوقم و اسباب و مالی نیلرم
اهل حالم دیمه بت وصفن نگارا ای بت (پرست) — حال بلمز دلبری صاحب جمالی نیلرم
احتمال هجر تشویشنه دگمز ذوق و (صل) — وصل کیم وار انده هجران احتمالی نیلرم
نخل قدنک استرم کاندن بلا در حاصلم — با قمرم تمشاده بر و بر مز نهالی نیلرم

ای فضولی قل کمال فضل کسبن یوقسه بن
کامل عشقم دپخی اوزگه کمالی نیلرم

باغه گیردم سرگونینک اگوب افغان ایتدم — گل گوروب یاد گله چاک گریبان ایتدم
با قوبن نرگسه بیمار گوزنگ قلدم یاد — نرگس ناله و افغانمه حیران ایتدم

غنجه و لاله دمیده داغ قراسن قوپاروب
آل و الایه صاروب سبزده پنهان ایتدیم

گل تراو زره دوشن شبنمه دوشدی [نظم]
گوزومی شوق جمالگده درافشان ایتدیم

برگ گل صانمه که خونابه دوکن دمده [گوزم]
ینجه تو براغه جگر فانی سلوب قان ایتدیم

گوریجک سنبلی اکدم شکن کاکلکی
سنبلی گریه و آهمله پریشان ایتدیم

ای فضولی روش عقل ملول ایتدی بزی
سهو قلدم که جنون دردینه درمان ایتدیم

هجر ایله یانر گیجه لر رشتهٔ جانم
بر شمع شبستان بلایم که دکل کم

ای خلوتمه شمع رخکدن برقن [نور]
روشن اوله ای شمع سکا سوز نهانم

پس نز گیجه لر سوز نهانم مه ایشتدی
تا من دیریم سوز دل اشک [روان] فشانم

جانانه روادر که چکوب تیغ دمادم
دیدار که مشتاق ایدی چشم نگرانم

هم رنگ لبکدر دیو قطع نظر ایتمز
ای مه پیکانم تیدی اوله آه و فغانم

پنهانی اودم عالمه فاش اولدی [فضولی]
غمزک سوکه چپسم دله بغزم ایچه قانم

خونین جگرمدن مژه اشک فشانم
یارب که نم شمع گبی یانه زبانم

بودلسری

توتشدی غم اودینه شاد کوردگک کوکلم | مقیّد اولدی اول ازاد کوردگک کوکلم

دیار هجرده سیل ستمدن اولدی خراب | فضای عشقده آباد کوردگک کوکلم

نه کوردی باده ده بلمن کیم اولدی باده پرست | مرید مشرب زهاد کوردگک کوکلم

فراقک اودینی کوردکده موم تک اریدی | ثبات صبرده فولاد کوردگک کوکلم

کتوردی عجز کورب عشق مشکل اولدوغنی | قمو هنرلرده استاد کوردگک کوکلم

دکلدی بویله دمنده بر اهل عشرت ایدی | بو قانلر ایچکه معتاد کوردگک کوکلم

فضولی ایلدی آهنک عیش خانهٔ روم
اسیر محنت بغداد کوردگک کوکلم

قچن کیم قامتکدن ایرو سیر بوستان ایتدم | قوباروب اشک سیلابیله بیک سرو روان ایتدم

کوتوردم کرد باد آهیله خورشیده بنور تادوم | غبار رنکدارک جوهرن کوزدن نهان ایتدم

نشان صورت خوبک ویروب بتلر بجود نره | فساد اعتقاد بن کافرک خاطرنشان ایتدم

اولوب سرمست قلدم نشهٔ ذوق لبک دکرن | میرا عیب اولنلر کیفرینی خلقه عیان ایتدم

کورب دیوارلرده کوهکن نقش دبک عاشق | منم عاشق که دوتدم دشت ترک خان و مان ایتدم

ره عشقده اول گلرخ جگر قان اندوکم بلمش | جگر بردم بکا تیغ سیاست صانکه قان ایتدم

فضولی شاه باز اوج استغنا ایکن بلمن
نه سهو ایتدم که بو ویرانه دیری آشیان ایتدم

مخالف دوردن گلگون شرابی قانه دکشوردم | سرود چنک و عودک ناله و افغانه دکشوردم

دخی ذوق وصال دوست شوقن ایستمک مندن | که بن ذوق وصالی محنت هجرانه دکشوردم

بنی ای باغبان معذور دوت گلزار سیرندن | که بن گلزار سیرین کلبهٔ احزانه دکشوردم

کوکل ویردم فنا و فقره ترک اعتبار ایتدم | بحمد الله که آخر کفرمی ایمانه دکشوردم

کوکلدن ذوق بلمزدم چکردم چاک کوکسمدن | قاشی یایلر خدنکیله کلن پیکانه دکشوردم

نقاب صورت حال ایلدم خون جکر سیلن | عیان رسوالغن درد و غم پنهانه دکشوردم

فضولی بنده ذوق عافیت آز ایسته کیم چوقدن
بن آنی آرزوی طلعت جانانه دکشوردم

قیلدی اول سپر و سحر نازیله جامه خرام | شمع رخساری ایله اولدی منور حمام

کورنوردی بدنی چاک کریباندن | جامه دن چقدی نیکی آیینی کوستردی تمام

بلکون

نیلگون فوطیه صاردی بدن عریانی   صان بنفشه ایچینه دوشدی معنبر بادام

اولدی پابوس شریفیله مشرف لب حوض   بولدی دیدار لطیفیله ضیا دیده جام

صاندلر کم صاتلمور دانهٔ دُر عرقی   ال اوروب کیسه‌یه چوق قلدی قلوب اندیشه خام

کاکلن شانه ایچوب قلدی هوای مشکین   تیغ موین داغیدوب ایتدی یری عنبر فام

طاس الن اوپدی حسد قلدی قرانغوجی صو   بیتدی بو چشمه رشک الکدی تنمدن آرام

چقدی حمامدن ویردی چشم صاروب   دوندی آسایشله گوشه چشمده مقام

مردم چشم ایاغینه روان صو توکدی   که گرک سو توکله سروک ایاغینه مدام

مزد حمام فضولی ویره ورم جان نقدین
قلمسون صرف زر اول سرو قد سیم اندام

ای کمان ابرو شهید ناوک مژگانکم   بولمشم فیض نظر سندن سنک قربانکم

کاکلک تارینه پیوند ایتمشم جان رشته‌سین   باشک ایچون بر ترحم قل که سرگردانکم

نوله قلسم ترک می منت قلوب زاهدلره   نیلرم می شیشه سن بن کیم سنک حیرانکم

شانه وش یوز ناوک غم سالجلیدر سینمه   تا اسیر حلقهٔ گیسوی مشک افشانکم

ال چكوب قطع نظر قلمش علاجمدن طبیب | بلدی گویا كه خراب نرگس فتانكم
جانه بیلك وار ایسه حكم ایله تسلیم الیم | شاه حسن بن سنك بر بنده فرمانكم
غنچه قلمز شاد و گل آچمز دوتلمش گوكلمی | آرزومند رخ آل و لب خندانكم
قان ایدوب بغرم یاشم آه ایتمه مردم ای فلك | حرمتم دوت بر ایكی دم كیم سنك مهمانكم
ای فضولی آتش آهیله یاندردك بنی | غالبا صاندك كه شمع كلبهٔ احزانكم

سجده در هر قانده گورسم بربت آیینم بنم | خواه كافر خواه مومن دوت بودر دینم بنم
باغبان شمشاد و نسرینك بكا عرض ایتمه كیم | اول قد و رخساردر شمشاد و نسرینم بنم
خاك در كاهن نظردن سورمهٔ سیلاب اشك | قلمه ضایع سرمهٔ چشم جهان بینم بنم
چاره اولمدم لعل شیرینكدن اشك تلخمه | تلخ گفتار یله آلدك جان شیرینم بنم
اشك موجی گزدرر هر یان تنم خاشاك تك | ممكن اولمز اشك تر برله تسكینم بنم
بنده ساكن اولدی درد عشق مجنوندن كچوب | اندن ارتوقدر مگر عشق ایله تمكینم بنم
ای فضولی سرزنش طعن ایلرا ولدی عالمه | بو تبر اهل ملامت ایله تحسینم بنم

71

١٤٦

مغ معنی
اووه طبان کافی

زایر میخانه ام مغ سجده سیدر طاعتم
عشق پیرم نقد جان نذرم توکل نیتم

هر بکا یا قسم صراحی تک سجود ایتمک ایشم
فائده اولسم بادهٔ تک دوشمک ایاغه عادتم

طورومه زاهدا کر صورتده ایلر اعتراض
اختلاط ایتسم آنی سرشنده ایلر سیرتم

بس کم جام می کبی خوش مشرب و صافی دلم
حرمتم واجب بلور هرکم بلور کیفیتم

معتبر لکدر غرور اهلی بن اندن فارغم
اعتباره چوق دکل قابل محقر نیتم

عشق ارباب وفادن ایل ایتمش کو کلمی
فقر اسباب علایقدن کو تورمش رغبتم

اصلی

ای فضولی فقر توپراغنده دولت ایسته کیم
سایه اول توپراغه صالمشدر همای همتم

یا قمه جانم نالهٔ بی اختیارمدن صقین
دوکمه قانم آب چشم اشکبارمدن صقین

صو ویرر هر صبحدم کوز یاشی تیغ آهمه
چوق بنی الجتمه تیغ آبدارمدن صقین

جور اودی یاقدی بنی یانمهٔ دورمه ای کوکل
بر توتشمش آتشم قرب جوارمدن صقین

کلمه قبرم اوزره ای عشق الجه بن تنک اولمین
طعنه داشیله رسکا سنک مزارمدن صقین

کرچه بر خاک رهم کیمسه بنی آلمز کوزه
چوق حقارتله نظر قلمه غبارمدن صقین

تن اونده زحمتکی جهد ایله ای جان دیر چکیک   آفت سیل سرشک بیغزار مدن صقین

شاه ملک محنتم خیل سپاهم درد و غم   خیل بیحد و سپاه بیشمار مدن صقین

ای فضولی قایسی محبوبی که سوپسک رحمی وار
قل حذر الحق بنم بیرحم یارمدن صقین

ای کبوب گلگون دمادم عزم جولان ایلین   هر طرف جولان ایدوب دونجه یوز قان ایلین

ای بنی محروم ایدوب بزم وصالندن مدام   غیر خوانی التفاتینی اوزره مهمان ایلین

ای دمادم اشک تیغیله بنم قانم توکوب   می ایچوب اغیار ایله سیر گلستان ایلین

بونجه گیم افغانمی ای ماه ایشتدک گیجه لر   دیمدک بر گیجه کیمدر بونجه افغان ایلین

نوله گر جمعیت خاطردن اولسم ناامید   جمع اولورمی خوبلر زلفن پریشان ایلین

یاردن چکمشدی قتلم قصدینه تیغ جفا   ییتمسون مقصودینه یارب پشیمان ایلین

عشق درد ایله اولور عاشق مزاجی مستقیم   دشمنمدر دوستلر بو درده درمان ایلین

زاهدک طعنیله دوندردم یوزین محرابدن   نیجه بولمز اجر بیک کافر مسلمان ایلین

درد هجران ناتوان ایتمش فضولی خسته نی   بو قدر یارب دوای درد هجران ایلین

سپهرک فارغم وصلکده ماه و آفتابندن
غرض عید وصالکدر بو آی و کون حسابندن

تماشای رخک عزمینه چقدی آفتاب اما
کلور کن سر عتندن دوشدی بو زیر ده شتابندن

فلک مجبوردر شرم رخکدن یانغورب شمع
چقرمق استرآنی شعله آهم حجابندن

فلک عشقکده اول غایتده ای مه مضطرب اولمش
که هرنه ایلسه بلمز نه ایلر اضطرابندن

کونش لوحی دکل کوکده شعاع اوستنده زرین خط
فلک آلمش الینه بر ورق حسنک کتابندن

دکرمن دانه ایچون چرخ کبود بیهوده دور ایتمز
مجرد سن کوکل وهم ایتمه چرخک انقلابندن

کیمی هشیار کورسک سن انکا ویر جام می ساقی
بحمد الله فضولی مستدر وحدت شرابندن

چراغ کویدر ایلچک آتش نهانمدن
فتیله سن قیلورم مغز استخوانمدن

ایچلدی کبر مکه جان تن ایو یه وزنلر
چکنده او فلکی جسم ناتوانمدن

اونکک تصرف ایدوب جسمه قصد جان ایتدی
نولیدی رحم قیلوب کچمیدی قانمدن

براکینه ایتدی بنی ضعف رشتم اول قانذر
که متصل توکولور چشم خونفشانمدن

ادای شکر خدنگدر اول صدا که جگر
زمان زمان توکولن قطره قطره قانمدن

١٢٩

اوقفك مصاحبتیله کیچ خوش اوقاتم
هلاك اولوردم اگر چقمیدی یابندن

غم نهانمی ایلر فضولی ایلکره فاش
ایکن عنذ ابده ام ناله و فغانمدن

اوجلوک قبرم ای بیدردلر سنك ملامتدن
که معلوم اوله دردِ اهلنه قبرم اول علامتدن

مزارم اوزره قویمك میل اگر کویکده جان ویرم
قویك بر سایه دوشسون قبرمه اول سروقامتدن

کورن ساعتده اول قامت قیامتمن قیمندم جانه
قیامت هم کله قورتلمیاسن بو ندامتدن

قیامتده جزاسی اولمینلر دندر اول غافل
که فرق ایلر فراقك شامنی صبح قیامتدن

طریق صبر و تدبیر و سلامت لذتن بلمم
بکا عشق و ملامت یکدرر صبر و سلامتدن

طبیعت انحرافن کوز هوای عشقدن بنده
علاج ایت دوشمدین ساقی مزاجم استقامتدن

فضولی کیچ سلامت کوچه سندن صبر کوزنیدن
فراغت اولمین یرده سفر یکدر اقامتدن

بو درفرقی کوکل محشر کونینک شام هجراندن
کیم اول قان طولدرر جسمه بو جسمی آیرور جاندن

دوتبراه عدم بولمش دهانکدن کوکل کامن
بکا هم جرعه در اول عزم بن هم قالمزم آندن

غمم شرح ایتمک ایچون استرم هر کوردوکم ساعت
دوتم دامانکی کلمز الم چاک کریباندن

طواف کویک استردم قلم بازغم عشقک
خم ایتدی قامتم بوللر دوتلمدی خار مژکاندن

نه خوش الفت دوتبدر ناتوان جسمنده جان کویا
صاوزر بر تار موردر اول سر زلف پریشاندن

اوقک کلدوکجه چشمم توکسه بغرم قانی انزندر
که بغرم قانه برقالمدی سینمده پیکاندن

ستم طاشی ملامت خنجری بیداد شمشیری
فضولی هر جفا کیم کلسه خوشدر جانه جاناندن

بزم عشق ایچره شرابمدر سرشک لاله گون
قلدی خم قدیمی کوب جام شرابم سرنکون

هر طرف پر خون الفلردر چکلمش کوکسمه
یا هوادن موج اوررباغرمده کی دریای خون

آرتورر ایام هجرانک سرشکم حدتن
مدت ایام ایتمک کیفیتن ایلر زبون

مسکن ایتمیش یار مار زلفنی چشمم رخنه سن
پند ویرمک کیم انی اندن چقرمز بیک فسون

قطع الفت غالبا دشواردر کیم ایلمش
نقش شیرینله فرهادی مقید بیستون

رشتهٔ جان ایلدم پیوند تار زلفنه
آه کیم چکمکده امداد ایلمز بخت زبون

ای فضولی بن ملامت کوهرینک کنجنیم
اژدهادر کیم یاتور چورهمده زنجیر جنون

اکرچه اکنه تنک کیچدم جهانک می نوازندن
هنوز زاردوجه در قید تعلق زلف تازندن

شهید عشق اولوب فیض بقا کسب ایلمک خوشدر
نه حاصل بیوفا دهرک حیات مستعارندن

حباب اشک و آه پرشرر قلمش نبی فارغ
جهانک قصر سیم اندود و کاخ زرنگارندن

کوزم صورت امید وصلک لوح جانمدن
مکدر در مکر آیینه چشمم غبارندن

سکا در اقتدای طوف کوی لیلی اتمکده
خس و خاری قوپاروب ناقه مجنون رهگذارندن

اوزانور رشته طول امل دیدار ذوقیله
خم آچلد و نفحه اول کلچهر زلف تابدارندن

فضولیدن ملامت احترازن ایلمین گویا
دگل واقف دل سوزان و چشم اشکبارندن

کورب مهلک نیم چورمده بحر عشق طغیانن
قاچوب بر راغه چقدی کوهکن فورترمغه جانن

برقمش اتیلرینه پاره پاره کوکلمی اول مه
اولشدرمش کسوب ایله باب استحقاق قربانن

بنم چاک کریبانم کورب عیب ایلمز اولکیم
کورر سرمست چقدقده انک چاک کریبانن

کوکل غم همدمیدر قانن اول کوز مردمی اچمه
بلورسن قانه قاندر غم سکا قویمز انک قانن

کوزک کیم کوشه محراب دوتمش دین قلوز یغما
بو ملک اتمک اولمز فرق کافردن مسلمانن

گوزم مردملری چوقدن قلورلر دعوی عشقنک — نه حاجت یاشلرین صورمق انگا یا نوح طوفانن

فضولی حکمه یارک اوقلرن سرخطه یار گون
سگا می قالدی چکمک هر زمان بر یار هجرانن

نوله زاهد بلسه گوزلرنک ایمان اولدغن — شمدی گورمشلر میدر کافر مسلمان اولدغن

من اگر عاشق اولوب دین ویرمسیدم غارته — کیم بلوردی عشق ملکی کافرستان اولدغن

قل صورایدی گوز نو گوب قان وقفت ات غایت قلمی — میل ایدبلر عشقه بلبللر بغرقان اولدغن

طاشه بکزر قانلو هر برکاله کیم گوزدن چقر — اندن ابتدم فهم گوکلم شهری ویران اولدغن

وعده وصلینه اول گون گرو ویردم گوگلمی — بن آنی بلمزمیدم آخر پشیمان اولدغن

ای فضولی خوبلر وصلینه ایلرسن هوس
گویا بلمزمی سن وصل اجره هجران اولدغن

دولت بی پروا افلاک بی‌رحم دوران پیسگون — درد چوق همدرد یوق دشمن قوی طالع زبون

سایه امید زایل آفتاب شوق گرم — رتبه ادبار عالی پایه تدبیر دون

عقل دون همت صوای طعنه بریردن بلند — بخت کم شفقت بلای عشق گون گوندن فزون

[illegible]

بن غریب ملک ره وصل پر تشویش و کر
بن حریف ساده لوح دهر پر نقش فسون

مرسهی قد جلوه سی بر سیل طوفان بلا
مرهلال ابرو قاشی بر سپر خط مشق جنون

بلیده برک لاله تک تکبین دانش بی ثبات
سوده عکس سرو نک تاثیر دولت واژکون

سرحد مطلوبه پر محنت طریق امتحان
منزل مقصود بر آسیب راه آزمون

شاهد مقصد نوای چنک تک پرده نشین
ساغر عشرت حباب صاف صهبا تک نکون

تفرقه حاصل طریق ملک جمعیت مخوف
آه بلمم نیلیم یوق بر موافق رهنمون

چهره زردین فضولینک دونید اشک آل
کوراکانی رنکل کچش سپهر نیلکون

یره دوشمز هر نه اوق کیم آترا اول ابرو کمان
کون شعاعیله انک چوق فرقی وار آی آسمان

عشق ناموسی بن مجنونه دوشمش لاجرم
غم بو کن جلکده یوز بیک برزمان اول برزمان

یوق ره عشقکده بر منزل یاشم کرد ابنه
یول ایتبور مشد راهی سرکشته کزنکدر همان

کام مکندر اوزون عمر ایله زلفکدن ولی
بولمق اولمز دور رخسارکده خطکدن امان

هیچ کیم پتردمان بلمز اول عیشنی لیک
عالمی غوغایه صالمشدر مجرد بوکان

رنی

شمع رخسارک نهان دوتدی چشمهٔ خورشیدن | نور چشم احترازاولمز یانان گوزدن یانن

ای فضولی چکمسک راه توکلدن قدم
منزل مقصوده یتمکده رمعتزبی کان

اله الورگز یجک اول گل رعنا الکن | وهم ایدرکم دوته بر عاشق شیدا الکن
بلدی کیم خاک اولرم آنکن دو منع ایلون | کوتورر دوشمنه قویمزره عمدا الکن
داورلر قلمغه اول کافر الندن گیجه لر | چو آهم گوکه تا دوته مسیحا الکن
شاملر قانلو یاشم موجنه البته دگر | بر بخه کیم گوتورر چرخ معلا الکن
ایله عریان گرک آوازهٔ صحرای جنون | که تعلق تکنی دو تمیه قطعا الکن
رند خاک اولسه دخی دردخم باده اولور | نه ایسه قویمز الندن می صهبا الکن

گللر آچلدی فضولی بیله لر چاک ایدوبن
گل دوتالم می محبوبیله صحرا الکن

گورمسم بر گوز اچینده اول گل رعنایوزن | گوز یومنجه اشک گلگونم دوترد نیایوزن
گرچه کافرسن سکا ای بت بتر بواجرا گیم | رغبتنگ بتخانه دن دوندردی بیک ترسایوزن

پردهٔ چشمنده نقش چو هر تیغک سنگ
اولمه ای صحرانشین غافل دگل هر شو سراب
یاد رخساریله اول ماهک گوزم قان یاش توکوب
نازایدوب دونمز مه ای بیدر دیو زعشاقدن

موجه بگزر کیم دوتر تحریکیله دنیایوزین
اشک موج چشم مجنون دوته صحرایوزن
هر گورن ساعتده خورشید جهان آرایوزن
موجه هم گوسترمه فقراهلنه استغنایوزین

ای فضولی دود آهم تیره ایلر عالمی
گورمسم هر لحظه اول ماه ملک سیمایوزین

صنع معماری یاپر ساعتده گردون فخرتن
گون مایوب بولدور چو صنعک گون دهقانتنک
گوردوگه اسرافیله خونابه لعل گویا
دو یک اولمز تیغ بیدادینه سیزن لبلرک

دود آهم چیقیجه آچمش کواکب روزنن
کیجه آهم داغیدر گوندز بیغلغن خرمنن
کیم جگر داغنده اول لعلک بولیدر معدنن
گر فلک فرهاد وش طاش اتیه عشاقک تننن

صبح تک چاک ایت فضولی پیرهن عشقله کیم
بلمیه کیمسه گریبانندن اتک دامنن

قورتمش غالب شوق اودی فرهادک گوزی یاشن
گر گراقیدی لعل ایلردی پیشک مجنون داشن

بلا بولنده غوغایه قچن بن تك دوزر مجنون
قچن اولمز دورن تك یك یلبور ابر کیمسه بولداشن

دیمك كوزیاشی ایله دفع اولور عشق آتشی تیزدن
براو دمر ره دوشه فرق قلمز قوروپ یاشن

بیان عشق یسدر لوح رخسار کده خون دل
بصارت اهلنه ظاهر قیلور رمز نقش نقاشن

فضولی باده خواری دوزخی دیر خلق حیرانم
که حق نچون صالیدر جنته میخانه اوباشن

کوهکن بیك تیشه‌نی کند ایلمش بر داغدن
بن قوپاروب صالمشم بیك داغی بر درناغیلن

غم بولنده بن قالوب گر گتسه مجنون یوق عجب
صابرو به دشوار در همره لك اینك صاغیلن

گرد راهك وبرمسه گوزیاشنه تسکین نوله
دونمك اولمز بیله سیلابك بولنجق توپراغلن

غم اوغورلر عشق بازارنده نقد عمرمی
قلمق اولمز سود و سود اده یبان اوغرناغیلن

روضه کوینکده بولمشدر فضولی بر مقام
کیم انکا جنت قوشی یتمز بیك ایل اوچماغیلن

گر دریغ ای اشك ویردك چشم تردن
ترك ادب ایتدك نوله دوشسك نظردن

خونین مژه‌لر درمی ویا مردم الیله
اوقلر چکلوب دیشره آتلمش جکردن

مرباده که ایچرم بزم بلاده ... خوناب اولوب البته چقر دیده لردن

سیلاب سرشکیله خوشم عشق یولینده ... خاشاک تعلق قوپرر رهگذرمدن

طاشلار اوروب باشمی رسوا گزر اولدم ... ای عقل قاچوب قورتوله گوردر سرمدن

کس مهرکی ای ماه گونشدن بکا هر صبح ... بر شعله بیتر آتش آه سحرمدن

سیماب سرشک ایتدی بنی غرقه فضولی
تا دور جدا قلدی بت سیمبرمدن

شفا لطف ایت من بیماره لعل نوشخندکدن ... اکن هم اولمه ای بیدرد غافل دردمندکدن

سمندک قتلمه سکردتنک آما قورقوم اندندر ... که سبقت ایده تا که توسن عمرم سمندکدن

مراد خاطرک گر مشکل اولمقدر ایشم اولسون ... نه چاره کیچمک اولمز خاطر مشکل پسندکدن

بلوردم سنده هم وار اول هوا کیم منده در ای نی ... دم اوردقچه اگر جمشیدی آتش بندکدن

حریص اولمه بنی پندک مذاق عشقه ای ناصح ... دریغ ایتمه که محظوظم سنک پیوسته پندکدن

کمند دود آهنکدر فضولی چرخ بوینده
عجب صیاد پس کیم چرخ قورتلمز کمندکدن

مارلک

تا سرشک دیده فرهادی گوردی لاله گون — چشمه‌لر صوبنی باشدن صالدی کوه بیستون

تا علم قالدردی آه آتشینم شرم ایدوب — قلدی خورشید گ فلک زرین لباسین نیلگون

طاش بغرلو اولمسیدی بی ستون فرهاد چون — صوبرینه گوزلرمدن آقیدردی سیل خون

ای گورن بیک داغیله صبر و ثباتم اولمیه — نسبتم فرهاده گیم بر داغیله اولمش زبون

قوش یواسی صانمه گیم سرگشته مجنون باشنه — خار و خس جمع ایلمیش گرداب دریای جنون

تا گورندی صفحهٔ چشمنده خطک رشکدن — طاشه چالدی آفتابک ساده لوحن چرخ دون

ای فضولی خاک کوی یاره یتدم قانی خضر
کیم ویرم کامن الم آب حیاته رهنمون

جمع گوگلک دم جور زندن پریشان اولمسون — چرخ فرمانگه گزمکدن پشیمان اولمسون

یر ایشی گوک جنبشی ایگله بر دم اولمسه — یدی اقلیم و طقوز گردون گردان اولمسون

بر بنا در دولتک اولمش پناه خاص و عام — اول بنا یارب جهان اولدقچه ویران اولمسون

قلمسه عالم مرادنجه مدار اولسون خراب — اولمسه دوران سنک ایگله دوران اولمسون

چرخ کزرکن دوستلر کامنجه فرمانکده چرخ — حاکم تقدیردن تغییر فرمان اولمسون

تابع اولسون جمله عالملر سنینک فرمانیکا
جمله عالمده سندن عیبری سلطان اولمسون

لحظه لحظه گلشن مدحیکده گویا اولمسه
بلبل نطق فصولینینک خوش الحان اولمسون

طپراقدن گوتور بنی ای اشک لاله گون
باشیمدن ایتمه سایه‌نگی کم ای حباب خون

ایل طعنه سندن استرم اول کویه کیتمیم
اوز اختیار ایله بنی قویمه ای جنون

تسکین بولور جگرده حرارت سرشک ایله
سوز دلیله سینه ده راحت اولور فزون

ای خون دیده کیمه جگردن تعلقینک
مهر وک صاوتمه سینه ده ای آتش درون

برکون بزه سعادت وصل ایتدینک دریغ
بزدن کوتور نحوستنک ای طالع زبون

اول غمزه خنجرینه براوغرتمدنک بزی
کس بزدن آشنالغنک ای بخت واژگون

ای چرخ قبیل فصولینک آتیندن احتراز
کیم برکون ایتمیه بدی طاقینکی سرنگون

بار محنتدن نهال قامتنک خم اولمسون
باشیمدن سایه سرو قدنک کم اولمسون

حاصلم رخسار ولعل وچشم وغمزنک اولمسه
عمر بر آن برنفس برلحظه بردم اولمسون

گرد ره ایاغک عزم گردون ایتدوکیم قو بیله
شهرهٔ عالم همین عیسای مریم اولمسون

التماس ایتدم صبادن توتیا چکدر مغه
اغلمه ای گوز غباری درگهی کم اولمسون

سن نک آفت گلدوکن بلمشدی کیم حقدن ملک
التماس ایلردی کیم بر داخی آدم اولمسون

دیرمش زاهد که اولمق عیبدر رسوای خلق
بو سوزی فاش ایتمیون رسوای عالم اولمسون

ای فضولی ذوق درد عشق نقصان جیغیدر
احتیاط ایت سینهٔ داغکده مرهم اولمسون

گرم قل کسمه ساقی التفاتنک بینوالردن
الگدن گلدوکی خیری دریغ ایتمه گدالردن

اسیر غم تنوز بر نسندن اوزگه آشنا یوق
ایاغک کسمه باشکچون بزم محنت سرالردن

صبا کوینده دلدارک ندر بیچاره حالی
بزم بردن گلورسن بر خبر ویر آشنالردن

دیلمه زاهد که ترک ایت سیمبر تنلر تماشاسن
بنی کیم قورترر تنکری صاقنشدورن بلالردن

گیروب مسجدلره گر معتقد الپ پروی اولمن
نو دررو جهی که هرگز گورمدم یوز معتقدلردن

طبیبا خاک کوی دوستندر اشکب تسکینی
بزه ار تورمه رحمت لو بیشادر توتیالردن

وجودم نی کبی سوراخ سوراخ اولسه آه ایتمم
محبتدن دم اوردم انجک اولمز جفالردن

١٤١

فلکده مهرزا ایل یار غافل عمر مستعجل | نه در تدبیر یلمن جانه نیدم بیوفالردن

فضولی نازنینلر کورسک اظهار نیاز ایله
توجه اومسه عیب اولمز گدالر پادشالردن

کورسرشکم شب هجران دیمه کیم قاندر بو | ذره ذره شرر آتش هجراندر بو

صانمکوز قانلو دوگن سینه دوکوب باشن چکمش | شعلهٔ آتش آه دل سوزاندر بو

کسمه امید کوگل باشنه چیز گکمکدن | اوله ناگه دوشه فرصت اوله دوراندر بو

دمبدم جانمی ای درد و الجتمک | لطف ایدک برایکی کون کیم بزه مهماندر بو

نه یاقرسن اوقن ای آتش دل وصل کونی | بزه هجران گیجه سی شمع شبستاندر بو

کوگل استر اله بر بوسه سپر زلفکدن لیک | ویرمدن جان دلر آلمق صانور آساندر بو

دوندیمیش سن که فضولی سکا قربان اولسون
سکا قربان اولیم بنیه نه احساندر بو

بلبل دل گلشن رخسارک ایلر آرزو | طوطی جان لعل شکربارک ایلر آرزو

نامه و قاصد پیامیله خوش اولمز خاطرم | اوز لبکدن لهجهٔ گفتارک ایلر آرزو

ا،

سرو و گل نظارهٔ حسن نیلر کم حیران اولن — عارضڭ قدڭ خوش رفتارڭ ایلر آرزو
آرزو ایلر که بن تك متصل بیمار اوله — کیمکه وصل نرگس بیمارڭ ایلر آرزو
هجر بیمار تنم باد صبادن دمبدم — صحت ایچون صحت اخبارڭ ایلر آرزو
ظلمت هجرکده باقمز شمعه چشم مردمی — پرتو رخسار پر انوارڭ ایلر آرزو

آرزومند وصالڭدر فضولی خسته دل
وصلڭ استر دولت دیدارڭ ایلر آرزو

نهال درد در مجنون بر اتمش سایه سن آهو — باشنده قوش یواسی برک اباغنده سلاسل سو
بکا زان فلک چکدردی اول موی میان چون ن — گورک بر تار موی نیچه اثر در قلمش اوحی جادو
اولور میل دلی افزون آستانکده شنه ترددم — اگرچه رسمدر یا صدقدن اکراه ایلمک حابرو
ترحم قل بو کلمش قدمه وهم ایله آهمدن — صقن چیمایه تا که یا یدن اوق ای کمان ابرو
ندر دیدم رخ صافکده عکس مردم چشمم — دیدی کلمش کمیله رومه دریا قطع ایدب هندو
قاشڭ یای فراقندن خدنگڭ گیبی الحلدم — نیچه پرچک در عشقک بکا ظلمین نه گوجدر بو
فضولی ایرو دوشدک یاردن صبر ایمکه زیروق — دوشوب صحرایه افغان ایده کم کس ایرو بن ایرو

رمضان اولدی چکوب شاهد می پرده یه
بلدی مطرب که منزل حال کوتوردی قوپوزی
بزم قانونی بوزلدی می اچون چنگله دف
رمضان آیی کرک آچله جنت قپوسی
فتح میخانه اچون اوقیه لم فاتحه لر
آفتاب فتح ایتمز رمضان آیی طلوع
انتظاری کلزنجیله بیرام آیینه

می اچون چنگ دوتوب تعزیه آچدی کیسو
بزمدن چکدی ایاغینی صراحی صو
یغیلوب اتمه لرحاکم الشکنده غلو
نه زرد اکم اوله میخانه قپوسی بغلو
اوله کیم یوزه مزه آچله بربغلوقپو
نه بلادر بزه یارب نه قراکو ندربو
باقه باقه ایچکدر کوزومزه قره صو

رمضان اولدی بودر وهم فضولینک کیم
بنجه کون ایچمیه می زهدیله ناکه دونه خو

اکر چه جمشید ایلادرد که جسمدن دیر دم جان در بو
دمادم خوبلر جوریله ارتر لذت عشقنک
خدنکی سایه سندن خوشترکه جوراتقعالکی ای دل
توتشنه م آتش الدن جکر قانیله غرق اولدم

نه حاجت دردکی بکیدر دیک جاندن عیاندربو
یاندربوکه تحقیق ایتمدین دیرلر یاندر بو
که کلزار حیاتنک زینتی سروروانیدر بو
اکرچه بر شراره اوددر اول بر قطره قاندر بو

جهانه

80

جهانه قدک اوزره کاکلکدن فتنه‌لر دوشمش
قیامت ابتدا ای فتنهٔ آخر زماندر بو

دیدیلر پیغمبرلر باغ جنتده گویا بر گز
خبر ویردی بکا اندن کلن آدم بلاندر بو

فضولی قلمدی فریاد و فغانک تیره گردونی
هنوز اول ماه صورتدن کیم نه فریاد و فغاندر بو

ای دل سرگشته شکسته واله
صل و سلم علی النبی وآله

نعت بنیدر کمال عقل نشانی
فات بما شاع من صفات کماله

داغ فراقینه احتمال نه ممکن
احرقنی نار اشتیاق وصاله

ذکرا یله خوش کچور همیشه زمانک
مفتکرا فی جماله وجلاله

ایله خیال رخن نظرده مصور
واقتبس النور من شعاع جماله

مرضی و مشکور در جمیع فعالن
احسن من خصته جمیع خصاله

تابعی اولمقده در نجات فضولی
صیرک الله تابعا لفعاله

نهال سرو در قدک قاشک نون اول نهال اوزره
مثال نقطهٔ نون خالک اول مشکین هلال اوزره

اولوب حیران کوتورمز خط وخالکدن نظر کویا
کوزم مردملری نقطه‌لر اول خط وخال اوزره

خم اندک قامتم کزترک سر قلدمسه معذورم
نه عذرم وار اکر دیرلرسه اولمز نقطه دال اوزره

زلال خون دلدندر کوزم پیمانه‌سی مملو
حباب اوستنده در اول نقطه کیم قورلر زلال اوزره

یازر کوز پرده سینه اشک شرح حالمز کیم
اوقونمز قانیله یازلسه خط اوراق آل اوزره

دمادم کلک مژکانیله طفل مردم چشم
خط سودای خالک مشق ایدر لوح خیال اوزره

فضولینک طریق نظمه طبعن مستقیم اتمش
خیال قامتنک کیم بر الفدر اعتدال اوزره

خوشدر ای کون طالعک کیم دوشدی اول خاک دره
اهل دولت دامنن دوتدک یتیرسین بر یره

دامه دوشمش بر شکارم کیم عدم صحراسنه
منزل اولمدن هر طرف آچمش اجل بیک پنجره

لعلک اطرافنده خطکدن کوکل آچمش دکل
اعتماد اولمز نیکی ایمانه کلمش کافره

خط نه حاجت اهل دل قیدینه رخسارک یتر
عالمی دوتمقده کون محتاج اولورمی لشکره

سایه صالدک سوبه سرو نازک رشک اولدی کیم
بن طورر کن دولت وصلک نه نسبت آخره

باشده مرتوک عشق اودندن بر توتوندر کیم چیقر
چرخ کیم باشمده بلا بزمنده بکزر مجمره

ای فضولی منزل راحت قوبمدی شیدا اکوکل — استرم کیم قوپزلم اندن ویرم بر دلبره

اولسیدی تبدکی غم فرهاد مبتلاده — بر آه ایله ویرردی بیک بیستونی باده

ویرسیدی آه مجنون فریادمک صداسن — قوشمی قرار ایدردی باشنده کی یواده

فرهاد و ذوق صورت مجنون و سیر صحرا — بر راحت ایچره هر کیم الحق بنم بلاده

اشک روانم ایل جمع اولدی وار امیدم — کیم اوله واره واره جمعیتم زیاده

که غمزک ایچمک استر قانومی گاه چشمک — قورقم بودر که تا که قانم اوله اراده

سرورلک استر ایسک افتاده لغ شعار ایت — کم دوشمدین ایاغه چیقمادی باشه باده

گر گورمک دلرسن رسم جفا فضولی
اولمه وفایه طالب دنیای بیوفاده

عاشق اولدم ینه بر تازه گل رعنایه — که صالور آکیله هر دم یکی یوز غوغایه

لت اورب قالب فرسوده بنی چنس قلود — که سراسیمه و عریان بر قور صحرایه

یوزمنک قانی ایله محنتمی آل ایتدک کیم — آلت صنعت اوله اول بت بی پروایه

١٤٧

بونه ابیشدر که بنی اگنه کبی انجلدوب
ایاغن باغلمش آواره لرک صنعت ایلین
لخت لخت اولمش اگین غمزه در قیسینی چکوب

صالورایلک کبی مردم براوزون سودا
یوق نهایت سرکو یکده گزن شیدا
چاره پاز اولمدی برگون بن غم فرسا

بغچه چاک ایدنی قشاق کبی صالورآبغه
ای فضولی کورانک ایدوکی استغنا

ایستدم مرهم اوقندن جکرم پاره سنه
بربریله بجکشور کرد رهکچون مژه لر
جکرم اولدی کوکل اوقلر بوکین اول سرونگ
قانی کوزیاشی کبی اهل نظرکیم دوریوب
هرطرف عکسلرم درکورنن پایه نیلوب
بلمزم کم نظر اهلی نه سنی اکسکدر

آنزی بیک اوق که دکرهر بری پاره سنه
کورنه قانلر دوشجکدر اولرک آره سنه
جکرک انه اوقن رحم ایده بیچاره سنه
برایچم صو ویره دشت غمک آواره سنه
کلدی صو خلقی سرشکم سوی نظاره سنه
غضب ایلر نظر ایتسم مه رخساره سنه

ای فضولی جکرم قانی قو تیز توکه
جان فدا اول صنمک غمزه خونخواره سنه

باغ

82

١٤٢

باغه کیر بلبله عرض کل رخسار ایله
یق کلک عرضنی بلبل کوزینه خوار ایله

باغ شاهدلرینه زلفله چشمک کوستر
سنبلی درهم ایدوب نرکسی بیمار ایله

غنچه‌یه لاف لطافتده اغز آچدرمه
لحظه لحظه آنی شرمنده کفتار ایله

سروه آزادلق اسمیله یراشمز یورینک
هم انی شیوه رفتاره کرفتار ایله

دار دنیانی کوکل قیدیلوب ترک ایده کور
خواب غفلتده ایکن کندوکی بیدار ایله

ای جکر زخمی اغز آچمه خدنکن کوزدن
بتینه راز نهانم تیز اظهار ایله

کس فضولی طمعک غیر تمنالردن
فائده اولسک طلب دولت دیدار ایله

کوکل تا وارالکده جام می تسبیحه ال اورمه
نماز اهلینه اویمه انلرکله دورمه اوتورمه

اکیلوب سجده یه صالمه فراغت باشنی یاندن
وضودن صو سیوب راحت یوقوسن کوزدن اوچورمه

صنعن یابال اولورسن بوریانک مسجده کیرمه
وکرناچار کیرسک انده منبرکبی جوق دورمه

موذن ناله سن المه قولاغه دوشمه تشویشه
جهنم قاپوسن اچدرمه واعظدن خبر صورمه

جماعتله امامی مسجده صالمش کدورتلر
کدورت اوزره لطف ایت برکدورت سن هم اتورمه

خطیبین صانمه صادق مسجدک قولینه فعل ائمه
امامن صانمه عاقل اختیار که اکا تابع شورمه

فضولی بهره ویرمز طاعت ناقص بذر جهدک
کرم قیل زرقی طاعت صورتنده حددن آشورمه

اویوب آهویه دوشدی مشک مجنون تک بیابانه
نوله چکسک آنی زنجیر زلف عنبر افشانه

چکر کافر کوزک هر دم جکردن غمزه پیکانن
نه کوجدر بونه ویردی آکه یلمز بر مسلمانه

بلا ناوکلری سانجلمسونمی کوکسمه عریان
دولاشور شانه تک هر لحظه اول زلف پریشانه

اوخک کلدکجه سینمدن صدا اردر چیقلمز
دل ایلر ناله پایکان دکر سینمده پیکانه

صدای ناوکک چیقدقجه جان خرم اولور کویا
بوزندان بلادن چیقمغه رخصت ویرر جانه

بویا یوزب قانه دولمش پاره پاره کللر اعضاسی
مکر خنجر چکوب بسن سروتک چیقدک کلستانه

ملامت اودنیه یایدک فضولی چق بو عالمدن
ترحم قل روا کورمه که عالم اودکا یانه

قرردر آفتابی سایه چکسک پرده رخساری
درلدر غنچه خلقتن درج لعلک کلسه گفتاره

سکا بر سوز دینجه کیجدی عمرم حسرته نقد
سوالم کام دل ویرمکده محتاج اتیمه گفتاره

دل صد پارهٔ جمع ایلمک گوینده مشکلدر
اولورمی جمعه قابل هر اتینک آغزنده بر پاره

سررلشکده هر موصیبد قلمش بر دل سوزان
دو شبد صیانه سن بر شعله اوت شمع اوزره بر پاره

تمنای وصالکچون دکل گریم بو در قصدم
که بسل اشکدن بر قالمیه کوبکده اغیاره

باشم قاله مسون خاک رهکدن سرنگون چکسون
جگر اولسه مصور صورتم کوبکده دیواره

فضولی ضعف تن عذر بله کسمه ناله زارک
بزی چون چنک تنک معتاد قلدک نالهٔ زاره

حذر قیل آه اودندن جورکی عشاقه آز ایله
خس و خاشاکی نقبه شعله سندن احتراز ایله

صنملر سجده سیدر بزده طاعت تنکری چون زاهد
کیمی کورسک سن اوز دینکده تکلیف نماز ایله

حقیقت خطنی مازمغ دلرسن لوح ذاتکده
خطن کلر خلرک منظور دوت مشق مجاز ایله

صنملر سنکدللردر ایشتمزلر سوزی زاهد
نیز بیهوده من تک انلره عرض نیاز ایله

سنک نازک کورنده عقل قالمز چیبه للّه
اماندر طالب دیداره بر دم ترک ناز ایله

یولکده انتظارم تعد مکله خاک اولن چو قدر
خرام ایت بر قدم بیک خاکساری سرفراز ایله

فضولی جانه ماتپشور دک خیالن تیمدی رسوا سن
پینگا کیم دیر که هر نامحرمه افشای راز ایله

رحم ایت شه من درویش جگر کن آهلره
که گدا آهی اثر ایلر اولور شاه لره

مهری یوق ماهلره آه اثر ایتمز ایمش
ویر بر انصاف بو مهری یوق اولان ماهلره

قاشلرک طاقینه ویرسه دل سوزان نه عجب
رسمدر آصیله قندیل نظرگاه لره

مایل سرو قدک وصلنه تیمز نیشه کیم
بخت شایسته دکل همتی کوتاه لره

ساقی بزم جنون نرکس مستکدر کیم
ایچرور بادهٔ غفلت دل آگاه لره

باقمه ای دیده زنخدانینه مجبورلک
کزمه غافل حذر ایت دوشمیه سن چاه لره

ای فضولی ورع اهل ره جنت طوتمش
سن ره میکده دوت اویمه بو کمراهلره

بنه اول ماه بنم الدی آلدی قرارم بو گیجه
یقه جکدر فلکه نالهٔ زارم بو گیجه

شمع وش محرم بزم ایلدی اول ماه بنی
ینه جقدر بنه هجر اودینه دارم بو گیجه

هم وصال اوده اولور جانمه هم هجرانی
بر عجب شعلهیه دوشدی سر و کارم بو گیجه

نه توتوشدرکه جرخه دل زاره کر
هجر داغینی اورر لاله عذارم بو گیجه

صبحه صالدی بو گیجه شمع کبی قتلمی هجر
اوله کیم صبح کلنجه کله یارم بو گیجه

پاره پاره

پاره پاره جكرم اتيلرينه نذر اولسون — اول سر كويه اكر دوشسه كذارم بو كيجه

وار ايدى صبح وصالنه فضولى اميد
چقميه حسرتله جان فكارم بو كيجه

مصحف ديمك خطادر اول صفحهٔ جماله — بو بر كتابدر سوزدر فهم ايدن اهل حاله

رخساره نقطه قويمك رسم خطا اولمبيدى — دوشمزدى منزل اتمك رخسارك اوزره ژاله

حيران ماه رويك خورشيد مهر صالمز — مشتاق طاق ابروك اكسوك باقز هلاله

قوندردى كرد خطك آيينهٔ مراده — قفل اوردى عقد زلفك كنجينهٔ وصاله

دوران بكا قلم تك سودا قپوسن آچدى — تا قدمى اكدن دوندردى ضعف ناله

رسم وفا فضولى سندن كمال بولمش
خوش كامل زمانسن احسنت بو كماله

سو دبرر مهر صبحدم كوز ياشى تيغ آهيمه — كيم توكر قانن سپهرك صالسه مهرن ماهيمه

شمع رخسارك اودى قلدى نبى آتش پرست — چاك سينمدن تماشا ايله آتشكاهمه

توتيا تك چشم ارباب نظر در منزلم — كرچه خاك رهكذارم ديدهٔ بدخواهيمه

غم کبی اولدرسه قانلو تنک قاچر بندن بکا — شاه دردم ابتجا ایلر علوجاهمه
بر فقیرم دورمسون کیمسه بکا تعظیم الچون — قانده کیتسم ای پری سوسپ غبار راهمه
غافلم سن لب جان پرورکدن تا خطک — قوندرر بد رکردم آن دل آکاهمه

ای فضولی یاره دوندردم یوزم اغیاردن
خصمی چوق کوردم صغندم صدقله اللهمه

باته لی قانه اوقک دیده گریان ایچره — بر الف در صناسن کیم یازیلور قان ایچره
بریدر سینه سوزانمه گلخن دیبه لر — اینجه کیم باتدی اوقک سینه سوزان ایچره
جانی تن ایچره نه صقلردم اکر بلمیسدم — که دکل گزلو غم لعل لبک جان ایچره
اله کوراوقلرینی دیده لر مدن ای دل — حیف درا ولمیه ناکه بته مژکان ایچره
چاک گوکلم یاره سنده یار شوریکانک — عقد شبنم چوق اول اولور غنچه خندان ایچره
قد کا سرو دیمش غنچه لرک طعنندن — دوره مز باد صبا هیچ گلستان ایچره

ای فضولی کیمه سوز دلی شرح قیلم
یوق بنم کبی یانن آتش هجران ایچره

یوزنکز عرقی مجلس ایچره باده ایله — حرامزاده‌نی قویمق حلال زاده ایله
ویررستم سبقن طفل خطکه حسنک — قومه بو ایچی قرانی اولوح ساده ایله
بکا زمانه‌ده مجنون مقدم اولسه نوله — ایونده شاه برابر دکل پیاده ایله
قشک بلاسنه دوشدم فلک غمندن جکرک — بو کوجلی یایی حکر اولدم اول کباده ایله
قیوکده خم قدمی کزدرر یورر کوکلم — اتیکدرر بو کوزر هر طرف قلاده ایله
بنم مدرس علم جنون قاپوسی مجنون — که بر مرادا اوله دورده استفاده ایله
یاباشم ایاغنکه کردوشسم منع ایلمزم — نه ایلدی بکاهم بر قتاده ایله

بنی صاغنمه فضولی غم ایچره مجنون تک
که من زیاده‌ام اندن غم زیاده ایله

عارضنک کورسه فلک مهر براقمز آیه — ذره ذره قیلوب آنی براقور صحرایه
لبلرک عکسن الوب باغه کرر هر دم سو — رشکدن قان ایچر و برک کل رعنایه
یریدر رشکدن آینه دمور بند اوره — نه ایچون قارشو دررسن کبی بی همتایه
بولدوغی یرده حسددن کون اورر سایکه — که رفیق اولمیه سن ماه ملک سیمایه

ع
ل
ی
ب

١٥٠٨

اوقه پیکان دکلور غمزک الچون پیوسته
دو قونر طعنه اوقی قاشنک اوجندن یایه

لعل نابک صفتی شهد مصفادر لیک
آجی اتمش آنی صفرای حسد صهبایه

یار صالمزسه فضولی بکا میلن نه عجب
ینچه میل اتمیک اولورسن کبی بر رسوایه

ای وجودک ملک اسرار حکمت مصدری
مصدر ذاتک سنک اشیا صفاتک مظهری

مظهر هر حکمتک سنسن که کلک قدرتک
صفحهٔ افلاکه نقش اتمش خطوط اختری

اختر مسعود اولن اولدر که طبع پاکنک
قابل فیض اوله لطفکدن صفای جوهری

جوهر معیوب اولن ناقص بنم کم منفعل
ساده در خطک خیالیله ضمیرم دفتری

دفتر اعمالمک خط خطادندر سیاه
قان نوکر چشم خیال اندکجه هول محشری

محشری انسکم ویر ریسیلا به کر روز جزا
اولمسه مقبول درکاهه سرشکم کوهری

کوهر بحر عشق لجه نیک فضولی آب چشم
لیک بر کوهر که لطف حق اکا در مشتری

ای وجودک اثری خلقت اشیا سببی
بنی اول وقت که بالفعل کرکمزدی نبی

سید ابطحی امّی مکّی رنگی — هاشمی مدنی قرشی عربی
سبقت ذاتکله ایوان رسالت صدری — شرف ذاتیله فهرست رسل منتخبی
عزم چرخ ایتدی مسیحا که بوله معراجک — یتمدی منزل مقصودده طریق طلبی
انبیاده کیمه سن تک بولمیز درکیم — آدمه وجه مباهات اوله عزّ و نسبی
خلف معتبر آدم و حوا سن سن — جعل الله فداءک امّی و ابی

یا نبی قلمه فضولینی قپوکدن محروم
عفو قیل وار ایسه درگاهده ترک ادبی

ای خوش اول گونلر که رخسارک نگاهه منظور ایدی — چشم امیدم چراغی وصلدن پر نور ایدی
قرب شوقی عافیت بخش تن بیمار ایدی — وصل ذوقی راحت افزای دل مهجور ایدی
عزتم شمعی منور طالعم عزمی قوی — دولتم حکمی روان عیشم اوی معمور ایدی
دامن اقبالمه گرد تعرض یتمیوب — چشم حاسد چهرهٔ جمعیتمدن دور ایدی
آدم ایدم قرب درگاهکده بولمشدم قبول — منزلم جنت مقیم کوثر انیسم حور ایدی
بخت مطلوبم میسر قلمغه محکوم اولوب — دهر اسبابم مهیا قلمغه مامور ایدی

مرد عاقلسم توقفسز اولوردی مستجاب
هر تمنا ایلسم اما لسز معذور ایدی

هجر وهمدن بیوز مردم کدورت کوکلمه
کرچه دورانک مخالف کزکی مشهور ایدی

نوله کر حالسه فضولینی غم هجرانه چرخ
وصل ایامنده اول غافل اکن مغرور ایدی

ای تغافل برله هر ساعت قلن شیدایی
واقف اولکیم اولدرر برکون بو استغنا بنی

ضعفم ایلدن یاشورن احوالمی معذور ولی
نالهٔ بی اختیار مدر قیلن رسوا بنی

کر بنی خونابهٔ اشکم نهان ایلر نه سود
قانده اولسم محنت عشقک قیلور پیدا بنی

واله ذوق لب میکون وچشم مستکم
ساقیا صانمه خراب ایتمش می صهبا بنی

خالی ایتمشدر منی مندن محبت دوستلر
عیب قلمک کور سکز عالمده بی پروا بنی

کوشهٔ محراب دوتمشدم ره زهد وصلاح
قویمدی اوز حالمه اول نرکس شهلا بنی

ای فضولی بر صنم زلفینه کوکلم باغلدم
چکدی زنجیری جنونه عاقبت سودا بنی

برافکندی خاکه حسنک آفتاب عالم آرایی
کوتوردی یربوزندن معجز لعلک مسیحایی

بنیممندن

ای

اکی کوزدن روان ایتمش سرشکم قانینک ذوقی
عصای معجزی کورکم اکی بولمش بو دریایی

بوکلمش قدمی قورتاره کور قلاب زلفکدن
خطادر حکمیسون چوق یوزی چوکمش بر بنوق تاپی

رخک اوزره خم ابروکی کورمک استرم آما
ایکن دشوار اولور کون وار ایکن کورمک ایکی آیی

شراب ناب لطف ایت محتسب قهریله چوق یاقمه
مکدر قلمه عکسی تیره دن جام مصفایی

یندی کوندر اول آیی کورمزم آهم شراریله
نوله قیلسم نبات النعشیله لحبان ثریایی

فضولی اشک سیلیله پریشان اولمه صبر ایله
اکا هم وار اوله آخر دوتوب دوررمی دنیایی

بنی جاندن اوصاندردی جفادن یار اوصانمزمی
فلکلر یاندی آهمدن مرادم شمعی یانمزمی

قمو بیماره جانان دوای درد ایدر احسان
بنچون قیلمز بکا درمان بنی بیمار اصانمزمی

غمم پنهان دوتردم بن دیدیلر یاره قیل روشن
دیسم اول بیوفا بلمن اینانورمی اینانمزمی

شب هجران یانر جانم توکر قان چشم گریانم
اویادر خلقی افغانم قره بختم اویانمزمی

گل رخسارکه قارشو گوزمدن قانلو آقر صو
چیپم فصل گلدر بو اقر صولر بولنمزمی

دکلدم بن سکا مائل سن ایتدک عقلمی زائل
بکا طعن ایلین عاقل سنی گوریج اوتانمزمی

فضولی رند و شیدادر همیشه خلقه رسوادر   صورک کم بو نه سودادر بو سودادن اوصانمزمی

گیتدی الدن صنمک سنبل مشک افشانی   ینه دور ایتدی پریشان من سرگردانی

اودیله معتاد اولوبم آتش هجرانکه کیم   گورمسم یاندرر البته بنی هجرانی

گوگده آهم یلی سوندردی چراغن گونشک   پرده اشکم ایله اوردی در غلطانی

گوز بیاضینه جگر لعللرک صورتینی   دمبدم خامه مژگانیله بغرم قانی

چیقدی جان کیمسه یه اظهار ایده لمن دردم   نده یم آه بو دردک نه اوله درمانی

ای ستم طاشنی بیدردلره ضایع ایدن   باره گوز بر نیجه طاشیله دل ویرانی

ویرسه جان تحفه جانانه فضولی نه عجب   هر کیشی کم سور اوز جانی ایچون جانانی

فارغ ایتدی مهرک اوزگه مه لقالردن بنی   حرز ایمش عشقک سنک صنغلر بلالردن بنی

گوکلم آلدک گوستروب نور لطف منت جانکه   ایلدک مستغنی اوزگه دلربالردن بنی

وامق و فرهاد تک رسوا ایده قلمک نستم   بر فقیرم بن صاغنمک خود نمالردن بنی

تحوله

عشوه و نازایله رفع ایتدک غم و اندوهمی
سحرلن بیگانه قلدک آشنالردن بنی

قیل تکلف زلفنک اندوهنی گوکلمدن گیدر
بر فسونیلن خلاص ایت اژدهالردن بنی

غایت زهد و ورع زاهد وصال حور ایسه
وجهی یوق منع ایتمگک حوری لقالردن بنی

مرحبا فلکسک فضولی‌نک شکایت قلمزم
عشق اطوارنده صایمه بیوفالردن بنی

چهره زرد مده گور رحمدم سرشک آلمی
اول گل رعنایه برر تخیله بلدر حالمی

تا که سرودم باصه باشم اوزره کانی برقدم
ای مصور رهگذاری اوزره چک تمثالمی

ای فلک بو قدر بلاس فقردن عارم بنم
اطلسکدن بلمشم اوستون محقر شالمی

ای خوش اولکیم عشق حرفن برداخی تکرار ایدرم
حشر دیواننده گورنج نامهٔ اعمالمی

هیچ بو قدر که نالمدن شکایت ایلمز
غمگینکم عرض ایلیین چو قدر سکا احوالمی

نیتم اولدر که رخسارک گورب جانم ویرم
مصحف رخسارک آچوب قلغل مبارک فالمی

صبح و شامی اول قبلهٔ ابرو مقابلدر سکا
ای فضولی تنگری گوزدن صقله سون اقبالمی

یار قلمزسه بکا جور و جفادن غیری
بن انکا ایلمزم مهر و وفادن غیری

ای ویرن غمزه‌یه کوکل ویرمه قنی بنده کوکل
سر زلفنکده اولن بخت قرادن غیری

قلدی مجنون کبی جوق قلری هوس عشق ولی
دوکمدی درده بنی بی سر و پادن غیری

مشک چین زلفک ایله ایلمسه دعوی نه عجب
نه اولور یوزی قرا قولده خطادن غیری

لبنه چشمهٔ حیوان دیمزم کیم لبنک
وار بر جانه برار فیض بقادن غیری

هیچ کیم بلمدی تحقیق ایله اغزک سرن
سر غیبی نه بلور کیمسه خدادن غیری

ای فضولی بزه تعذیب غم اتمش روزی
قیله‌لم صبر ندر چاره رضادن غیری

ترشح قیرمک داشندن ایتمش چشمک یاشی
خیال ایلر کورن کیم لعلدندر قیرمک داشی

نه زیباسن که صورت باغلمز تصویر رخسارک
تحیر صورت ایلر صورتک چکدکده نقاشی

نوله کرداب غم دیرسم من سرکشته دنیایه
صانور کیم چرخ کجرو عالمک کیم چرخ کجرو باشی

سپهر پر کواکبدن دکل درده دوا ممکن
خیال ایتمکده در تریاک زهر غم بو خشخاشی

بقاسی ممکن اولمز اولسه کردبوار عمرکده
نه خورشید دل خشت بنا افلاکدن کاشی

ویرر امواته احیا باده کویا کیم حیغوب مردون | صالور فیض مسیحی باده یه خمخانه خفاشی

فضولیتی ره عشقکده اشک و آه ایدر رسوا
بلادر هر کیمک بر یولده غمازی اولسه یولداشی

حاصلم یوق سر کویکده بلادن غیری | غرضم یوق ره عشقکده فنادن غیری
نی بزم غمم ای آه نه بولسنک بله و یره | اوده یانمش قورو جسمده هوادن غیری
پرده چک چهره مه هجران کونی ای قانلو سرشک | که کوزم کورمیه اول ماه لقادن غیری
تیدی بیکسلکم اول غایته کیم چورمده | کیمسه یوق چرخ کهنه گرداب بلادن غیری
نه یانر کیمسه بکا آتش دلدن اوزکه | نه اچر کیمسه قاپوم باد صبادن غیری
بوزمه ای موج کوزم یاشی حبابن که بو سیل | قویمدی هیچ عمارت بو بنادن غیری

بزم عشق ایچره فضولی نیجه آه ایلمیم
نه تمتع بولنور رینده صدادن غیری

حیرت ای بت صورتنگ کوردکده لال ایلر بنی | صورت حالم کورن صورت خیال ایلر بنی
مهر صالمزسن بکا رحم ایلمزسن بو نیجه کیم | سایهٔ تنک سودای زلفنک پایمال ایلر بنی

ضعف طالع مانع توفیق اولور رنجیده کیم
التفاتک آرزومند وصال ایلر بنی

بن گدا استر شاهه یار اولمق یوق اما نیلیم
آرزو سرگشتهٔ فکر محال ایلر بنی

تیر غمزک اتمه کیم بعزم دلر قانم دوکر
عقد زلفک آچمه کیم آشفته حال ایلر بنی

دهر وقف ایتمش بنی نورس جوانلر عشقنه
هر بتین مهوش اسیر خط و خال ایلر بنی

ای فضولی قلمزم ترک طریق عشق کیم
بو فضیلت داخل اهل کمال ایلر بنی

آلدی گلزار ایچره صو عکس عذار آلکی
چکدی گللر صورتن منظور ایدوب تمثالکی

آدن ایتمش گون آلتون بر عکسم آت فلک
صبح گوسترد که سن رخسار فرخ فالکی

شرحه بر گون قلدوغک بیدادی حکم حشرده ک
اول ملک کیم یازمق ایستر نامهٔ اعمالکی

سیل خون خالک خیالیله یوزب گوزم مردمن
مردم ایتمش چشم خونباره خیالی خالکی

مرغ دل قالمادی کیم صید اولمدی بر دام ابوی
ساکن پروازدن شهباز مشکین خالکی

قویمدک بر کیمسه جور که چکمکه رحم ایت دمی
منع قیل خونریز لعغدن غمزهٔ قتالکی

غم گونی اوستمده سنسن اوزگه یوق ای دود آه
لطف قیل بندن گوتورمه سایهٔ اقبالکی

ای

ای فضولی بس که غمناک اولدی احوالک سنک / غمدن اولسک هیچ کیم صورمز دخی احوالکی

کوردم اول خورشید حسن اختیارم قالمدی / سایه تک بر یرده طورماغه قرارم قالمادی

بر کون اولمز طلعتن کورمک میسر آه کیم / ذره‌جه اول کل یاننده اعتبارم قالمدی

پاک قلدی صورتمدن صنعت دهر آیینه‌سن / ایله محو اولدم که بر ذره غبارم قالمدی

غم کونی همدملرم غرق اولدلر کوز یاشمه / سلمکه کوز یاشمی بر غمکسارم قالمدی

روزکارم خوش کچردی آه کیم دوران دون / اولدی احوالم خراب اول روزکارم قالمدی

راه عشق ایچره فنا الحق بکا مقصود ایدی / شکر کیم مقصوده یتدم انتظارم قالمادی

ای فضولی ایل قمو اغیارم اولدی یار ایچون / سوز دلدن غیری بر دلسوز یارم قالمادی

هر کورن عیب ایتدی آب دیده گریانمی / ایلدم تحقیق کیمسه کورممش جانانمی

لحظه لحظه خوبلری کوردم که دل قصدنده در / پاره پاره ایلدم من همدم دل سوزانمی

چوق تیورمه کوکلره افغانمی ای کافر صنم / اینجنوز ناکه مسیحا ایشدوب افغانمی

قلمه هر ساعت بنی رسوای خلق ای برق آه / ایلمه روشن شب غم کلبهٔ احزانمی

بچمه ای دیوانه بازار ملامتدن دیو / متصل چاک گریبانم دونر دامانمی

قانسی بتدر بلزم ایمانمی غارت قیلن / سنده ایمان یوق که سن آلدک بنم ایمانمی

ای فضولی جانه تیمشدم کوکلدن شکیتیم
باغلدم بر دلبره قورتردم آندن جانمی

جانمک جسمیله ذوق اتصالی قالمدی / آه کیم سنسز دیرلمک احتمالی قالمدی

شکر کیم بخت یار اولدی تبوردم تیغنکه / باشمک بر قلچه بوینمده وبالی قالمدی

ایستدم اول ماهه عرض حال ایدم حیرت بکا / ایله غالب اولدی کیم بر سوز مجالی قالمدی

بلمزم خالک خیالن قنده تصویر ایلیم / داغدن بر یر تن و جانمده خالی قالمدی

هر کیمی کوردکسه غم افتاده سی دوندک آلن / وه که بندن غیری بر غم پایمالی قالمدی

ای خوش اول سرمست کیم کوکلنده ذوق شوقدن / آخرت اندیشه سی دنیا خیالی قالمدی

آفرین ای جام کیم سلدک کوکل آیینه سن / خاطرایکمده ذبیانک ملالی قالمدی

درد فسقت پایمالی فید در هر کیمه وار / بزم دهر ایچره حریف لاوبالی قالمدی

کور فضولی عشق طغیانن عدم ملکن کوزت
عزم کنج اینت کیم هوانک اعتدالی قالمدی

کریه در مردم اچمشدن دو نلمش کوکلمی
اشکدر خالی قیلن قانیله دولمش کوکلمی

ای پریوشلر جفا رسمن اونتمک رحم ایدک
ایلمک بر خو جفا معتادی اولمش کوکلمی

وعده وصلیله ای کلرخلر ایتمک اضطراب
محنت هجرانیله آرام بولمش کوکلمی

خنجر بیداد ایله مردم اودر زخم اوزره زخم
هیچ بر دم کورمدم اوکمش او کولمش کوکلمی

پای بند لطف اولوب بر یرده ساکن اولمدام
دشت حیرتده تردون یورلمش کوکلمی

سیمبرلردن کلن داشلاری بعیشجه چوریه
عشق معمور ایلمک استر بوزلمش کوکلمی

هر زمان بر آتشین رخساره سوداسن جکر
ای فضولی کور بو اودلاره اورلمش کوکلمی

صانمه کیم بلبل اچر او جمعه بال و پرنی
کل یا قوبدانی صاورمش کوکه خاکسترنی

کوزم و یوزم اراسنده چوی چکدی مژه‌م
که کوزمدن سو چقوب یوزمده خاک درنی

موج اشکم کورب ابر دیده صالور چین عجب
که صورمق چقر اول قلنجک جوهرنی

دوشندی وصف دردندانی آغزدن آغزه
ایشدوب صالدی بیابانه دیکنز گوهرنی

گوز نورن گورمسه قانلمه توکولور راه آنوله
فتنه باصه مشرّف قیله گوز منظرنی

رشحهٔ جام بزی دوندی نوله گر ساقی
گله قورتاره بزی اله اباغی تترنی

اولدی نظاره مزه جمع فضولی اطفال
گل دوتالم بو سیاهیله جنون کشورنی

تاب سوز سینه دن اکسلمیدی گوز نمی
گوز یوموب آچنجه سیلابه ویرردم عالمی

هرگوزم بر موج بر دریادر اول دریا اوزره
هر قاچمدر موجدن بر سرنکون اولمش گمی

موی ژولیده مه دره جمعیت اصناف غم
ملک سودانک بودر گویا سواد اعظمی

هجرواری دیده وصل ایامی توکمه خون دل
صاقله کیم البته انک هم گلور بر گون دمی

آدمیدن چوق اولور ظاهر پری شکلر ولی
آز اولور واقع پری شکلرده سن تک آدمی

وصل یادیله گوکل سوزرمه آهم آتشین
گلبهٔ تارمدن اکراه ایتمیسون هجران غمی

ای فضولی قلدی جانم رشته سن پرپیچ وتاب
بر پری وش دلبرک سودای زلف پرخمی

قوپوز

خورشید ای ملک اول بدن وصلنه پیراهن کبی
کر اول اوچمق استیین تک کیه اباغ دامن کبی

عکس صحالمز بیکرم کوزکوبه بجسم صنعندن
عالم صورتیده برشید ابولنمز من کبی

جمع در کوکلک سنک کیم وار من تک چوقلر کر
من پریشانم که تاپلمز بکا بر سن کبی

بو چمن کلزخلرینه درد دل قلمز اثر
یوز دلوک وار سینه خاموش اول کوکل سوسن کبی

کر دیلرسن ایده سن نظاره دیدار یار
کنداوزک کورمه اراده دیده روشن کبی

وامنک دولدرسه کردون دررلن توک اشک
دراچون تلخ ایتمه کامک بحر تردامن کبی

صال نظردن لعل هم کور سنک سرشک
لعل اچون مردانه اورمه باشکی معدن کبی

کارکاه صنعده بر صورت ایت نقش ضمیر
بیک خیالک دوتمغل سررشته سوزن کبی

کوز یاشیله دانه دانه جمع اسباب ایتمه کیم
یله ویرر دهر انی پایمال ایدوب خرمن کبی

بحرلر سیر ایلیسک مطلق تراولمز دامنک
کر هوای عشقیله مملو ایسک بلکن کبی

قانده اولسک قاپو لوحی تک کوز عصمت یوین
آچمه کوز دیوارلردن مرایوه وزن کبی

ای فضولی منزل مقصوده تیمک استه سنک
هیچ رهبر یوقدر اطوار سخنسنج کبی

گیجه لر تا حالومه گردون تماشا ایتمدی
ترک ایدوب بیدادنی بر مهر پیدا ایتمدی

ناوکن گور کیم یارب اشکیم دوتر گوز پرده سن
ای دین موسی عصاسن قطع دریا ایتمدی

مرده مکده بیک مسیحا زنده جاوید اولور
سن ایدن اظهار اعجازی مسیحا ایتمدی

آشیان تار وحشه کونکده دوتری مرغ دل
گیجدی طوف کعبه دن اوچاغه پرواز ایتمدی

هیچ عابد ایمدی لعلگ که گوزدن قان توکوب
سجده دن دوردغجه تغییر مصلا ایتمدی

صنعت طالع کسدی دنیادن نصیبین زاهدک
یوقسه اوز رایله زاهد ترک دنیا ایتمدی

ایتمدی الدن نهان بر گیجه طوف کویکی
کیم فضولینی صدای ناله رسوا ایتمدی

بقدی ساقی برایاغیله بنی افکاری
بر تینک ایلدی ویران بو کهن دیواری

گاه معمور قیلور رفق ایله بنی گاه خراب
گورگز گاه یا یوب گاه یقین معماری

کون جهنجه ساجرم گوهر اشک انجم آنک
گیجه لر یادمه گلدوگجه مه رخساری

دل تیر داغ گوزک فکر ایله هجر گونی
بوجیراغیله می صقلر گیجه اول بیماری

یوق اوزندن خبری کیمسه گلور دنیایه
بزمدن دیشره قومز بر مغان هشیاری

بزه چون قدر بولنمز هیچ بلم دنیادن — مشتری یوق بنجه بر بکلیه لوم بازاری

قید اسلام فضولی سکا بر آفتدر
بر حصار ایده گوراندن اوزکه زناری

بگر خواب ایچره گوردک ای گوکل اول چشم شهلایی — که قلدک طرفة العین ایچره غرق اشک دنیایی

بتوردی آهی گردونه اول بت گورنه کافردر — دیمز کم گوکده ناکه ایشیده نالم مسیحایی

چکرسن ای مصور صورتن اول مهوشک اما — نه ممکندر مرادجه چکلمک قاشلری یایی

عجبدر شهرلرده بن گیمی رسوای خلق اولمق — نه خوش فرمانه مجنون منزل اتمش کوه و صحرایی

گورنمز یار خلق اشکم تماشاسنه غرق اولمش — اگر ناگه گورنسه اول پری گل گور تماشایی

دوتوب قوشلر باشمده آشیان فریاده گلمشلر — چق ای آهم اودی بردم باشمدن ساودبو غوغایی

فضولی خط سودا سن قلمک باشنه صالمش سن
گیدر باشک اگر باشدن گیدرمزسن بو سودایی

مبدل قلمغه صبح وصاله شام هجرانی — بنم آهم الیدر صبح و شامی چرخ دامانی

گوزم یاشیله همرنگ اولدی غنچه‌ون کشف رازنده — یاصرکن باغره دوشدی گوزمدن باغرمک قانی

دل پرخونمیدر سینه‌مده یا اول قاشلری یایک
چکلمش ناوک چشمیده قالمش قانلو پیکانی

بوزک کورمک تمناسنده‌ام اما بودر مشکل
که دم دم دوشدیکجه آچدرمز بکا کوز اشک طغیانی

دیدک ای خضر بکزر یار لعلی آب حیوانه
بو تعظیمیله توپراقدن کوتوردک آب حیوانی

نثار خاک پایک لایقی بر کوهر استردم
قمو کوزدن کیچوردم قطره قطره اشک غلطانی

فضولینک تیر عشقینه انکار ایله ای کردون
کوره حال تمیزمی سکا فریاد و افغانی

یتر ای فلک بو جفا یتورمن زاره سرو سهی
مه طلعتیله منور ایت دل و دیده نکرانمی

رخم اوزره خط سرشکمی دفعاتیله قلم مرقوم
رقم ایتدوکیچون ایل اقویوب بلیور اولدی راز نهانمی

جکرم اودینی نهان ایکن ایله ظاهر ایتدی مرور ایله
کوره‌یم بره کیجه آب چشم تر شرار فشانمی

دوتلم که زلف سیاهکی دوتن اوزره ثابت اولور کنه
نه روا که غمزه قانلک کنه ایتمیدن توکه قانمی

بو بلایه صالدی بنی قدک که یاشوردی بر یوزمی یاشیم
بو یره سوردی بنی غمک که فلک ایشتدی فغانمی

نیجه قد و خال و خط و رخک غم و کنج درد و بلا ایله
بو که قدمی توکه یاشمی نیجه کوکلمی یاقه جانمی

ستمک طاشیله باشی یارق بدنی شکسته فضولیم
بو علامتیله بولور بنی سورن اولسه نام و نشانمی

دل

دل غبارینه تازه خطک چکدی لشکری
سندردی بنک کوکلم صفن بر ینکچری

خوبلر سنک قپوکده دورر بلوک بلوک
کتمزلر اوزکه قپویه سنسن اغاری

نوله اصرسه کوز مژده سن اشک قطره سن
اخر سو باسی یول کبیمی قالملو کافری

اودلو کوکل اوینه کرر غم کونی اوفک
یولدرمی کیجه اوده باصه بر بیان اری

کوز دفترینه صالمشم اوقم چابنی
آچ ای کوکل بونتنده اوکا اوقی دفتری

کوز کوده عکس خالنی کوردم کلوب دیدی
قویمزمی داغ کوکسنه رومک قلندری

بلمن ندر کناه فضولی جکر بکا
هر لحظه اول جفا قلیجی جور خنجری

نه کوررز اهل جفا بنده وفادن غیری
نه بولور شمع یقین کیمسه ضیادن غیری

ای اولن ساکن مسجد نه بلوب سن بلمن
بوریاسنده انک بوی ریادن غیری

کل خرابات نظر ساقیه قیل کیم یوقدر
رخ وصاف ومی صافیده صفادن غیری

سربسر وادی محنت درد غم ملک وجود
بر فراغت یری یوق شهر فنادن غیری

جمله خلق بکا یار ایچون اغیار اولدی
قالمدی کیمسه بکا یار خدادن غیری

عزم کوی یده کوکل یار لغ استر بزدن | الومزدن نه کلور خیر دعادن غیری

فقرا ایمش فقر فضولی شرف اهل وجود
اوزکه ایلمه همدم فقرادن غیری

عرق خوناب دل ایتدی دیدۀ گریان بنی | ایچه قان توکدم که بو رنکیله دوتدی قان بنی
هر طرف یوز غم هلاکم قصدن ایتمش دنکر چون | بردم ای کوزدن آقن خونابه قیل پنهان بنی
یوق مجالم اوزکه کلر خساره سنسز باقمغه | ایلمش هجر رخنک اوز حالمه حیران بنی
روز هجران کون چکوب تیغ منت قوی نکا | یوقسه منت سنر هلاک ایلر شب هجران بنی
عرق خوناب اولدی جسم خاکسارم کیم | دردوش صالدی ایاقلاره غم دوران بنی
بنبه داغ نهان ایتمش سراسر جسمی | کیم ملامت قلیمه هر کیم کورب عریان بنی

بر مهی بی مهره ام مایل فضولی یوق عجب
قلمسه هر یان ذره نسبت چرخ سرکردان بنی

می بیاپی صونمه ساقی قلمه لایعقل بنی | ایتمه بردم دولت دیداردن غافل بنی
زهر قهرک ایچدین وارسه قصدک قتلمه ایت | آب حیوان ایچسم اولدرمک اولور مشکل بنی

عارض قلمدن سکا می تشنه آب تیغوکه
اولدر حسرت کرا اولدر مزسک ای قاتل بنی

بن سکا حیران و بندن غیر بندن بیخبر
شکر اکا کیم عشقوکا قلمش بیان قابل بنی

ای خوش اول سرمستلک وقتی که رفع اولوب حجاب
ذوق مجلسی اختیار ایلر سکا مایل بنی

دونه دونه لعل میکونک اوپرای غنچه لب
قلمسونمی رشک جام باده خونین دل بنی

ذوق نقصانی نه آفتدر بکا ای پردیر
قویمه ناقص برنجه جام ایله قیل کامل بنی

قورتلم غمدن دیرم کوکیده اما بلمزم
قورترمی بحر غم موجندن اول ساحل بنی

ای فضولی دولت باقی فنادندر بکا
کم فنادر ایلین مقصوده واصل بنی

مرهم قویوب اوکارمه سینمده قالمود اغی
سوندرمه اوزالکله یانیدر دغک چراغی

اویمش جنونه کوکلم ابروکه دیرمه نو
نه اعتبار انکاکیم بیچیز فزادن آغی

قدک غمنده سروک صورماغه ضعف جان
کلزاردن کچلمز ارمشلرک ایاغی

درتک دیشک صفاتن هر دم ایشتمک ایستر
بحرک مدام انکچون ساحلده در قولاغی

زلفی سیه صنملر اولمش سنک اسیرک
عشقکده هر برینک اوز زلفی بوینی باغی

كرمنك ویره عاشق اول بوی نکهه سانی — تنده اولمه بر قدح و بر تر ایلسون دماغی

دوران چو اوشندن یوق باكمز فضولی
دار الامانه ممدر میخانه لر بوجاغی

قامتنك حسرتنه سرو ك اكلمز باشی — نه بلور اهل طریقك روشن اول باشی

اوكنور دیده كه چیرانم ازلدن یوزكا — اولدی معلوم بولافنده كه چوقدر باشی

اشك لعل ره عشقكده دوتوپدر آتكم — قورقولغدر ریجه صالوب كیدلم بولداشی

بندی اول عابته ضعفم كه چكر تصویرم — مرزمان دایره چیرته بیك نقاشی

محتسب ننكری ایچون كل بكا چوق ویرمه عذاب — میل مسجدمی ایدر میكده لر اوباشی

كسدی بن شیفته دن اهل سلامت یولنی — بس كه اطرافمه جمع اولدی ملامت داشی

ای فضولی نه بلا اوقلری كیم كلسه بكا
سبب اول قاشلری یایك كوزیدر یا قاشی

خوش كلدی دودن اول آیه سرشكم نظاره سی — بیلیه اولور كه عاشقك اشك ستاره سی

ای هر مرض علاجنه حكم ایلین حكیم — بیمار درد عشق اولنك یوقمی چاره سی

حی

بو چمق دلر سفینهٔ تن خسته جان — دریای عشقدن که عدمدر کناره سی
تولدی کنتور مدک اله صد پاره کوکلمی — وهم ایلدکمی ایل کسه بو شیشه پاره سی
دیرلرکه وار وامق ومجنون عجب دکل — داغلمق اولسه آتش آهم شراره سی
سندن همیشه تیر بلا دربکا کلن — بیله اولورمی عاشق معشوقک آره سی

ای سویلین فضولیه عشق ایچره صبر قیل
سویله بو مرحمیله کیمک بتدی یاره سی

ای صف نوک مژه کز لف ملامت شیانه سی — مرکره زلفکده بردام تخیر دانه سی
بلبل جان اوج استغنای حسنک طاری — طایر دل پرتوی شمع رخک پروانه سی
کوکلمی قلمش خیال مردم چشمک وطن — شکر کیم مردم نشین اولمش بوغم ویرانه سی
دور رخسارکده خطک پیمانی عشق اهلنه — بزم غمده قاینله دولمش بلا پیمانه سی
شمع رویک تابی خورشید قیامت پرتوی — حقهٔ لعلک سوزی خواب عدم افسانه سی
ضایع اولمزوادی وحدتده اول آوارکیم — بستهٔ زنجیر زلفکدر دل دیوانه سی
قانلو یاشی اینجه کیم ساچمش فضولی هر طرف — لاله رنک اولمش حباب می کبی خمخانه سی

آیینه سورچاندن رخسار جانانی ‌ ‌ بر غایته یتمیش کیم ایرسه چقر جانی
فریاد که عکس اولدی اولکیم گوره بیم دیردی ‌ ‌ آیینه رخسارک لوح دل حیرانی
اول چاه زنخدانه دیردم دیرم گوکلم ‌ ‌ گوکلمده گورر اولدم اول چاه زنخدانی
آزاده لرک گوکلن جمع ایتمش ایکن غفلت ‌ ‌ چیدتمه صبا باتد اول زلف پریشانی
یاره غم پنهانم فهم ایتدی ایل آهمدن ‌ ‌ یوز آه که فاش اولدی درد وغم پنهانی
هجران کیجه سن گورگج دوزخ المن بلدم ‌ ‌ کیم روز قیامت در یارک شب هجرانی
جاندن کیجه لی بولدم راحت غم عالمدن ‌ ‌ خوش حکمتله بولدم اول درده بو درمانی
یارب نه سبب دندر کیم هیچ اثر قلمز
دلداره فضولینک فریاد یله افغانی

محشر گونی گورم دیرم اول سرو قامتی ‌ ‌ گر اندن هم گورمسه گل گور قیامتی
ترک می ایتدک ای گوکل ایام گل گلوره ‌ ‌ البته بو ایشک چکلور بر غرامتی
مجنون که پادشاه سپاه وحوش ایدی ‌ ‌ من تک مسخر ایتمدی ملک ملامتی
صحرا نورد ایکن بکا تصویر کوهکن ‌ ‌ اوکرتدی شهر عشقده رسم اقامتی

سنك

سنك ملامتيله چكك چورمه حصار / اتشكم قيايه ويرمسون اهل سلامتى

زاهد چوق اتيمه طعنه مى افتاده سينه كيم / چو قلارى بيقدى پر شعاعنك كرامتى

غم ظلمتنده بولمغه درد و بلا بنى
خورشيد فضولى آتش آهم علامتى

رنو اجن نقد بكانكله بولمش حسن بازارى / كيجر نقدك اگر بيك يوسفك اولسك خريدارى

مكر دور رخنك طرحن چكركل صفحه سى اوزره / كيم اولمش گوهر افشان بلبلك پركار منقارى

چكرسك دايره چورمه خطرا چون سر شكمدن / چمنده قدنك بيهوده چكنمز بو پركارى

كيجر نالم فلكدن خم قدمتى چنكه بكزتمك / كه چقمز پرده دن چنكك صداى ناله زارى

ينكى آيدن فلك سطحنده بيك قات دوزب بوزمش / ويرلجه قاشلرك طاقينه مصور صنع معمارى

صنملر خدمتن طاعت بلن زنار چون سن قالمز / قيلور بيك رشته تسبيح ايشن هر تار زنارى

فضوليني دهانك حيرتى بر درده صالمش كيم
نه پنهان ايتمكى ممكن در اول دردك نه اظهارى

اى هر كلم خط سبزك حكايتى / وردم هميشه مصحف رخسارك آيتى

ایرمش صحیح نقلیله ارواح قدسدن عیسایه معجز لب لعلنک روایتی
دل کشورینی غارت ایدرلردی خوبلر منع ایتمسیدی شحنهٔ شوقنک حمایتی
بلدم طریق عشق خطرناکدر ولی بن دونمزم بو یولدن اولم اولسه غایتی
قدک بلا کیم دوشه بلمن ایاغنکه بر درده دوشمشم که بولنمز نهایتی
بس کیم سنی گورنده گیدر بندن اختیار گلمز بیانه محنت عشقنک شکایتی
شکر ایت فضولی ایتمه فغان یار قلسه جور کیم اهل عشقه جور در انک عنایتی

گوز قراسی اشک گلگونمده خالک صدقه سی اشک گلگونم گل رخسارانک صدقه سی
دود آهمدن قرارمش زار سرگردان تنم آتشین رخسار اوزره مشکین هلالک صدقه سی
شوق وصالک یانبورن ناحق وجودم ماه تک ذره ذره آفتاب بی زوالک صدقه سی
آشیان تنده مرغ روحی ایتمن تربیت اولمسه پروانه شمع جمالک صدقه سی
هجر که باشم فدا اولسون که جانم آلمدک ایتدم آخر مژدهٔ ذوق وصالک صدقه سی
یوسف گم گشته کیمدر کیم سکا مانند اوله یوز انکا مانند حسن بیمثالک صدقه سی

98

۱۸۲

عفو ایدر خدمتده هر نقصانمز پیر مغان	ای فضولی جانمز اهل کالک صدقه سی

لبنک عکسی کوزم یاشنی می‌رنک لاله کون ایتدی	زنخدانک مرادم دستکاهن سرنکون ایتدی
سکا عکسک مقابل دردی غنچون حسن لاقیله	انی جام ایچره غیرت غرقهٔ کرداب خون ایتدی
اوزینت نسبت ظهوردی کلنوکه زنجیر سعادت	بو سودالر انی سر حلقهٔ اهل جنون ایتدی
انکنک کیم پریشانلق ضیاسن ارتورر کیمسک	بکا جورک زیاد اولمق سکا میلم فزون ایتدی
مژک خنجرلری کوکلم یاصر باغرینه وتنم ایتمز	انکا جادو کوزک کویا که تعلیم فسون ایتدی
بنای صورت شیرین ایچون توفیق معماری	بنای عشق فرهادک اساسن بیستون ایتدی

فضولیدن ثبات وصبر وجور و قهر آزاریسته
کیم اول بیچاره درد و غمک بیحد زبون ایتدی

ای چیچک فکری قمو سودالرک سرمایه سی	اولمسون باشمدن الکسوک سروقدک سایه سی
باش قویرسر صبحدم خورشید خاک پایکه	بو سعادتدن انک کلدکجه ارتر پایه سی
کورمش مهد زمین بو طفل سن تک پاک ملک	دهر زالن قلمش اطفال ریاحین دایه سی

١٦٧

بس سلامت کسوتن زیور قیل ای اهل صلاح
گیم بکا بس موی ژولیدم جنون سرمایه سی

برق آهمدن فضولینک کویردی بخبر
دونلر افغانله بیدار اولمسه هم سایه سی

دون کوکل دلبره شرح غم پنهان ایتدی
جمع ایکن کوکلنی پرپاره پریشان ایتدی

یردوتم دیردی کوکل ناله ایله کویکده
بریره بیتدی سرنجه که افغان ایتدی

وعده ویردی جکرم قانن ایچه مژکانک
انتظار یله بو حسرت جکرم قان ایتدی

غمزه تیغیله کوزک کوکلمی یوز پاره قلور
هر برین بر هدفه ناوک مژکان ایتدی

قیلدی محرابه قاشک فکر فقیهی مایل
کورنجه کافری اول وعظ مسلمان ایتدی

کوره یم چوق یاشنه سون دیده که مردمک ایدوب
غم نجومنده بنی اشکیله پنهان ایتدی

ای اجل جان طمعن قلمه فضولیدن کم
برکان ابرویه چوقدن انی قربان ایتدی

ای کوز اول نرکس خونخواره نگاه ایتمه داخی
روزکارم غم عشقیله تباه ایتمه داخی

ای کوزم یاشی بو سرگشته لک ترکن قل
سرو قامتلره قطع پسر راه ایتمه داخی

بان

باقمه ای جان خط و رخساره محبوبلرک | احتیاط ایله گناه اوزره گناه ایتمه دخی

ای کوکل عمرک ویردک یله عاشقلغیله | باقمه هر غنچه لب و گلرخه آه ایتمه دخی

گوتورای نقش هوا و هوسک عالمدن | هرزه هرزه طلب رفعت و جاه ایتمه دخی

ای فضولی می و معشوق مذاقن ترک ایت

اوزکی عاصی درگاه الله ایتمه دخی

کوکل ییتدی اجل ذوق زنج دله آری ایتمزمی | اغاردی موی سر سودای زلف یار ایتمزمی

ییتوردی باشکی گردون ایاغه بار محنتدن | خیال حلقهٔ گیسوی عنبربار ایتمزمی

سشکایتدی اجل پیمانه سی نوش ایتمکه نوبت | هوای چشم مست و غمزهٔ خونخوار ایتمزمی

ییراولدی قولاغه بانگ رحلت دهر باغندن | نظاره مشن تماشا به گل رخسار ایتمزمی

ییر جمع ایله بار معصیت تغییر اطوار ایت | حیا قل بو قمیدر انصافک اولکم وار ایتمزمی

هدایت منزلنه بیدیلر سبیله اقرارنک | ضلالت الحره سن قالدک سکا اول عار ایتمزمی

فضولی دیمه یتمک منزل مقصوده مشکلدر

دوتن دامان شرع احمد مختار ایتمزمی

کتور ساقی قدح کیم نوبهار عالم آرادر
زمین پر سبزه وهوا جانبخش وگلشن راحت افزادر

پریشان اولمه کیم گلبرک تک حالا بو گلشنده
نشاط وعیش ایچون اسباب وجمعیت مهیادر

آچلدی لاله گلدی غنچه گلدی عشرت ایامی
زبان حال سبزه عشرت ایماسینه گویادر

گوره اوز حالکنی وچکمه غم ماضی ومستقبل
که حالا موسم گلگشت ودور جام صهبادر

سحر گلزاره گیر باتقد بو موسملرده وهر دم
تماشا قیل که دیوانده گلنک خوش تماشادر

آچلدی غنچه طوماری ومعلوم اولدی مضمونی
بودر کیم فوت قلمک موسم گل جام گلگونی

کتور ساقی قدح بیلکیم تعلل فوت فرصتندر
بو فرصت وار ایکن فوت ایتمه کیم فرصت غنیمتندر

زمینه کیف یحیی الارض یازمش خامهٔ سبزه
نظر قیل کیم بو هم آثار رحمتدن بر آیتندر

ایدر ز جنت ایچره آتش اولمز بو عجبدر کیم
گلستان آتشین گل برله رشک باغ جنتندر

جهانی رشک گلزار خلیل ایدن بهار ایرمش
بو فیض عدل ابراهیم خان پاک سیرتدر

انک یانده کیم گلبرک گلزاری معاندر
انک بزمنده کیم سرو روان باغ بهجتندر

آچلدی غنچه طوماری ومعلوم اولدی مضمونی
بودر کیم فوت قلمک موسم گل جام گلگونی

النور

کنور ساقی قدح بولدکسه حال دهردن آگه ... که دوران ایشته در پیوسته صبح و شام و سال و مه
خزان دیجور دیده گلزار بزمندن ازان بلبل ... چراغ گل یاقوب خلوت سرای وصله بولمشدر
گل آچمش خوان وصلن بلبله تکلیف ایدر هردم ... که گر مهمان ایسک خان خلیل الله بسم الله
جهاندن دون مکدر خاطر ایدم فال فتح ایچون ... بوگون گلزاره گردم گل کتابن آچمغه تا که

اچلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی
بو در گیم فوت قلمک موسم گل جام گلگونی

کنور ساقی قدح گیم عیش خوش در گل زماننده ... زمان فوت ایتمه دورک غصه سود دور یاننده
قماری تحتها الانهار اوقور گلزار و صحننده ... عنادل سنده جنات اوقور گلزار شاننده
صبا غنچه دهانن پر زر ایتسه هیچ عیب اولمز ... که مدح خان خاقان قدر در غنچه دهاننده
سوا سبزه زبانین تیز اگر قلسه یریدر گیم ... ثنای خان خیر انجام در سبزه زباننده
قدح دوتمقدن اکراه ایتمزم تا که ایشتدم بن ... سحر بلبل الندہ گل قتنده سبزه یاننده

اچلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی
بو در گیم فوت قلمک موسم گل جام گلگونی

کتور ساقی قدح کیم باغ و صحرا لاله زار اولدی　　عجب فصل خجسته موسم خوش روزکار اولدی

شکوفه برک توپراغ اوزره سیمین خشتلر درکیم　　اساس عیش خلق اول خشتلردن پایدار اولدی

جکرقانی کبی کیتمشدی کوزدن تازه کل رنکلی　　ینه داغ دل اهل وفا تک آشکار اولدی

چیقردی سبزه و کل خاکدن چوق لعل و فیروزه　　ولی یوز شکر کیم خاک خاکپا ثینه نثار اولدی

فضولی کر خزان وقتی ابر ردک متقی حالا　　می ایچ کیم موسم کل کلدی ایام بهار اولدی

اچلدی غنچه طوماری و معلوم اولدی مضمونی
بودر کیم فوت قلمک موسم کل جام کلکونی

من کیم بر بیکس بیچاره بی جان و مان　　طالعم آشفته اقبالم نکون بختم یمان

نیلو اشکمدن زمین مملو اونمدن آسمان　　آه و نالم ناوک پیوسته خم قدم کمان

تیر آهم بی خطا تاثیر نالم پی کمان　　متصل غمخانه سینمده یوز غم میهمان

قانده بر غم ایتسه نبدن ایسته سونلر من نمان　　یوق بکا دام بلا و قید محنتدن امان

چیقدی جان کوکلمده اندوه غم محنت نهان　　ای نیم جانم سنوکوکلم سنکله شادمان

سنسز اولمن ابر و محنتدن بلادن بر زمان　　الامان هجران بلا و محنتدن الامان

دلیل

بلبل زارم گل رخسارالگدن جدا / طوطی لالم شکر نسبت متعالکدن جدا

دیر ایدم صبر ایلیم اولسم جفالکدن جدا / بلمدم دشوار ایمش اولمق وصالکدن جدا

روزگارم تیره بولدی زلف و خالکدن جدا / اولوی صحرا منزلم وحشی غزالکدن جدا

موتک انجلدی تنم نازک نهالکدن جدا / خم کتوردی قامتم مشکین ملالکدن جدا

چیقدی جان ناتوان شیرین زلالکدن جدا / اولدم القصه رخ فرخنده فالکدن جدا

سنسز اولمن ایر و محنتدن بلادن برزمان
الامان هجران بلا و قید محنتدن الامان

فارغیدم جمله عالمدن بلور عالم بنی / عیب ایدر دی بنجبر صاوب بنی آدم بنی

قویمدی دوران چرخ اوز حالومه خرم بنی / شاد ایکن عالمده چرخ ایتدی اسیر غم بنی

عشق ناگاه اولدی بیداد وندی مستحکم بنی / صالدی یوز سودایه سنبل گیسوی خم برخم بنی

شمدی مجنوندن غم (عشق) ایچره صانمنک کم بنی / یار خود قلمز حریم وصلنه محرم بنی

سن که محرم سن صبا باقد اکوب مردم بنی / سویله ای گل کم پیکا لخت ایلر نمدم بنی

سنسز اولمن ایر و محنتدن بلادن برزمان / الامان هجران بلا و قید محنتدن الامان

سینه چاک و دیده نمناک و بدن افکاردر
جان حزین خاطر غمین شیدا کوکل بیماردر

من بو غم ایچره که دفع ایلمک ناچاردر
مصلحت صوردم دیدیلر مصلحت اظهاردر

سویلیدم دردلمنی بیلدی او لکیم یاردر
قلمدی بر رحم بس کیم ظالم خونخواردر

درخی اظهار ایلمین نه حاجت اظهاردر
ایلرم صبر و تحمل تا حیاتم واردر

جانه ینکچ بنده تا کیم قوت گفتاردر
سویلرم ای گل که سندن ایرولنغ دشواردر

سینمز اولمن ایرو محنتدن بلادن برزمان
الامان هجران بلاو محنتدن الامان

عاقبت آهیم نیم اول ماهه تاثیر ایتمیسه
بوبلجه افسونم پریوش یاری تسخیر ایتمسه

یار حال زارمه بر فکر تدبیر ایتمیسه
پیو فالنغ رسمنی کلدوقچه تغییر ایتمیسه

یار بار اولوب کوکل عشاقیله بیر ایتمیسه
زلفنی عاشقلرک بوینینه زنجیر ایتمیسه

اول جوان نازنین میل من پیر ایتمیسه
دوترم بر یار صادق عمر تقصیر ایتمسه

عاشقک قیدینه یوز نیرنک و تزویر ایتمیسه
کورمین ساعته یوز عذر یله تقریر ایتمیسه

سینمز اولمن ایرو محنتدن بلادن برزمان
الامان هجران بلاو محنتدن الامان

یار بیلکج عالمه پر رحم پیدا ایلسه
اکلیوب دردم دلمنی پرمدار ایلسه

اولمیه غافل بکا من بعد پروا ایلسه
رحم ایدوب الخق بنی عالمده رسوا ایلسه

تا اوزین کوکلم انک عشقنده شیدا ایلسه
دوته دامانن انک وصلن تمنا ایلیه

قلمسه اکراه جوریله مدارا ایلسه
دوشمیه اندن جدا کویده ماوا ایلسه

وار اوزندن انی یار آیرسه غوغا ایلسه
دمبدم یوزشو قیلن بو پستی انشا ایلسه

سنسز اولمن ایروحنتدن بلادن بر زمان
الامان هجران بلا و محنتندن الامان

فخر عشق اطچره فضولی عز و جاهم در بنم
شیوهٔ مهر و محبت رسم و راهمدر بنم

دردمی ثابت قیلن عشاقه آهم دزنم
آه بو دعویده بر عادل کواهمدر بنم

کرچه غم مقصودی قتل بیکناهمدر بنم
غم دکل چون کنج میخانه پناهمدر بنم

ای که مرجرم اولسه لطفک عذرخواهم در بنم
ایرن سندن بنی بخت سیاهمدر بنم

درکه پیر مغان امیدکاهمدر بنم
بن انک بر چاکری اول پادشاهمدر بنم

سنسز اولمن ایر وحنتدن بلادن بر زمان
الامان هجران بلا و محنتندن الامان

منم که قافله سالار کاربان غمم
مسافر ره صحرای محنت وستم

حقیر باقمه بکا کیمسه دن صاغنمه کمم
فقیر پادشه آسا کدای محتشم

سرشک لخت روان بس بکا و آه علم
جفا و جور ملازم بلا و درد حشم

نه ملک و مال بکا ویرسه چرخ ممنونم
نه ملک و مالدن آواره قلسه محزونم

اکرچه مفلس و پست و محقّر و دونم
دمادم ایله خیال ایلرم که قارونم

کوکلده نقد و فا کنجی لیک نهانی
کوزم خزانهٔ لعل کهرولی فانی

حیات صرف ایدوبن درد قلمشم حاصل
سرشک آل رخ زرد قلمشم حاصل

ضمیر کوزکوسنه کرد قلمشم حاصل
طبیعت سک شب کرد قلمشم حاصل

ایشم قراکیجه تا صبح اولنجه ناله و فریاد
نه ویرسه لر اکا شاکر نه دیسه لر اکا شاد

سرشک

سرشک ریز کلندام لرهوا ایسلن
شکسته حال سیه زلفلر جفا ایسلن

زمانه ایچره غم عشق ماجرا ایسلن
همیشه مصلحتم اوزگه رضا ایسلن

نه دور گردش گردون نیم مرادم ایلن
نه غایت املم چسن اعتقادم ایلن

حسود صورت احوالمه نظر قلمز
جفا قیلور بن بیچاره دن حذر قلمز

صانور که ناله زارم انکا اثر قلمز
انی مرور ایله عالمده دربدر قلمز

زمانه ایچره مجر بدر انتقام زمان
همیشه بخششی بیت بخششی دریمانه یمان

خوشم که خامه تقدیر ایزد متعال
وجود لوحنه تصویر ایدنده صورت حال

رقم قیلن اگر ادبار در وگر اقبال
اولور تغیر انکا غیردن برام محال

سعادت ازلی قابل زوال اولمز
کونش یر اوستنه هم دوشسه پایمال اولمز

عزیز حق حسد دشمنیله اولمز خوار
حسود حیله سی اقبال ایلمز ادبار

اکرچه کلبنه کاهی خزاندن آفت وار — نه‌دارک ایلر انکا عاقبت نسیم بهار

غرض که هر کم ازلدن اولورسه دولتمند
محالدر یته آثار دولتینه کزند

اکرچه بر نیجه کون آفتاب عالم دون — جهانده ایلدی اقبال رایتینی نکون
زمانه صورت احوالم اینتدی دیکرکون — وفا خطینه قلم چکدی چرخ بوقلمون

بوکون زمانه اول احوالدن پشیماندر
اکرچه کافرایدی حالیا مسلماندر

فضولی ایلدوک عهدوکه وفا قلقل — یتر شکایت ایدوب شرح ماجرا قلقل
وجودکه هدف ناوک بلا قلقل — قموجفالره صبر ایلیوب دعا قلقل

ولە — ایضا

کم اوله دوست رضاسی همین انکا حاصل
رضای دوستدر اهل تمتع ای غافل

دون سایه صالدی باشمه بر سرو سربلند — کم قدی دلربا ایدی رفتاری دلپسند
کفتاره کلدی ناکه آچوب لعل نوش خند — برپسته کوردم انده توکر ریزه ریزه قند

سواده

104 ۱۹۷

صوردم مگر بو درج دهنده دیدم دیدی
یوق یوق دوای درد نهانکده رسنک

اکمش هلالی اوزره چو طرف کلاهنی
زلفن داغتدی کزلدی ابر ایچره ماهنی
چوق دل شکسته نک کوکه یتورمش آهنی
کوردم یوزنده حلقهٔ زلف سیاهنی

اول پیچ و تابی چوق نه ز سنده دیدم دیدی
دور چمنده رشتهٔ جانکده رسنک

ویرمش فروغ شمع رخ کون چراغنه
دون سرو تک یابنده قدم کوز بولاغنه
صالمش شکست سرو قدی کل بوداغنه
برینچه خاردن الم ایرمش اياغنه

کل برکنه بطن نه تکنده دیدم دیدی
مژکان چشم اشک فشانکده رسنک

دوشمش عذاری اوزره معنبر سلاسلی
عقلمی واله ایلدی شکل و شمایلی
وه بونه سرو طرفه چمنده دیدم دیدی
اشفته حال ایدوب نیجه بی صبر و بیدلی
کوز کوردی قامتن دل و جان اولدی مایلی
منظور دیدهٔ نکرانکده رسنک

سیل سرشکم اولدی روان خاک کوینه — جان واله اولدی لعل لب وکفت وکوینه
دل وو شدی دام پسلسله مشکبوینه — آلوندی طفل تک دل انک رنک وبوینه

عقرب مه منیره وطندر دیدم دیدی
وهم ایله کیم خطر بو قرانکدر رسنک

دون صبحدم که لاله ونسرین صبا نقاب — کلچهره سندن آلدی صبا پرده حجاب
کلزاره چیقدی سیر ایله اول رشک آفتاب — شبنم نثاری ایتدی یوکوش لولوی خوشاب

لولو مبدرنه قرعه ندر دیدم دیدی
ابسم فضولی اشک روانکدر رسنک

تا جنون رختن کیوب دوندم فنا ملکن وطن — اهل تجریدم قبول ایتمن قبا وبرهن
هر قبا وپرهن کیسم مثال غنجه بن — کر سنک چون قلمنم چاک ای تن نازک بدن

کورم اولسون اول قبا اکنمده پیراهن کفن

کرچه سودای سر زلفکده ام زار وذلیل — کیچمن اول سودادن اوله تجه بکا عمر طویل

صاله

صانمه ترک ایدم بو سودانی اولورسم گر قتیل | چشمیمه سودای لنگ یا بشدن ای مه گرینور ایل

استخوان کلم ایچره دو قسه عنبر بلر وطن

غالب اولدی صبحدم شوق گل رویک بکا | سیر باغ ایتدم که بوی گل ویره تسکین بکا
گل گورب یاد گله در اشک سپاچدم برکا | دوشدی شبنم باغه کیرتا گل نثار ایتمون بکا

سبزه‌نک سر برکنه بر درکه تا بشورش حسن

دیر ایدم ای دل کیتورمه پیچ درد اهلنه ننگ | تا سنی هم صالمیوب بردرده دوران فلک
آلمدک پند ایمدی عاشق سن اشک آه ایلمک | ای کوکل عشق اهلنه مردون کورلدکمی ننگ

بن دمیرمیدم که ورزا اغلا یا سیدرکولن

خواه سنجاب ایلسون فرش فضولی خواه گل | هجر ار مطلق یوقو کورمز اکلنم کوکل
یار سیز عشق اهلنک اکلنمکی ممکن دکل | بنجه دکلنسون حبیبی سنسز ای انواع گل

وله | گیم باط جسمنه تنده مرتوک اولمش بر تیکن | ایضا

تن نور لدی اشک چشم خونفشانمدن بنم | کویدی جان کوکلمده کی سوز نهانمدن بنم
تا اثر وار جسم وجان ناتوانمدن بنم | غم کم ایتمز کوزوکوکلم جسم وجانمدن بنم

بو باشمدن صاولوب اول کسته یانمدن بنم

میل وصل اگمش قدمنی چنک بزم یار تنگ ‌ ‌ ‌ ره‌گلرم سبزلر ال اورسم چنک اوزره تار تنگ
چنک نی ممکن کیم ایده زار نغ بنزار تنگ ‌ ‌ ‌ بس که مملویم هوای عشقه موسیقار تنگ

بیک فغان سردم چقر هر استخوانمدن نیم

عالمی دوتدی سرشکم قانی دوتمزسن خبر ‌ ‌ ‌ صالدی باشم رخنه‌لر اودلاره قیلمزسن نظر
قان یاشمدن ساری کیم دوتمش بولک قیلن گذر ‌ ‌ ‌ میل قیل بندن یکاسندن بو استغنا یتر

قالمو ایسم داخی کل کیج شمدی قانمدن نیم

کوز ایوی تک اولدی اشکمدن چوق ایولر غرق آب ‌ ‌ ‌ کوزاوی تیک قلدی چوق ایو مردم چشم خراب
عالمی سیلابه ویردم ای جمالی آفتاب ‌ ‌ ‌ کور نور مردم کوزینه سیبلیلن قویمش حجاب

سو به هر ایو کیم کیدر رشک روانمدن نیم

ای خیالم خلوتی نیقدر روانم مخزنی ‌ ‌ ‌ کوز یاشی اولور روان هر که خیال اتمیم سنی
لطف اومو ب سندن سر کوینکده دوندم مسکنی ‌ ‌ ‌ کل کوزم نوری فضولی نک چوق اغلتمه بنی

ولە ‌ ‌ ‌ اینجمز می خاطرک آه و فغانمدن نیم ‌ ‌ ‌ ایضا

وای بوز بیک وای کیم دلداردن آیرلمیشم ‌ ‌ ‌ فتنهٔ چشم ساحر خونخواردن آیرلمشم

شو ادله اعتبار

بلبل

بلبل شوریده ام کلزاردن آیرلمشم ... کمسه بلمزکم نه نسبت یاردن آیرلمشم
بر قدی شمشاد کل رخساردن آیرلمشم

قدی طوبی لعل فردوسک شراب کوثری ... خلقی و خوی ملک سیر تره امثال پری
برج افلاکک سعادتلو شرفلو اختری ... حسن ارا مجموع خوبلارک سراسر سروری
بر قدی شمشاد کل رخساردن آیرلمشم

دوستلر بن ناله و فریاد قیلسم عیب ایمس ... چرخ پر مهرک الندن داد قیلسم عیب ایمس
غم دیارن دل ارا آباد قیلسم عیب ایمس ... بو بنا برله جهانده اد قلسم عیب ایمس
بر قدی شمشاد کل رخساردن آیرلمشم

دوشمشم غمخانهٔ هجرانه دردزارناک ... ناخن حسرت بیله ایدوب کریبانمی چاک
کونده یوز کز تیغ هجر بیله اولورم بن هلاک ... کردش دوار جورندن من دلخسته ناک
بر قدی شمشاد کل رخساردن آیرلمشم

وصل اومو بجور و جفاسنی جکرکن جان هنوز ... مهر اومو ب شوقنده بازرکن دل نوزان هنوز
جسم غمناکمده وارایکن غم هجران هنوز ... بیمدین یا یانه آه و ناله و افغان هنوز
بر قدی شمشاد کل رخساردن آیرلمشم

١٩٩

اشتیاق شوقدن جان وتنم آلوده در	شام غم فرقتکده بختم بنم بو قوده در
اغلمقدن چشم وجسم دردناکم سوده در	صانمه ای همدم که فریادم بنم بیهوده در

برقدی شمشاد کل رخساره دن آیرلمشم

ملک وصلی دلبرک کوکلمده معمور اولمدی	عشق جانمدن دل وجان مست ومخمور اولمدن
درد بیدرمان هجرندن بنم دور اولمدن	هم فضولی عشق وعاشقلوغی مشهور اولمدن

وله — برقدی شمشاد کل رخساره دن آیرلمشم — ایضا

جانده در صبح ازلدن مهر رخسارک سنک	نوله تا شام ابد اولسم طلبکارک سنک
ایمدی جانا بولمشمن مین عاشق زارک سنک	ای ازلدن تا ابد کوکلم کرفتارک سنک

چاره قیلکل کم بولبدر اسرار افکارک سنک

دوتیلر تشخیص دردم ایچون معالجلر کیم	بولدی بو صحت که صحتدن یقین دور اولمکم
چون یقین اولدی دوا اسز دردم جانا ویریکم	جان ویرن دمده قاتمغه تنکری ایچون کل بکم

باری کورمش بولغه مین بر لحظه دیدارک سنک

خوبلرنی امتحان قلمغده چکدم چون جفا	نالهٔ زار ایله بلدم درد دل بولمز شفا

من ضنادم شمدی سن بنده‌م ایشت قیل اکتفا — چونکه خوبلر مذهبنده یوقمیش رسم وفا

ای کوکل بر بره کیتکای ناله زارک سنک

کوکلم الدی اول ایکی عیار چشم پرخمار — شمدی جان قصدن ایتمیشلر بو مکرلین کوار

عرف ایچنده اولمسه مرعیار قولی انتوار — شرعیلن کر دونسه اسروک سوزینه اعتبار

قانونه ویرکای دانو قلغ ایکی عیارک سنک

صانمه جور اینسک فضولی ایچنوب شکوی قلیه — کر جفا قیل کر وفا جانم فدا اسن قائله

من خود اولدم امدی سن تیغ جفا الوت الله — لطفنی اولدر سک ای دلبر جفا تیغی ایله

وله — انده هم اولغی هم روحم مددکارک سنک — ایضا

ای حریر ایچره تنک مطلق بلور ایچره کلاب — کوکسک آب جنت اول ات اوزره توکلمگذر حباب

بیله سن محبوب یوق نظار کا عالمده تاب — وای اکر ترجک چقوب بر یوب لچک صالسک نقاب

هیچ شک یوق کیم سنی کوریچ اولور عالم خراب

دل چکوب زرین اوتاغک بردی لعلگدن ایاغ — دودی اول کفتار اچون لعل نباکوشک لچک تولاغ

زلفوکه همدم دماغ آشفته من اندن پریاغ — دیش صالوب بر پیچ وتاب اچدی قچه زلفکدن دماغ

رشته جانمغه رشکندن دوشر بوز پیچ وتاب

ای یوزی گل کوکلکی گلگون دونی قرمزی
آدم اوغلندن سنک تک طوغمز ای ظالم قزی

آتشین کسوت کبوت اوددلاره یاندردک بری
آی وکوندر حسن تختنده جمالک عاجزی

گویا آنک مه تابانذر انک آفتاب

ال صاچیا غنکده مشکین ساچ پریشان حالیم
صانمه خلخالک کیبی مهر کدن ای مه خالیم

سیم ساق اوسنه قزل خلخالار یا بالیم
عارضنک دورنده زرین سلسله تمثالیم

غمزک اوقندن حزین جانمده یوزبیک اضطراب

سرمه دن کوزلر قزللر حنادن لاله رنک
وسمه لو قاشک باشیل توزلو کمان غمزه نک خدنک

هیچ شاهد یوق بوزنکیلن که سن سن شوخ وشنک
غمزه و قاشوکه میل ایلر فضولی بیدرنک

قوش عجبدر قلمق تیر وکماندن اجتناب

دنیجه بر وسوسه علیله غمناک اوللم
نشئه می بوللم قابل ادراک اوللم

کلک آلایش غمدن چیقه لم پاک اوللم
مست و مدهوش و خراباتی و بی باک اوللم

زمرلر بزمنه سرمست سبوتنک کیروبن ‌ ‌ ذوق باغینه کیروب جام کلینی دروبن
میوه‌دبرلرسه بها عقل متاعن ویروبن ‌ ‌ مست و مدهوش و خراباتی و بی باک اوللم

پای بست می صافی اوللم درد مثال ‌ ‌ ویره‌لم ساقیه جان ایلیه‌لم کسب حلال
نشئه‌دن بلمیه‌لم عالمه کیفیت حال ‌ ‌ مست و مدهوش و خراباتی و بی باک اوللم

حی حبابی کبی میخانه‌ده هر او دوتوبن ‌ ‌ عقد انکور کبی برابره باش جاده دوتوبن
آلسه‌لر دینیله دنیانی شرابه صاتوبن ‌ ‌ مست و مدهوش و خراباتی و بی باک اوللم

باده‌دن غیری المدفعنه برجامی بتر ‌ ‌ نقدنی هرنیه هر کیم ویرجک اولسه ایتر
ای فضولی روش اهل ریادن نه بتر ‌ ‌ مست و مدهوش و خراباتی و بی باک اوللم

وله ‌ ‌ ایضا

پریشان حالک اولدم صورمدم حال پریشانم ‌ ‌ غمکدن درده دوشدم فلکدک تدبیر درمانم

نه دیرسن اوزکارم بیله می کیچپون کلم بالم	کوزم جانم افندم سودوکم دولتلو سلطانم
اسیر دام عشقک اوللی سندن وفا کورمن	سنی هر قنده کورسم اهل درده آشنا کورمن
وفا و آشنالق رسمنی سندن روا کورمن	کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم
دکر هردم وفاسز چرخ یایندن بکا بیک اوق	کیمه شرح ایلیم کیم محنت واندوه دردم چوق
سکا قالدی مروت بندن اوزکه هیچ کیمسم یوق	کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم
کوزومدن دمبدم باغرم قان یاشم کبی کیتمه	سنی ترک ایتمزم چون بن بنی سن داخی ترک ایتمه
این سم ظالم اولمه بن کبی مظلومی اینجتمه	کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم
قانی کوکلک ندن بو ظلمیله بیداده راغبدر	کوزللر صنعتی اولمز جفا سندن نه واجبدر
سنک تنک نازنینه نازنین ایشلر مناسبدر	کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم

نف

نظر قلمز سن اهل دردکوزدن اتیلدن سیل
یا نلیغ در ایشک عشاقلن بخشی میدر بیله

کل اللهی سورسن بنده کاجور ایتیم لطف ایله
کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم

فضولی شیوهٔ احسانک استر بر کدا ایکیدر
دیرلر کیجه سک کوبک اولنه خاک پاکیدر

کرک اولدر کرک قوی حکم حکمک ای اکیدر
کوزم جانم افندم سودکم دولتلو سلطانم

وله
ایضا

حاصلم برق حوادثدن ملامت داغیدر
مسندم کوی ملامته فنا توپراغیدر

زار کوکلم تنده زندان بلا دوشاغیدر
رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر

دور جور زمدن تن و جانمده راحت قالمدی
صورت حالمده آثار فراغت قالمدی

محنت و غم چکمکه من بعد طاقت قالمدی
رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر

کوکلمک ملکن جفا سیلابی ویران ایلدی
بخشمک حالن هجوم غم پریشان ایلدی

باعزمی اندیشه دور فلک قان ایلدی   /   رحم قل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر

انتهاسز جورلر اودلاره یاندردی بنی   /   آجی سوزلر طتلو جانمدن اوصاندردی بنی
خلقدن بیهوده فریادم اوتاندردی بنی   /   رحم قل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر

ایستیوب بر چاره چوق ییلدم یوردم هر یکا   /   رحم ایدوب بر کیمسه امداد ایتمدی مطلق بکا
چاره سز قالدم مروت ایستیوب گلدم سکا   /   رحم قیل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر

داده گلدم عدل دیوانینه فریادم ایشیت   /   سن که عادل سن گور افغانم نذر غورم ایت
شرح حالم صور مرادم ویر الم دوت کرم ایت   /   رحم قل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر

گور فضولینک رخ زردنده اشک آلنی   /   پردهٔ ادبار دوتمش صورت اقبالنی
دردمندک درعنا تیلر ایدوب صور حالنی   /   رحم قل دولتلو سلطانم مروت چاغیدر

حمد بیحد دمبدم اول مبدع اشیایه کیم — خلقت امکان وجود ذاتنی ایجاب ایدر
که سواد کرد باد قهری خاک تیره — توتیای دیدهٔ خورشید عالم تاب ایدر
که نزول قطرهٔ باران ابر رحمتی — پرویز نده سبزهٔ پژمرده سیراب ایدر
میده مضمر ایلیوب کیفیت تغییر حال — سیمبر لر زلفنی جان قیدنه قلاب ایدر
جانه سم البته انزندر بو استعدادیکیم — رغبت محبوب وپروای شراب ناب ایدر

اوله کیم مقبول ایده عذر کناهم چون بلور
کیم عمل تکلیفنی جمعیت اسباب ایدر

چوق تفاخر قلمه جمع مالیله ای خواجه کیم — سیم وزر جمعیتی اهل غرور ایلر سنی
بارکاه قربدن جمعیت مال ومنال — هرنه مقدار اولسه اول مقدار دور ایلر سنی

کرچه نعمت چوق کفایتدن تجاوز قلمه کیم
امتلا بار بدندر بیحضور ایلر سنی

اهل کمال جاهل اکر قدر قلمسه — معذور در ملامتن اتمیک روا دکل

۲۰۷

جاهل طبیعتنده مذاق کمال یوق — هر نفسه اقتدای طبیعت خطادکل

الفت همیشه فرعی اولور آشنالغک
جاهل فضیلت اهلی ایله آشنا دکل

ای صفای صورتک قیدن چکن بلکیم هنوز — زنکدن آیینه ادراکی پاک ایتمدک

زنکدر آیینهٔ ادراکه هر صورت که وار
سن هنوز ای ساده بو مضمونی ادراک ایتمدک

ای وجود کاملک آیینه دار فیض حق — آستانک قبلهٔ حاجات ارباب یقین
وی کمال ذاتنک سرمایهٔ امن و امان — وی جمال شوکتنک پیرایهٔ دنیا و دین
حسن رایک آفتاب عالم صدق و صفا — خاک پایک منشأ جمعیت روی زمین
کلمشن بر سن کبی پاکیزه طینت عالمه — تا بنای عالم ایتمش نقش بند ما و طین
مسند نوشیروان در بقعهٔ دار السلام — یسنکن استحقاق ایله نوشیروانه جانشین
جسمدر معبده برج اولیا سن روح پاک — بر نکین در خطهٔ بغداد سن نقش نکین
سرورا یوزشکر کیم فیض کمال ذاتنک — اولیا بر جینی ایتمش رشک فردوس برین

حاص

صاحب مجموعت

خاص و عام اولمش نوال نعمتکدن بهره مند
آفرین ای شهریار ملک پرور آفرین

بن که بر کمتر دعا گویم نظر صالدک بکا
قویمدک خاک مذلتده قالم زار و حزین

ضایع ایکن قدرمی بلدردک اهل عالمه
تیره ایکن ایلدک خاک وجودم عنبرین

ابر لطفک قلدی خار خشکمی گلبرگ تر
فیض جودک قلدی سنگ خارهمی دُرِّ ثمین

نعمتک شکری بکا فرض اتدی اظهار ثنا
شفقتک طوقی بنی اتدی غلام کمترین

غم دگل اهل غرض ایلرسه مندن منع خیر
غم دگل اهل حسد باغلرسه من پیکینه کین

روزکار ایله بنم مقصودمی حاصل قلوب
اولکه منع ایلر اولور بدخواهی رب العالمین

هیچ شک یوخ کیم تیره مقصودده قالمز ناامید
حرز من الطافک اطرافنده اولن خوشه چین

وار امیدم مهر و ماه اندجه دوران اولسن
کامیاب و کامران و کام بخش و کام بین

پرده چک عیبنه ظلمت کبی خلقنک دائم
کر دلرسن که نصیب اوله سکا آب حیات

قلمه خورشید کبی عیب نمالق که فلک
ییره صالمایه سنی بعد علوی درجات

جهد قل ذاتک اوله مظهر آثار قبول
قلمه اول جایه تفاخر کیم اوله خارج ذات

٢٠٩

فصل اولور صانعه سکا منزلت اصل و نسب
جاه اولور صانعه سکا کثرت اسباب وجهات

عار بیلدر اوزکا قلمه قمزک زینت
غیردن عاریتیک بوزسه هم یازیه آت

ای معلم آلت تذویر در اشراره علم
قلمه اهل مکره تعلیم معارف زینهار

حیله ایچون علم تعلیمن قیلن معذرلره
قتل عام ایچون ویرر جلاده تیغ آبدار

هرنه تزویر ایتسه اهل جهل اکا اولمز ثبات
مکر اهل علمدر اصل فساد روزکار

هر کیمک وار ایسه ذاتنده شرارت گهری
اصطلاحات علومیله مسلمان اولمز

کروراطاشی قزل قانیله رنکین ایتسک
طبعه تغییر ویرب لعل بدخشان اولمز

ایلسک طوطیه تعلیم ادای کلمات
نطقی انسان اولور اما اوزی انسان اولمز

بخیل قلمسه جمع اتدوکی درم صرف
نهال مقصدی سرسبز اولور ثمر ویرمز

الدن کهری بذل قیلمسه ممسک
شب غمینه امل مژده سحر ویرمز

دونیه

دوكلمينجه كواكب كنش طلوع ايتمز — دوكلمينجه شكوفه نهال بر ويرمز

ای كه انديشه ماليله سراسيمه اولوب — دون وكون دسرده اشغنيه كيجراحوالك
جمع مال ايلدوكك راحت ايچوندر اما — راحتك اكسوك اولور نيجه ارترمالك

مالی چوق ايتمه حذر ايله عذابندن كيم
رنجی ارتر اغر اولدقجه يوكی حمالك

بن صبح وشام دوددل سوزناكيله — باغرن كباب ايدوب ويررم چرخه انقلاب
حوت وحمل مداری ايله آسمان دخی — قان يوتدروب ويرردل سوزانمه عذاب

دنياده يوق فراغته اميد بنيشه كيم
قان يودررا وده نيجه كيم خركنور كباب

علم كيبيله رتبهٔ رفعت — آرزوی جمال ايمش انجق

عشق ايمش هر نه وار عالمده
علم بر قيل وقال ايمش انجق

اولسه معضود کجه دوران فلک برنیجه کون
قاتل آبا و اجدادک معاف ایتمز سنی

اولمه مغرور غافل ای که حال دهر اوشندر نگا
اومه اندن دوستلق رسمن که دشمندر نگا

کلک ای اهل حقیقت حیقه لم عالمدن
سیر کرمبت غوغای قیامت قیله لم

غیر یرلر کزه لم اوز که صفالر کوره لم
وصل جمعیت هنگامه محشر کوره لم

روش سلسله دهر ملول ایتدی بزی
نیجه بر دهرده اوضاع مکرر کوره لم

سوبوم اول نگار سیمبری
نه که کیم اکا عشقبازلغم
جوربله اول مدام منعم ایدوب

که جفاپیشه و ستمکردر
معصیت اولدوغی مقرردر
ره زهد و صلاحه رهبردر

قابل اجرا اولور پس جوری نوله
امر معروف و نهی منکردر

همیشه دوستم اولدر دیرم که مال ویرب
قیلور طبیعتمی بسته علاقه مال

بهادر

عبادت حق وکسب علو ایچون مطلق — قومز ملاحظهٔ ضبط مال منده مجال
مدام دشمن اکا سویلرم که مالم آلوب — بکا میسر ایدر نعمت فراغت حال
حضور قلب ویرر رونق عبادت حق — فراغ خاطر اولور موجب حصول کمال
فغان که دوستی دشمندن ایتمن فرق — کمال جهلیله اوقات اولور همه پامال

بو جهلیله اورزومی اهل معرفت صانورم
زهی تصور باطل زهی خیال محال

بجه برنفس تمناسی ایله — یک وایچک اوله دلخواهنک
ایلیوب زهد وورعدن نفرت — طاعت حقدن اوله اکراهنک
معبدک مطبخ اوله شام وسحر — مستراح اوله زیارتگاهنک

بونوک ایچونمی اولوب سن مخلوق
بومیدر امری سکا اللهنک

ای قاضی خجسته لقا کیم حق ایلمیش — صاحب سریر مسند حکم قضا سنی
جهد ایله کیم ملاحظهٔ نفع دنیوی — حکم قضاده ایتمیه اهل خطا سنی

٢١٧

مقبول خلق قلمشیکن علم ومعرفت — مردود خالق ایلمیه ارتقا بینی

ظلمیله اقچه لر الوب ظالم — ایلر انعام حقنده منتله
بلمزانی که اندوکی ظلمه — کورجکدر جزا مذلتله
مدعاسی بو کبیم رضای آکه — اکا حاصل اوله بو عادت ایله

جنتی آلمق اولمز اقچه ایله
کرمک اولمز بهشته رشوتله

بلکه قدر وقیمتنک بر اولور — مضطرب اوله قلبک ای عارف
ایله تسکین قلبه حاصل کبیم — العی تحریک قلر ایلر الف

اولدر غزل که فیضی انک عام اولوب مدام — آرایش مجالس قبول اهل اوله
ورد زبان اهل صفا وسرور اولوب — مضمونی ذوق بخش سریع الحصول اوله
اندن نه سود کیم اوله مبهم عبارتی — هر بر وه استماعن ایدنلر ملول اوله

مولف

صرف نقد عمر ایدوب من کسب عرفان ایتمشم
اهل دنیا هم کمال جهلیله تحصیل مال

دهر بر بازار در هر کیم متاعن عرض ایدر
اهل دنیا سیم و زر اهل هنر فضل و کمال

کیمکه بندن نفع بولمز ایستمن نفعن انک
اولکه یوق نفعم اکا نفعی بکا اولمز حلال

ایستمن نادان بکا کر ویرسه کنج سیم و زر
کیم عوض سز ماله دانادن تصوّر قدر وبال

ایلیوب نادانه عرض فضل و اظهار هنر
شرمسار ایتمک عطا و حمک ندر ظلم صریح

سن بلورسن مجملا اندن نه آکورسن ولی
بلمزانی اولکیم الدغی سندن جسندر قبیح

ظاهرا صاتمق هنر المق عطا بر بعدر
طفلدر نادان بیورمز شرع انک بیعن صحیح

سعد و نحس احوالنی فلکنک منجمدن سؤال
مقتدای معرفت برجیس و کیوان در اکا

ایلسک رمّالدن تفتیش حال نیک و بد
مرشد راه یقین الکیس و لحیان در اکا

نقطهٔ اشکال رمل و سیر انجم ام النجوم
کیمه رهبر اوله فیض عقل بهتان در اکا

بلمش اولکیم هر نه صادر اولسه زشت و خوب اندن
مظهری بر علمدر کیم عقل اول حیران در اکا

ای خطای لغطیله قرآن شکومن پسندرن
معجز آیات قرآندن حذر قلمز میسن

هر الف بر خنجر خونریز براندر سکا
خنجر خونریز براندن حذر قلمز میسن

بر حکیم کاملک دار الشفای حکمتن
ایتمک استرسن جواب اندن حذر قلمز میسن

سن نه آفت سن بکا ای عقل بر فرجام کیم
بولمق اولمز صورت قربکده آثار نشاط

طفللر دیوانه لر سندن مبرا اولماغین
دینی وعقیده ده بولمشلر کال انبساط

عزّت وذلّتده بلمزلر طریق امتیاز
حلت وحرمتده چکمزلر عذاب احتیاط

اولکه دایم همنشین سنکدر معذبدر مدام
نیشه کیم تکلیف حکم شرعیله سنسن مناط

اول زماندن کیم سکا ویردم عنان اختیار
اول زماندن کابلدم محکم سنکله ارتباط

اولمیوب خالی غم وانده دن فقرم اوی
خاربستر ده بکا پوسته خاکستر بساط

اولمیدم کاشکی هرگز سنکله همنشین
قلمیدم کاشکی مطلق سنکله اختلاط

ای خواجه کر قولک دن اوغوللق مراد ایسه
شفقت گوزیله باق اکا دایم اوغول کبی

وراغلوکی دلرسن اوله صاحب ادب — البته ایله ذلتده معتاد قول کبی

ای وزیر ملک پرور کیم نظام ملک ایچون — انتخاب ایتمش جمیع خلقدن سلطان سنی

حل وعقدن عالمک قیلمش مفوض رایکا — نایب حکم خلافت ایلیوب دوران سنی

قل حذر کیم اولمیه ناکه مزاجک منقلب — قلمیه سرمست جام شوکت دیوان سنی

اوله سن انصاف ایچون منصوب ایکن اصل فساد — ایده دین اهلنه آفت قلت ایمان سنی

ایتمکه معموره اسلامی ویران کندویی — اعظم اعوان وانصار ایله شیطان سنی

ایتمشکن افضل خلق جهان اقبالیله
ارذل اهل جهنم ایلیه سبحان سنی

ای که عالمده محبت آدنی مذموم ایدوب — هر زمان بر مارخسارک اولورسن مایلی

کیچدی عمرک شاهد مقصد جمالن کورمیوب — شاهد مقصد صانمشسن اراده جایلی

عارفیسک دونه کور سررشته فیض بقا
ترک قیل بو صورت فانی ونقش زایلی

دهر بر سیلابدر ملحق عدم دریاسنه
چرکنور خار و خس اول سیلابه اولدقچه روان

بزکه سرگردانوز اول سیلابه دوشمش خار و خس
تیمدن دریایه رحمت ممکن اولمز بر نفس

کف جر صیله دایم دامن دنیایی دوندن دو تسک
ملوث اولمیوب بحر یوله چسک بو عالمدن

زمانه شور بخت ایلر سنی پوسنه دریانک
سنی زال فلک خورشید جنت ایلر مسیحانک

ای گوزل ذاتک معارف برله زنکین ایده گور
صحبت ارباب علم و معرفتدن کسب قل
جهد قل کیم گورمیه خورشید رخسارک زوال

خط مشکین پرده رخسار گلگون اولمدن
حسن صورت صورت حالک دگرگون اولمدن
نور فیضندن هلال قدرک افزون اولمدن

کوکب

الکدن آه لر ای بخت سیاهم کیم
قیلور خورشید حرمان مطلعی امید گردونک
سواد دیده می مطلق بیاض عینه دوندردک

بنی خلق ایلدی عالیقدر ایکن عاتیده خوار ایتدک
وجودمدن مثال سایه سرو اعتبار ایتدک
بیاض حسن عالم خال روی روزکار ایتدک

ای کوکل مطلق عبادت قلمیو عمرک تمام
ساج اغزدی کل تبر مرآت قلبک تیره دوت

ایلدک سودای زلف مرپری خساره صرف
عمردن بردم که قالمش ایله استغفاره صرف

خردمندی که دایم عالم علم ایچره سیر ایلر
مذاق شومیم بر اوز که عالمدر حقیقتده

اسالیب فنون شعردن التنه غافلدر
ایکی عالم میسر ایلمک غایته مشکلدر

پادشاه ملک دینار و درم رشوت ویرب
یوز فساد و فتنه تحریکیله بر کشور الور
کوسترن ساعتده دوران فلک بر انقلاب
کورنه سلطانم من درویش کیم فیض سخن
هر سوزم بر پهلوانذر کیم بولوب تایید حق
قانده کیم تیلیسه مرسوم و مواجب ایستمز
پایمال ایتمزانی اسیب دور روزکار

فتح کشور قلعه ایلر مهیا لشکری
اولدخی آثار امن و استقامتدن بری
هم اوزی فانی اولور هم لشکری هم کشوری
ایلمش اقبالی آثار نصرت منظهری
عزم قلدقده دوز تقریر جلیله جوهری
قانسی ملکی دوتسه دکمز کیسه خیر و شری
ایلمز تاثیر اکا دوران چرخ چنبری

٢١٩

قلمسون دنیاده سلطانلر بکا تکلیف جود
بسدر بکا بو شمده توفیق قناعت افسری

هر جهتدن فارغم عالمده حاشا کیم اوله
زر قچون اهل بقا اهل فنانک چاکری

صدای نی حرام اولمز دیدک ای صوفی جاهل
بیله ویردک خلاف شرعیلن ناموس اسلامک

بو اندامیله وجد ایتدن دم اورمق ایسترسن
الهی نی کبی سوراخ سوراخ اوله اندامک

متصل معرفت اهلینی ایاقلاره چالوب
فلک سفله قلور محنت وغم پامالی

اولکه جاهلدر ایدوب جمله مرادن حاصل
اعتبار ایله قبیلور مسند قدرن عالی

بو سببدن بلوریم کیم بو جهان عورتدر
عورتک بیله در اولادی ایله افعالی

اولو اولادی کسر سوددن و تأدیب ویرر
سد ویروب لطفله باغلر دیشکه اطفالی

یعنی بنجه تخویف ره شرع دوتر
دامن معرفت اهل ریاست دوتنم

زنگ افلاس دوتر آینه راحتمی
زنک احکام قلوب کنج قناعت دوتنم

هیچ حالنده بولنمز اثر راحت دل   اولورم مضطرب الحال نه صنعت دونسم

دوغریلغیله ایسته علو مقام کیم   کلدکجه حالکه ویره دور فلک رواج

دوغریلغیله حرفلره صدر در الف   یا حرفنی ایاغنه براقمشدر اعوجاج

دوغریلرله گزکه سنی سربلند ایده   اگریلریله ایلمه البته امتزاج

یا اختلاطی ایله سربر اولدی پایمال
باشنده مقام دوتدی الف نصرتیله تاج

مدعی ایلر بکا تقلید نظم و نثرده   لیک نامربوط و الفاظ مکرر ذاتی وار

پهلوانلر باد پالر سکردنده هر طرف   طفل هم جولان ایدر اما اغجدن آتی وار

اول سببدن فارسی لفظیله جوق در نظم کیم   نظم نازک ترک لفظیله این دشوار اولور

لهجهٔ ترکی قبول نظم و ترکیب ایتمیوب   اکثر الفاظی نامربوط و ناهموار اولور

بنده توفیق اوله بو دشواری آسان ایلرم   نوبهار اولنج دکندن برگ گل اظهار اولور

٤٧١

وله في الرباعيات

الحمد لمن انار قلبي وهدا
والشكر لما فيه من الشوق وبدا
ما امدح وامتنا سواه ابدا
لا اشرك في ثناء ربي احدا

وله — ايضا

الحمد لمن عز كمالا وعلا
من قام بامره ومن نازع ولا
ثم الصلاة والتحيات على
من فضله الله بعز وعلا

وله — ايضا

اي فيض وجود شاهد جودسکا
وي شاهد جود هر نه موجودسکا
امید قبول اعتماد کرمك
مردودکی ایتمیش سه مردودیکا

وله — ايضا

اي ذاتو کا ممکنات برهان وجوب
ثابت سکا امتناع امکان عیوب
شایسته نعمت حیات ابدی
ازواج معارفکله ابدان قلوب

وله — ايضا

اى

ای عقده گشای عجم و ترک و عرب رسام رسوم فضل و آثار ادب
مضمون حدثینک سبق هر ملت دعوای قبولنک سند هر مذهب

خوش اولکه دم اجل چکوب باده ناب سرمست یاتم قبرده تا روز حساب
غوغای قیامتده دورم مست و خراب نه فکر حساب اوله نه ادراک عذاب

ساقی کرم ایت شراب گلفام یریت گلفام شرابه ویرمه آرام یریت
بزم ایچره حباب اشک گلگونمدن بیک جام یریته جامیچون جام یریت

جانمده اولن ذخیره نطق و حیات جسمده اولان جوهر حسن و حرکات
صرف اولمدی خوبلرنک عشقنده افسوس که بیهوده کچور دم اوقات

تعمیر بقاع جمع مال اتدک دوت هر آرزو ایندیک اکا یتدک دوت

بجون عمر تقاسنه دوتلمز امید   هرجا لیله کلدوکک کبی کتیدک دوست

دیرلرکه قیلور غنچه لب یارله بحث   کلبرک تر اول لعل کهربارله بحث
اول برنجه دلسنزلره تهمتدر بو   دعوایه کرک لهجهٔ کفتارله بحث

ای مهر رخک قدیم وعالم حادث   اظهار وجودده کشف رازک باعث
کیجدم سپر کویکده اسیکی عالمدن   آ‌لی‌پین متعامین متعام ثالث

خیل غمک اتدی رخت صبرم تاراج   صبرلیه میسر اولمدی درده علاج
رخساره دوکدی مردم چشم قان   هندوی کورک لعل ویرر دوه خراج

ای فایدهٔ علموکه عالم محتاج   خاک قدمک اهل هنر باشنه تاج
هرکیمده که کوردی همتک سوء مزاج   اول سوء مزاجه قلدی لطفیله علاج

ای

ای شربت وصلک الم هجره علاج — بازار غمکده اشک نقدینه رواج
گردونسه خدنگک رگ جانم نه عجب — بنضیله قیلور طبیب تخمین مزاج

ای ذکر لبک ناسخ انفاس مسیح — نطقک انا افصح کلماتنده فصیح
اظهار قبولک اثر لطف خفی — اخفای شریعتک دور ظلم صریح

دوشتجه اله ساغر صهبای صبوح — آرتار اثر ذوق دل و راحت روح
طغیان غمه معبد در زورق می — طوفان خطرنده ایله کیم کشتی نوح

گل دوری خوش اولا که دوتدی گلفام قدح — بزمنده دمی دونمیه آرام قدح
هر صبح که خورشید صفت قالدوره مایش — بزمن بزه یوب گزدوره تا شام قدح

می شوقی اولیدر بکا عادت ای شیخ — گلدکجه بو شوق اولور زیادت ای شیخ

خوشدر بکا می سکا عبادت ای شیخ
رابیله دکل عشق وارادت ای شیخ

گر گوکیله اشکم نظر ایلر گستاخ
ور قدر که چشم نظر ایلر گستاخ
عیب ایلمه رنک چهرهٔ زردن گور
کیم حوقلری عالمده زر ایلر گستاخ

پر آب وهوادر اشک گرم ودم سرد
کیم اندن الور نشو ونما کلبن درد
گلزار غمک بنفشه ویاسمنی
دود دل آشفته در وچهرهٔ زرد

تا دوروده در دایرهٔ کون وفساد
ممکن دکل اولمق حرکاتندن شاد
طاس فلک ایچره کعبتین انجم
گوسترمز الیمش هیچ کیمسه یه نقش مراد

تا محل مهر در بوز نگاری مهد
مهر کله وفا عهدینه محکم در عهد
بر در سکا بزمگاه عشقکده فلک
گر قهر ایله زهر ویریه در لطف ایله شهد

براده

1210

۲۲۶

هر بردهٔ کر اول بسمبر سیمین خد رنگ گل و بوی سنبل و جلوهٔ سرو	عرض ایلیه عارض آچه سنبل چکه قد حکم ایلمزم که اوله مقبول خرد
تا بویمه صالدی اول خم زلف کمند چوق بند ویرلدی اول خم زلف کمند	تدبیرله آچلمدی بو بیمدن بند تیمز جی بکا بند ویرن خلقه یو بند
دفع غم رند کاره در باده مفید ترک می و معشوقه در اول علت کیم	دفع الم عشقه زح باده مفید اولمزاکا هیچ نشه دنیاده مفید
ای شهد لبک سوزی شکر و از تنگ شکر اولمسیدی درج دهنگ	لعلک کبی قنده بر شکر واریدر اولمزدی چوق لهجه کفتاره لوند
گر محنت کبر در دو گر نعمت صبر	صبر ایله قناعتده گرک مسلم و کبر

هر محنت و نعمت که ویررسن یارب ... ویر نعمته بر قناعت و محنته صبر

مردم بکا یار عرض رخسار ایلر ... چشمه‌ئی بنی ستر گرفتار ایلر
گویا که کمال عشق درسن اوقودر ... مردم بکا تعلیمنی تکرار ایلر

هجرک جگرینی هر گیمک قان ایلر ... تدبیر بجیله وصلک اکا درمان ایلر
زلفک گیمی کیم مذنبه کافر ایدر ... لعلک انی بردمده مسلمان ایلر

هر دل که اسیر غم هجران اولمز ... شایسته ذوق وصل جانان اولمز
هر درد که وار وار درمانی ولی ... بیدردلرک دردنه درمان اولمز

بزعالم عشق عالم آرا لریوز ... میخانه دُرد درد پیمالریوز
گلبرگک مذمت چمندر عالم ... بزبو چمنک بلبل شیدالریوز

ثمور

کیمدر که غمکده ناله زار ایتمز
فریادنه هیچ کیمسنک یتمزسن
دردن سکا ناله ایله اظهار ایتمز
فریاد که فریاد سکا کار ایتمز

جانانه ایسه مطلوب طمع جاندن کس
جان سومکیله میسّر اولمز جانان
مطلوب ایسه جان امید جاناندن کس
یا بوندن امید یا طمع آندن کس

سوز دلمی اشک آلدن ایلر قیاس
خورشید که حسنوکله قیلور بحث کمال
اندوهمی ضعف حالدن ایله قیاس
ترک ادبن زوالدن ایله قیاس

ادوار زمان دایره جبرتمش
دنیایه هوس ایتمک ایتمکدن یک
اسباب جهان مهالک محنتمش
چون اولی حرص واخری حسرتمش

کوکیده سنک طاشه کیم اوردم باش
قیلدم انی غرق خون دوکوب کوزدن یاش

کوز یاشنه رحم ایله که چوق مدتدر / بیدادوکه صبر ایدوب باصر بغرینه طاش

ای کسب کماله اعتقادک ناقص / تحصیل کماله اجتهادک ناقص
عار ایتمه طلبده قیل حذر اندن کیم / کامللر الچینده اوله آدک ناقص

خوش اولکه قلوبه رهبر صدقدن اخلاص / خلوتکه قربه اوله اخلاصله خاص
صراف وفا بوته تادیبه صالوب / مرغشدن ایده مس وجودینی خلاص

ای باد قیل احوالمی جانانمه عرض / یوق عاشقه سندن اوزکه عالمده غرض
چون بلدک اسیروکم ترحم قیل کیم / تدبیر گرک مشخص اولدقده مرض

زاهد می نابدندر اکراه غلط / سن خواه سوزم صحیح دوت خواه غلط
مسجدلره گردکم دکل رغبتدن کیم / سرمستلکمده ایلرم راه غلط

داغ

1221

داغ اورمه دل خزینه‌ای مشکین خط　　　گر بابل حسن خطّنک قیلمه غلط
کیم ایلمش کاتب دیوان قضا　　　دل حرفلرن قابل تزیین نقط

می نغینی ایلیوب شعار ای واعظ　　　دوتدک ره طعن عشق یار ای واعظ
ترک می و محبوب ایدرز جنّت ایچون　　　شرح ایله که جنّتده نه وار ای واعظ

ای وصف جمالوکه تحیّر مانع　　　ویرمش سکا اثبات کمالن صانع
وصلکده جفای طعنهٔ اغیارک　　　هجرکده نی خیاله ایتمش قانع

پروانه ظلم بیحساب ایلر شمع　　　ظلم اودنه بغرنی کباب ایلر شمع
گویا که بلور ظلم سرانجامی نه در　　　بیهوده دگل که اضطراب ایلر شمع

هر شام بیز وصال جانانه چراغ　　　تا صبح قالور همدم و میخانه چراغ

رشك اودنه یابذرربنی هرساعت
وهم ایلمزآنم اودنه یانه چراغ

هرگه که بهار قلدی آرایش باغ
زیرادکن اوزره دوتدی بلبل مسکن
نومیدلك اوردی لاله وش بانغره داغ
گل بادگذرگهنده یابذردی چراغ

یوق دهرده برموافق طبع حریف
فریادکه ناجنس مصاحبلر یله
کیم صحبتی دلکشا اوله طبعی لطیف
بی فایده ضایع اولدی اوقات شریف

ای ناوك بیدادکه هرسینه هدف
فریاد وفغانم غم هجرانکدن
وی جوهر پیکانوکه هردیده صدف
بزم غمده در نوحه چپنی ناله دف

ای سالك راه حق سکا قطع طریق
دوت دامن مرشد توکل که سکا
دشوار در اولمسه رفیقك توفیق
مقصود میسّر اوله توفیق رفیق

سرمنزل مرمراده رهبردر عشق
گنجینهٔ کاینات گوهردر عشق
کیفیت هرکاله مظهردر عشق
هرصادره نشئه مصدردر عشق

عشاقه دکل قید علایق لایق
قید غم روزکار برعلت در
مرکز غم روزکار بحکمز عاشق
اول علتهٔ عشقدر طبیب حاذق

یا من بسط الارض واجری الافلاک
فی الارض وفی السما لارب سواک
ادراک کاله کال الادراک
ما نعبد و یا واحد الا ایاک

یا من بک التجا من کان سواک
برهانک فی الکمال یکفی لولاک
طوبی لمن اهتدی بما فیه رضاک
لولاک لما دار مدار الافلاک

مجنون اوده یاندی شعلهٔ آتیله پاک
وامق سوبه باتدی اشکدن اولدی هلاک

فرهاد هوسیله بیله ویردی عمرن — خاک اولدیلر انلر منم ایدی اول خاک

تا حلقهٔ زلف یاره دوشدک ای دل — دام غم روزگاره دوشدک ای دل
افسوس که قطب اهل جمعیت ایکن — اول دایرهدن کناره دوشدک ای دل

خورشید که قلدی صبحدم عرض جمال — درگاهکه یوز سوزمکله بولدی کمال
چون بیندی کماله ایتدی سن مایله بحث — اول ترک ادب ویردی کمالینه زوال

مه طوردی متابل سکا بولدقده کمال — گوردی که اوزنده سنجه یوق حسن و جمال
بر غایته بیتدی انجلوب غمدن تاکیم — ضعف بدنیله بدر ایکن اولدی هلال

ای عقده گشای رشتهٔ تدبیرم — هر طاعته عفوک سبب تقصیرم
تقصیرمه انیمه اوزکه تعزیر جزا — شرمنده لکم یتر بنم تعذیرم

فر

124

قد تقضيني ودام دار دايم
يا لايم لو وقعت فيما انا فيه

مالي جد يبلى على المساعي قايم
والله لنا صحت ولمت اللايم

همدم گوراقن سرشك آلمني بنم
با ﷲ يوری اول كلرخه عرض ايله گور

دوتمیش رخ كهربا مثالمني بنم
بر رنگیله بو صورت حالمني بنم

قد شرفك الله بطوف الحرمين
طوبى لمن القاك لان التحقيق

من رؤيت مشهدين قرت لك عين
من زارك قد زار عليا وحسين

افغان دراییشم سرو خرامانکبچون
عشقکده غم و غصه چکوب پر اولدم

قاندر جگرم غنچه خندانکبچون
بن بیره ترحم ایت ایکت جانکبچون

ای غایب اولن دیده خونبارمدن
وی رحت اولن سینه افگارمدن

٢٢٥

بن وارمی یوق سنکچون اتدم زوا · سن دوشمیه سن خبر یوق و وارمدن

خونابه دوکوب دیده گریانمدن · پیشنر بویه دم یریوزن اوز قانمدن
اوز قانی ایلرم اوزطره دعوی · گیتمزسه الم نوله گریبانمدن

قدبنه دیدم که سرو بستانده بو · تند اولدی که ای فقیر بهتانده بو
پابسته وعوروی زبانده دیه گک · خندان و قباپوش و خرامانده بو

دیدم لبنه لعل بدخشانده بو · سکدی دیدی ای فقیر بهتانده بو
ییلمانشه نه رنکیله قیلورسن نسبت · شیرین و شکرفشان و خنده ایدر بو

باندردی سنی شوق جمالک ای ماه · هر لحظه عجب دکل تتورسم گوکه آه
زلفنگ کبی چیقدی المدن ناگاه · گورکیم نه جفا قلدی بکا بخت سیاه

دخاره

125

رخساره سر زلفنی پریشان ایله — کوزدن گل رخساروکی پنهان ایله
بر پنچه پریشانلری اوز حالنه قوی — هر لحظه بتر قصد دل و جان ایله

مژگاننی ای شمع گهربار اتمه — پنهان غمنی عالمه اظهار اتمه
عشق اهلنه ظلمدر وفا اتیمک — زنهار ایتمه بو ظلمی زنهار اتمه

رخسارکه عیب ایتمه نگاه اتدکمی — کوز یاشی دوکوب ناله و آه اتدکمی
ای پادشه حسن ترحم چاغیده — عفو ایله که بلمشم گناه اتدکمی

فریاد که عشق بیقرار اتدی بنی — درد و غمیله زار و نزار اتدی بنی
خاک سر کویکده غبار اتدی بنی — سرگشته و خوار و زار اتدی بنی

کوردم سنی الدن اختیارم گیتدی — با قدوم قدوکه صبر و قرارم گیتدی

٢٤٧

خاک اولدم سریکا غبارم گیتمدی   الغصه قپوکده اعتبارم گیتمدی

تمت الدیوان بعون الملک الوهاب فی تاریخ سلخ ذی الحجة الحرام
سنه اثنین وثمانین من الهجرة النبویه من بلدة البغداد
اقل العباد قطب الدین الکرمانی

تم تم

بسم الله الرحمن الرحیم

مکتوب حکمت اسلوب از زبان افصح الشعرا مولانا فضولی بغدادی علیه الرحمه بخدمت نشانجی
پاشا حفظه الله حمایت خاف ولخشا مالک ملک آرای عالم وحاکم حکمت فزای اقالیم
حکم معموره جهانی وقف ارباب استرزاق ایدوب تولیتن ملوک عدالت شعار
وحکام مرحمت دثاره تفویض اتدکده خانقاه تنکنای عرصهٔ امکانده آثار ارباب
استرزاق اولوب هر فردنه مقدارنجه خزانهٔ غیبدن وظیفهٔ مستمر تیندکجه اوحملی ارقام
دیوان خلافتنک قلم مشکبارلری مفتاح کنوز ارزاق اصحاب استحقاق اوله واول
ناقل اعلام احکام بنیان سلطنتنک رقم عنبر نثارلرنده حدایق احداق ارباب

٦

نظر بصارت بوله شرح شمهٔ ثنا و رفع شمهٔ دعادن صکره مثنوی عرضه ایدر خاکسار بیمقدار
بنده کمترین فضولی زار که مقیم مقام عزلت ایکن ساکن کوشهٔ قناعت ایکن
باشمه دوشدی جاه سوداسی ذوق اهل طمع تمناسی هوس کسب ونک و نام اتدم
طلب رفعت و مقام اتدم ایستدم کیم علو قدر بولم مظهر لطف پادشاهی اولم
بلمدم کیم شکسته حال اولورم حسد اهلینه پایمال اولورم طمع اشراره خادم اولمق ایمش
سفهایه ملازم اولمق ایمش کیمکه اللهدن ابا ایلر غیر درکاهه التجا ایلر حاصلی دولت
و خسارت اولور رخت امیدی یاغمه غارت اولور الحاصل فرق اقتدارمی
افسر قناعتله و قالب اعتبارمی خلعت عزلتله مزین قلوب و تملیک عوالم معنامی تسخیر
اقالیم صورتدن یکرک بلوب پادشاه ملک استغنا و حاکم علی الاطلاق ممالک فقر و
فنا ایکن جوهر ذاتم اقتضای تکمیل ایدوب و صورت سلوکمدن رنک توکل کیدوب
عالم همتدن بو سروشه ملهم اولدم و بو الهامی اصغا قلدم که ای غافل عالم صورت
مظهر صفات الهیهدر و مهبط انوار حظوظات نامتناهیهدر مرآتینه ملک و ملکوتدن منینک
اولمز و خصایص ملکدن بهره مند اولمین سرایر ملکوته دست رس بولماز لاجرم حکام

٢٢٥

بلکه توسل موجب حصول مواهبدر و ملوک عصره توسل باعث وصول مطالبدر و حدیث

صحیحده السلطان ظل الله اندن استغنا خطادر و خبر صریحده لا رتبة فوق رتبة السلطان الا

لنبی مرسل او ملک مقرب واندن انحراف ناروادر خصوصا بزم پادشاهمز که رتبهٔ سلطنتی

معنیده پایهٔ خلافتدر و سریر حکومتی حقیقتده مسند امامتدر پادشاه بحر و بر سلطان

سلیمان ولی اولکه محض عدلدر ذات ولایت پروری خالی اندن اولمسون یارب ولایت

تا ابد کیم ولایتدن دکل خالی صفای جوهری القصه بو تحریکله درگاه معلادن بر نصیبه طالب

اولوب وارکان دولتدن سعادت امداد و شرف اسعاد بولوب طوقوز افلاکه

استغنا اورر کن اوقافدن طوقوز اقچه وظیفه به قناعت قلوب عرض الدم و بر اتچون

درگاه عالمپناهه ارسال ایدوب وصولنه مترصد اولدم مدت منقضی اولدقده و ایام

انتظار سر انجام بولدقده مبشرلر که مژدهٔ حصول مقصد بیوردلر بکا بر مثال میمون و برات

همایون گتوردلر حلیهٔ معارفله آراسته و زیور عواطفله پیراسته عنبر سوادنده صفت واللیل

اذا سجی کافور بیاضنده صفوت والصبح اذا تجلی صحیفهٔ سنده سطور خط سحایب امطار مواهب

دریای
و خطوطنده افراد نقطه کواکب انوار مطالب مشابه صدف دریتی لولوی سیراب ایله مملو

مکارم

127

مکارم متوجی کنارۀ صالوب ومشابه نافۀ مسکنابله طولوب قابدعز واختراله وارد اولمش

فاتحه عنوانی کریمۀ هو الحق المبین خاتمه تاریخی لا عاقبة الا المتقین غایت مضمونی ذلک

فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم نهایت مفهومی انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن

الرحیم مثنوی زهی مثال شریف ونشان عالیشان زهی مراسلۀ ذوق بخش فیض رسان

زهی هلال سپهر عواطف واشفاق زهی کلید کنوز مراحم واحسان زهی صحیفۀ حالی دل صفا اکثر

زهی جریدۀ عنبر نثار مشک افشان حقا که اول اولو آیۀ رحمت نزولندن خاطر فاتره سرور

سرایت ایتدی که وصفی خارج احاطۀ تمیزدر واول سرمایۀ دولت وصولندن قلب منکسره

بو ثروت بیتدی که ذکری ما فوق احتمال تقریردر بیت نفسه انکله بیتن ذوقدن اولدم آگاه

قلت انی لک هذا قالت هو من عند الله مجملا امید تاملا اختیار بیز طوردم وابراز حکمیچون

منتولی اوقاف حضورینه یوز اوردم الحق منتولی ملاقاتنه فرصت دوشمدی وانک دامن ملازمتنه

دست نیل ایرشمدی اما دیوان البلاغته تهجم ایتدم چون الخس اوقاتدن اضعف احوالله حضورینه

کتدم بر جمیع کوردم حکاینلری پریشان نه صنعادن اندن اثروه صدقانه نشان وارجمیعنلری دام جهل

حضار مجلسلری اولیک کالانعام بل هم اضل حرکات ناهموارلری مشابه سوبهان روح کلمات

پر آزارلری مشابه امواج طوفان نوح سلام ویردم رشوت دکلدر دیو آلمدیلر حکم
کوستردم فایده سزدر دیو ملتفت اولمدیلر اکرچه ظاهرده صورت اطاعت کوستردیلر
اما زبان حال الله جمیع سؤالمه جواب ویردیلر دیدم ایها الاصحاب بو نه فعل خطادر چین ابرو در
دیدیلر بزوم عادتمز بودر دیدم نیم رعایتمی واجب کورمشلر و بکا برات تقاعد ویرمشلر
که اوقافدن همیشه بهره مند اولم و پادشاهه فرغتله دعا قلم دیدیلر ای مسکین سنک
مطالعه کرمشلر و بکا سرمایه تردد ویرمشلر که مدام بی فایده جدال ایده سن و نا مبارک
یوزلر کورب نا ملایم سوزلر ایشده سن دیدم برانمک مضمونی نیچون صورت بولمادی دیدیلر
زوایدیره وصول ممکن اولمادی دیدم بویله اوقاف زوایدسز اولورمی دیدیلر صرف وریات
آستانه دن زیاده قالسه بزدن قالورمی دیدم وقف حالن زیاده تصرف ایتمک و مالدر
دیدیلر انچه مزله صاتون آلمشوز بزه حلالدر دیدم حساب آلسه لر بو سلوکلر فسادی بولنور
دیدیلر بو حساب قیامتده آلنور دیدم دنیاده دخی حساب الورلر آخرین اندن اشتمشوز دیدیلر
دخی بالکز بوق کاتبلری رضی ایتمشوز کوردم که سؤالمه جوابدن غیری نسنه ویرمزلر و بو براتله
حاجتم روا قلمغه روا کورمز ناچار ترک مجادله قلدم و مأیوس و محروم کوشه عزلتمه چکلدم

بوالطون

براتمدن امانت چکدوکچون منفعل براتم بندن فایده سز عذاب ویردیکچون خجل اول شاهد
مجروح کبی تعزیردن پشیمان بن مدعی کاذب کبی تشنیعدن پریشان اول آیت منسوخ کبی ممنوع
العمل بن امت ممسوخ کبی منقطوع الامل **قطعه** بن اکا فتنه بکا آفت متنفر بن اندن اول
بندن بن اکا غصه اول بکا محنت متنکر بن اندن اول بندن شدت حرمان کاله بتکده
ودریای حسرتم طغیان اتدکده خاطرمه بو تیدی وقلبمه بو معنی سرایت اتدی که البته
مطلع مکارمدن طالع اولان آفتاب مکرمت احتجاب سحاب تیره قبول ایتمزد ومنبع مراحمدن
ترشح قلان زلال مرحمت گردباد تزلزلدن غبار طوتمز عنقریب مانعنه مانع بولنور
ودافعنه دافع ظاهر اولور **بیت** حاش بندکیم فراغت گنجنک سکاننه مطلع مکر اوله
طغرای حکم پادشاه خداوند المختفی بیورلمیه ومستور اولمیه که وارد اولان برات همایون
مضمونی ارسال اولنان عرضه مطابق اولمیوب عبارتنده لفظ زواید زاید واقع
اولمشدر ولفظ زوایدر که انک میزان تصرفده مقدارن ناقص قلمشدر فی الواقع اکر لفظ
زوایدون غرض بو ایسه که وظایف خدام ورواتب ارباب تقاعد واخراجات علیق
الدواب عوامل ومایحتاج خرده بنادن صکره بنده یه بر فایده یه بر فایده مرابث اوله بو صورت

حقیقتده درگاه معلادن بویله اشارت اولنمقدر که بنده واجب التحقیر فضولی النقصیر استعداد
تقدم واستحقاق تکرم دعواسن ظهور کن وکندوزن اکثر ارباب استحقاقدن مقدم بلور کن
مرحمت ملوکانم ومکرمت خسروانم ظهوره کتورب بو برات سخاوت آیاتی وبرزدم ویبوردم
که من بعد رتبهٔ اقتدارن وپایهٔ اعتبارن جمیع کداردن بلکه بهایمدن وطشدن
وطیراغدن اخس اذنایله وبیهوده تصرف برات قلمیوب مرتبه سندن خبردار اوله حقا که بو
واقعهٔ بنم ملالت چکدکم چکدکم رنج واندکم خرج وخسارت ایچون دکل ممضا نجابرنوه جهدنکوز
چکدوکی ایچوندر که ضایع اولدی بیدیم المدن نه کلور خزانهٔ غیبدن عوض میسر اوله قلم
قضا تدارک قله مثنوی سروراگردش سپهر کبود دایم اولمز موافق مقصود نبعلمز شکوفه
میوه تر اکثری تبکی پرنده بیتر کرچه اندوه ومحنتم چوقدر هیچ کمدن شکایتم یوقدر
طالعمدر بکا جفا ایتورن مرز آنندینک بلا کتورن یوقسه درگاه پادشاه زمان
لطفه منبعدر مروته کان وار امیدم که اول بلند مقام اوله پاینده تا زمان قیام

سرفراز اوله جمله اعیانی
بی تزلزل جمیع ارکانی

تم تم

٤٤٧

آغاز کتاب بنک وباده

ای ویرن بزم کاینانه نسق	برقن جام عشقه نشئهٔ حق
عشق میخانه سن قلم معمور	صونن انده جهانه جام غرور
کم ایدوب اول غرور جامن نوش	اهل نطق اوله واله و مدهوش
جمله دن مخفی اوله اسراری	اولمیه هیچ کم خبرداری

آرزو کردن طریق صواب

ای صنعانکده حیرتک مدرک	ما عرفناک حق معرفتک
نشئهٔ ذاتنک مفرح جان	عاری اول کیفیتدن اهل جهان
می عشقکده آفرینش مست	بزم شوقکده جمله باده پرست

باد

در مناجات فاتح الابواب

یارب افسرده ام من نااهل	حدن اوتدی خمار باده جهل
قویمه افسرده وپریشان حال	عشق اودندن بکا حرارت صال
بزم عشق الچره صون بکا بر جام	لیک جامی که نقصم ایده تمام
قیلم آثار معرفت اظهار	اوله مفتاح مخزن اسرار
نه شرابی که عقل زایل ایده	طاعتکدن کوکلی غافل اوله
اوله مطلق فساد دین سببی	تا په اندن زوال شرع نبی

صفت نعت احمد مختار

نبی هاشمی که بزم وجود	جام عشقندن آلدی نشه بود
پیر میخانهٔ قدیم وقدم	ساقی بزم حلقهٔ خاتم
هر زمان بنک سلام وبیک صلوات	اوکه او اول امامه کیم بالذات
[ثمره وصف] یار سلمان وخواجهٔ قنبر	[حیدر کرار] والی روضه چه ساقی کوثر

در مدح ملوک نیک سیر

ساقیا صبحدم رایله شتاب	دوره کلسون چو مهر جام شراب

اضطراب الچره ام خمارم وار | باده خیلی انتظارم وار
غالب اولمش بکا مهابت بنک | وهم ایدوب ایلرم هراسیده درنک
جام می صون که تا دلیرانه | مدح ایدم پادشاه دورانه
اول صفابخش جام جم که مدام | تخت عیزینه درچو باده سرام
اولکه باشلر زمانده بزم فراغ | پادشه لر باشندن ایلر ایاغ
می گبی خلقه فیض نشئه رسان | نشئه سنک حکمی ایلن باشنه روان
اولکه جام می اوللی بنیاد | قدح اندنده ر قدحدن شاد

ابتدای حکایت می وبنک

ساقیا بلمزم بنم بمدر | همدمم غصه محرمم غمدر
غم می لعل افندی باشمدن | غصه بنکم اوچوردی باشمدن
کله خشک اولمغم چو بنک بیز | برایاغیله قیل دماغمی تر
تا سکا بر عجب حکایت ایدم | بنک ایله باده دن روایت ایدم
برکون ایام نوبهارده بن | طوتمشیدم چو لاله طرف چمن

بزم

سبزه و گل صولمده صاغمنده — بنگ بابشمده می ایاغمنده

بنگ تک نشئه ایله باشم خوش — بنگ و می حاضر و معاشم خوش

باغ هم عشرت بهشت برین — بزم قورمش جهانه خلد آیین

لعل تردن نسیم عنبر بو — غنچه میناسن ایلمش مملو

نقلیلن دولمش ایدی گل طبقی — قرص لیمو توکوب سمن ورقی

دولدرب ساقی صبا مردم — جام گل الچره باده شبنم

بلبل خسته دن ایارمش هوش — قمری زاری ایلمش مدهوش

یاسمن دولدرب صراحی زر — رز دجه باده ایله وقت سحر

پسته نی ایتمش ایله لاتعقل — که دوشوب جویه رخش ایتمش گل

در صفات شراب و صحبت او

گوردم اول بزم الچنده بر مجنون — صورتی خوب و سیرتی مرغوب

طرفه آدمی زمانه مشهوری — لقبی باده اصلی انگوری

صفت ایلن قرینهٔ خورشید — نطفهٔ جم سلالهٔ جمشید

بیلمش اول باده سهیل خواص | بنچه هم جنسی ایله صحبت خاص
حاضر وجمع خدمتنده چو جام | عرق وبوزه ونبیذ تمام
کرم اکین مجلس الچره نوشانوش | اوترک مست اولوب می ایتدی خروش
اوله می کیمسه کوستره جرأت | بنکه ایندرمیه سر طاعت
که منم هرنه وار انکا فایق | خدمت خلقدر انکا لایق
باده قلنج شجاعت اظهارن | کرم ایدوب زرق ولاف بازارن

سخن ساقی وامانت او

دیزی اوپسنه چو کوب روان ساقی | دیری ای باده عشرتک باقی
دونکه محروم ایدم جمالکدن | دوتمشیدم جدا وصالکدن
ایسترایدم پسنی که دیکاه | برعجب بزمه اوغردم ناکاه
صدر بزم اولمش انده بر سرهنک | سرکش وسبزپوش صوفی رنک
ظاهرن خوب کوردم ایله که اول | باطنی هم دکلدی بی اسرار
دعوی ایلرکه خضر دربکا پیر | آندن آندم دعا ایلین تکبیر

ازمان

پر زمان من اکا که همدم ایدم	بی تکلف که شاد و خرم ایدم
صحبتی دلگشا او زی خوش خو	لیک عادتده زرقی لاف اولو
اوزرا اول هم یگانه لعذن دم	دیر که عالمده مرنه وار منم
بیله کم بیلک ایلر اونا کس	باش چکن پسندن اوزله اولوبس
قاتی مغرور خود پرست ایدی می	آخری مجلس ایدی مست ایدی می
زور دستینه اعتماد ایدی	ناسزا ایله بنکی یاد ایتدی
تند و تلخ اولدی اول حکایتدن	غضب و قهری اوتدی عادتدن

غضب می بباقی ساده

دیدی ای ساقی رکیک سخن	بونه سوز در مگر که بنکی پسن
انکلدم بیله رنک رونیکدن	بو دلیرانه گفت و گونیکدن
که خیال نفاق ایدوب سن سن	بنک ایلن اتفاق ایدوب سن سن
بو آرادن بنی کوتورمک ایچون	آنی بو دولته یتورمک ایچون
کوریم اول خیال خام اولسون	التفاتم سنکا حرام اولسون

ینجه یرلرده کوردم ای اوباش
سنی اکرو قلمدم ایله فاش

ایمدی ناچار یوزکه جقدم
سندن اولدی که کوکلکی یقدم

دوره دوراندی ایرموافق اینک
نقل تک صحبتده صادق اینک

دیدو کک سرکیشی کتوریاشن
دستکیر ایله یارو بولد دشن

ساقی اول ایشده یاپدی جیرانلغ
چکدی اول قصه دن پشیمانلغ

قلدی مکر یله اول شرانیشده جیل
دیدی پستم امان نکا بو محل

صبحدم کم دوشر کدازم اکا
واریم یازیم خمارم اکا

آنی طاشیله سنکسار ایدیم
سندرب جیسمنی غبار ایدیم

باده تند اولدی اول تعللدن
برغرض آنکلدی تغافلدن

ساقینی دو تدی می بیان دو تدی
بیله دو ترکیمی که قان ادو تدی

اولدی پیاقی میک کرفتاری
فاش ایدن بیله اولور اسراری

عزم تدبیر کردن باده

ساقیا قلمه ترک باده ناب
ایسته سنک مبدن اینته فتح الباب

133 ٥٠

میدر آیینهٔ جمال الله	زینهار اندن ایلمه اکراه
پر قدح باشلهٔ نشأم ایله تمام	که تابم قوّت ادای کلام
ساقی اولیغ اسیرمی مضطر	آتش فتنه چکدی شعلهٔ شر
یغدی یانه باده اصحابن	آچدی تدبیر دولت ابوابن
که بودنگلو فساده چاره ندر	چاره اول زشت نابکاره ندر

مصلحت دیدن عرق باجی

دیدی اوّل عرق که ای می ناب	قلمه نشئهٔ خیالی ایله شتاب
شاه سن خصم چاکر اتمه اوزک	پر قولکله برابر اتمه اوزک
صورت حالنه نظر قلمه	بو یدوب آنی معتبر قلمه
دوشمه سود اسنه تغافل قیل	یگه کون صبر ایلن تحمل قیل
اوله سنک قدر شوکتنکی بلور	اوزه اوزندن چوررار رار لور

گفت وگوی نبیذ هم ازنی

چون عرق سوزلرن توکدی نبید	دیدی ای نطفهٔ جم و جمشید

دولت اولدر که دشمن اوله زبون ... اولمدین بو شراره شعله فزون
بر شبیخون ایله هلاک ایده لی ... حدتندن جهانی پاک ایده لی
اولمیه آزایکن بو ایشه چوق یاوله ... داخی دفعینه چاره سی یوق اوله

سخن بوزه در تدارک حال

چون تبید ایلدی سوزنی تمام ... دیدی بوزه که ای همی کلفام
نه تغافل نه جنک قیل پیشه ... بو ایشه قیل براو زکه اندیشه
ویر آنکا لطف مژده سیله ترنب ... اوله کیم اختلاطی اوله سبب
یا بکا کلکم اول فساد زمان ... ایله مکرله دفعینی پنهان
نه مصاف ایله کیم بیان اوله آد ... نه تغافل که کون آرته فساد
قلمدی هیچ قولی باده قبول ... کلمدی هیچ سوز آنکا معقول
دیدی اولدر صلاح کم اول ... قلمیم ارتکاب جنک وجدل
کوندرم قاصد ایله پند ویرم ... برنیجه پند سود مند ویرم
بند ایله تابع اولیسه یاره در ... اولمسه جنک خوذ شعاره در

کیمدز ایدی که عزم راه قبله ... سایهٔ دولتم پناه قبله
اوزینی بنک مجلسینه صاله ... سوزومی سویلیه جوابم آله

رفتن بوزه بردن پیغام

کلدی گفتارهٔ بوزهٔ بدنام ... لافلر اوردی اول نمک بحرام
که بکا امرک اولسه معتادم ... من سفر شدتینه معتادم
بنک پیغامنک الیلیم ارسال ... کورمسم انده صلحه استقبال
ضربلین آنی سرنکون ایده یم ... ازیم نیچه بیم زبون ایده یم
دوتندی می بوزنک سوزینه قولاغ ... دیدی ای بوزه بخیشی سن بوزک آغ
بری اونک شکوهینی سندر ... بادپای غرور دن ایندر

صفت بنک زشت بدفرجام

سویلیه بندن که ای فسرده مزاج ... دلو پسن ایله بوجنونه علاج
برعلاجیله دفع سودا قیل ... باشوکه چاره تاب مداوا قیل
ای زنا کستو دینک اوباشی ... متصل بخیتی لرک باشی

بورادر

ای اساس بنای هر وسواس | الخناس فی صدور الناس
ای سراسر تصورک باطل | فسق اغلامه روز و شب مایل
غالبا کم خمیرنکی تقدیر | یوزرفپادیله الملمش تخمیر
دیرمش سن که هر نه وار منم | کعب سن کریز باشک کوکه هم
سن بیان جهل الچنده قالمش سن | این اوزباشکه اولال مش سن
هیچ معقول سوز دیمز سن سن | قانده در کم کونک بمز سن سن
ایش مجالی قیلو پسن ای سرسام | برزمانک ایشن برابلده تمام
ای خر در رهگذار ننک تکتنی | تنکری خوار ایلسون سنی اکنی
باعث و نکبت و فلاکت سن | بسکه بدشکل و بدقیافت سن
خواه درویش اوله و خواه غنی | اوصی آزر دیشنده کورسه سنی
هر سعادت سنز اولسه یار سنکا | شمهٔ قلسه عنبار سنکا
اکل وقتی سکا در ای بدشکل | بریلک قوتی برزمانلک اکل
محو اولوب انده مردلک اثری | مطلق اولمز شجاعته جکری

خرم ف

خرم اولمه که سبز در نکارنک
سن سن آیینهٔ طبیعته زنک

سندن اولور بو کل آغوباشلر
پسنی هر کم اله آلور داشلر

علکدر مخالف حکمت
خلقه سندندر اصل هر علت

بوایشه تیمک کرک ناچار
کم اولا سن قپوده خدمتکار

یا بو اقلیم دن باشک آل کیت
یو قسه باشک کتور حضورمه بیت

مست تنک بندن اولمه بی پروا
ابتاعمدن ایتمه استغنا

من اکر رضی اولمسم سندن
باشوکا چوق بلا کلور بندن

کله خشک اولمغی شعار ایتمه
کل دماغک ترایله عار ایتمه

یاقمه حرص اودینه قورک باشک
حذر ایت کیم خطرده در باشک

شرم قیل سر کرانلغ ایتمه بوکوش
حدنکی تانی کل ایاغمه دوش

یوق اوزکدن بکرسنک خبر که
که نه ترکیب سن ندر هنر که

کوش قیل فضلکی بیان ایدیم
اولن اسرارکی عیان ایدیم

حکایت

وار ایدی اصفهانده بر مےکش / بنگ مانند متصل سرخوش

بر عجب قصرده دوتوب منزل / میه اولمشدی روز و شب مایل

برگون اول زهد مجلسنده شراب / اولدی مانند کیمیا نایاب

حاصل اولدی اکا صداع خمار / ییدی دفعینه ذرهٔ اسرار

اثر بنگ ایدوب هجوم تمام / تابدی مرآت عقلی زنگ ظلام

شب ایدی لیک ماه شب افروز / قلمش ایدی جهانی غیرت روز

رنگ مه نابلی نمونهٔ آب / قصر اول ایچنده شکل حباب

قصردن رند دیشره قلدی نگاه / سو کورندی کوزینه قلدی راه

دیدی ای وای اولدی ایشیم مشکل / سیل دوتمش جهانی من غافل

سو به چارم بودر اوزم قم / دولمدین قصر برکناره چقم

اوزومی قورتارم سباحت ایلن / برکناره چقم فراغت ایلن

اله بر تخته پاره پس الدی / یره مهتاب تک اوزین صالدی

لت کورب باشی فرش داشندن / ضربلن بنکی اوچدی باشندن

دردسر نایدی وکلوب حکما
دیدیلر دردینه شرابی دوا

سنکا بو رمزیکه شرح ایتدم
اهل ادراکه صورکه بن نیتدم

بنم اصلم کوکلم تفحص قیل
هر هنرم سندن ارتوغ اولمغی بل

صنعت خوبی می ومیخوار

بلمش اولکم عظیم جبارم
سرکش وسرفراز وسردارم

کیمکه بحث ایله باشی قوشربکا
کر فریدون ایسه حریفم اکا

ایله مدهوش اولورم دماغندن
که باشن بلمیه ایاغندن

بنکم همدمم جم وجمشید
صافلغنده قرینهٔ خورشید

محک جوهرم تمام عیار
لالهٔ کوهسار حلم ووقار

هر نباده وجود نوع بشر
سر تحقیقه اولمغه مظهر

هر نباده که بخشیدر بنیاد
آنی افزونلغ ایلرم آباد

هر بنایه که پیسندر ارکان
آنی اصلیله ایلرم ویران

بوسببدن بکا بتن اصحاب
کیمی خوش وقتدر کیمی خراب

دوشدی داوددن ضمیرومه ذوق | حسن آوازه حاصل ایتدم شوق
عرض قلدم کلیمه صورت حال | رفقمی قلدی امتنه حلال
قوم ترسایه بن تانندم راه | کاندیلر اقتدای روح الله
من حقیقتده اهل اسرارم | دیمیشلر شریک شیطانم
آدمه سجده قلمیوب شیطان | تاپدوغنده غروریله عصیان
بندن اولسیدی نشئه سی بردم | بیک کز ایلردی سجدهٔ آدم
رقت افزای عاشق زارم | چهره افروز حسن دلدارم
نظر عاشق ورخ محبوب | پیری طالبدر ربری مطلوب
هجریلن مشکل ایکن ایلره حال | بن برا قدم ارایه درح وصال
گرچه دوشمنلکمده فتنم چوق | دوستلغمده داخی مثالم یوق
هر نه درد اولسه بن دوا ودرمم | طبع کوزگوسنه جلا ویررم
برخردمند عالم ماهر | باطن احوالن ایلرم ظاهر
مکتب میکده ده شام وسحر | شرح تجرید اوقور معلملر

بادشه

پادشه‌لرنی ایسته‌یم فی الحال ... قیلورم پادشاه‌ی زر و مال
مرکیم اولسه آیاغمه باش اوردر ... بن کلنجه قمو آیاغه دوردر
بنم اول شهریار هفت اقلیم ... که بکا پادشاهلر قلور تعظیم
جوهرم دُر بنم منوّر ذات ... بنم القصّه منشأ حسنات
حسنا تمنی اندن ایله قیاس ... که دیمیش حق منافع للناس
وصف ذاتمده بر حکایت واره ... گوش که‌ دو تسک ایلرم اظهار

حکایت

وار ایدی ریده بر خجسته خصال ... ماه طلعت نگار مشکین خال
می لعل لب نشاط افزای ... نقل گفتاری مغز بزم آرای
مه دونمشدی عکسی گبی مدام ... الکوبن متصل قدحدن کام
برگون اول سرو قد گل رخسار ... قلدی زهاد مجلسنده گذار
گوردی بر عابد پریشان حال ... گیجمش اوقاتی زهد بلن هپ وبال
بلممش کیم مذاق باده ندر ... خط مشکین وروی ساده ندر

خلقه ایلر حکایت محشر — صفت حور و جنت و کوثر
نوجوان قلدی میل کوثر و حور — دیدی عجز ایله ای خدای غفور
وار امیدم که اهل جنت اولم — بندخی مستعد رحمت اولم
غیبدن کلدی بر ندای لطیف — قولغینه که ای حریف ظریف
تنکری بر پادشاه عادلدر — فیض مجموعی خلقه شاملدر
کرم عام قادر و قیوم — ایلمز هیچ کیمسنی محروم
کیمی دنیاده شادمان ایلر — کیمی عقبیده کامران ایلر
سنکه دنیاده اهل عشرت سن — ساکن مسند مسرت سن
ایچدوکلدر نشاطیلن می صاف — کوثر اومغ دکل سکا انصاف
غرضنک کوثر ایسه میدن کچ — بوقسه ال نقدنی نسیه ایسته هیچ
باده محرومی آب کوثر ایچر — کیمه کوثر دیمه مکرر ایچر
بو دییل ایلیه باده کوثر ایمش — کورنه خوش نسنیه برابر ایمش
بنک کیمه حریف باده اوله — بحث قلسه حرامزاده اوله

جوابام

جدّ پاکم حقیقچون ای اسرار   اولمسک در کهمده خدمتکار
کلوب اندرمسک ایاغمه باش   ایلسک عاقبت بنمله سواش
قلمدین تیره روزکارنکی   کوکه ساورمدین غبارنکی
دوشسم آرام بی قرار اولیم   رد درکاه کردکار اولیم

صفت بزم بنک بافرهنگ

باده قلنج تمام کفتاری   بوزه نقش ضمیر ایدوب وارنی
قلدی عزم اه محلهٔ بنک   اولوبن قاصدی کلرنک
بنک خوسیرت نکوکردار   بنجه ممد طربله فصل بهار
برعجب مرغزار الجنده مدام   طوتمشیدی نشاطیلن آرام
برش ایری ومفرح وافیون   هر بری رایلن برافلاطون
کردوشوب علم شرعدن کفتار   کاه حکمت سوزی اولوب تکرار
کرم ایکن بحث علم فضل کمال   متواتر اولوب جواب وسؤال
وردیلر بنک حضرتینه خبر   که دورپدرقاپکده برچاکر

دیر که میدن گتور مشیم پیغام / ایسترم رخصت ادای کلام

نیکدن رخصت الیبوب حاصل / بوزنه زشت روی ناقابل

گیردی اول بزم خاص عامانه / باشلدی هرزه مزره افسانه

می سوزن دیوی اول پلید کریه / بلکه یوز رکتشه هم مزبدفیه

دیدن بوزنه طعنها از نبک

بو خبرلردن اولدی شیدا نبک / بوزنه دوشدی بی محابا نبک

باشنه چیقدی قهردن سودا / بوزنی قلدی طعن ایله ایذا

کای غلیظ پلید ناهموار / گنده و زشت ناتمام عیار

سن قدیمی نم انیسم ایدک / نه انیسم که کاسه لیسم ایدک

باده نک خودسگله یوق میلی / اولسه اندن بدیعدر خیلی

سن نه سن کیم سگله یار اولور / گزلو ایشلرده رازدار اولولر

حیف می هم اگرچه دشمندر / که رفیقی بو نوع گوندندر

کودن و احمق و ترش روسن / بدرگ و بدخصال و بدگوسن

بو

میوه اولدک بو فتنه ده اورتاغ — سنجقدر پشنک باشو که چناغ
فرض اولبدر سنکا جفا قلمق — آغ ایکن یوزنکی قرا قلمق
حالیا چون رسول سن ناچار — سنکا بندن روا دکل آزار
میهمان سن بو کیجه ایتکل خواب — ویره یم صبح سوزلرکا جواب
بوزه اول جمعه همنشین اولدی — سعدلر نچه هم قرین اولدی
مجلس خاص ایدی و جمع ظریف — مأمن پاک ایدی و قوم شریف
چون کدورت کیدوب صفا کلدی — کرم اولوب معده اشتها کلدی
چکدیلر طرفه طرفه مایده لر — نته کیم شاعر عجم سویلر
هرچه اندیشه در کمان آورد — مطبخی رفت و در میان آورد
کاه پالوده کلدی که حلوا — که مزعفر چکلدی که بغرا
بس که چوق کوردی بنکیانه طعام — پخته لغ قلدی بوزه بدنام
قالمدی قالبتانک اون جوشی — اولدی کفتاری می فراموشی
دیدی ای بنک باده دن بجدم — کتمزم اول بکایه آنذ الجدم

من سنک بر کمینه چاکرنکم | ایشکنکده غلام کمترنکم
چوقدر باده نک فساد و شری | سنده در فقر و مسکنت اثری
بوزه چون بنکه اولدی خدمتکار | بنک فضلیله واقف اسرار
اول کیجه بنک و سایر اصحاب | قلدیلر راحت سروریله خواب
صبحدم کم سپهر جام خرام | ساچدی بنک اوستنه می گلفام
درد سان ته نشین اولب اختر | صاف می کبی چیقدی شعله خر
بنک فکرت دنکزینه دالدی | اوز بنه طرح مشورت صالدی
که نه در چاره شرارت می | بنجه تسکین تاپر حرارت می

در نصیحت نمودن افیون

دیدی افیون که ای مغل غمناک | بنم اول زهر دفعینه تریاک
قیلیم کیجه یوقومی احرام | یمیم پسته دو تمیم آرام
ایده یم ضایع اندوکی اکمن | آغریدوب هم نشینلرک یورکن

برش هم ممتنع شده اکنون

برشه چون دوشدی سوز دیرلکی ای بنک — انک ایله نه حاصل ایلر جنک

نه روا جنک بویله سرکش ایله — علف خشک نتسون آتش ایله

بنجه کم ملکه اول ویرر رونق — کیممسه میل ایلمز سنکا مطلق

سنمدین بو نزاعی ترک ایدلی — بتون ایکن بو ملکدن کیده لی

پند معجون بکوش اسرارش

دیدی معجون انکا که ای اسرار — نه سزمیت نه جنکله اشعار

لایق اولدر انکله صلح ایده سن — کر طلب قلسه یانینه کیده سن

دفعینه ایله مکر ایله تدبیر — صاف دلدر بوری مزاجنه کیر

غافل اتمه اوزک مدارادن — حیله بکرک دکلمی غوغادن

بنک تیز کردن کارش

قلمدی بنک هیچ قولی پسند — کلمدی هیچ سوز انکا خرسند

دیدی بن هم رسول کوندررم — سوزلرینه جواب دوندررم

قلسه طاعت رعایتم کورسون — قلمز اولسه سیاستم کورسون

ذکر معجون و در رسالت او

ای مفرّح دور امدی سنکا امید	اوله پس فتح قاپوسنه کلید
سنده در حسن و خلق لطف ادا	چوق کوروب سن مجالس حکما
سنده عرفان جواهری جو قدر	سنده کی رتبه کیمسنده یوقدر
غرضم اولمغه سن ایله شتاب	سن تیکا قوم پس نتوبو اصحاب
وار بندن میه نصیحت قل	کر قبول ایتمیسه فضیحت قل

در صفات می شرارت او

سویله ای بی حیای بیهوده کرد	مفسد هر صلاح اولن نامرد
همدمک هر کیم اولسه لیل و نهار	کاهی دیوانه در کهی بیمار
بو جهانده بو در سنکا تأثیر	اول جهانده دخی ز قوم و ذخیر
سن سن اول رهنمای اهل عذاب	که ایاغک یتن یر اولدی خراب
مکر یکن الک ایل ایوینی معمر	بو فسادک صاغنمه باشه چقر
ای بسا اهل تخت صاحب تاج	که قلوب سن بر اتمکه محتاج

ای

ای بسا هوشمند فرزانه | که قیلور سن سفیه و دیوانه
باعث فتنه و شرارت سن | نجس العین و بی طهارت سن
انما الخمر آیتنی اوقی | که سنکدر کناهلرنده چوقی
قانده گیر اولسه هم نشینکدر | بو سببدن که دینی دینکدر
اولور سندن اثیمه اکره | اولور البته عاصی درگاه
کوجیلر سندن ایتمسه پرهیز | چیقر البته کوزدیده و حیز
چون خمیرک زنایه راغبدر | آخته قلمق سنی مناسبدر
سن سن اولمش معید اوزادینه | جزوی ایشدن چوقسن ایل یوزینه
کیمه اولدکسه محرم و یولداش | جرمم سرینی قلدک ایللره فاش
اثرک دوشسه هر یره چوق و آز | قلمز اهل شریعت انده نماز
چاکرک اولدی چنگ زار اولدی | دامنک دوتدی درد خوار اولدی
دوتدی هر ایو حابنکده حباب | ایلدک آلیلن ایوینی خراب
شیخ صنعانه بردم اولدک یار | ترک دین ایتدی بغلدی زنار

حمزه تدبیر تخیله ایتدی عمل — ناقه صالحه بتوردی خلل

سنده بو قدر طریقه جدوب ادب — سن ادب سیر سن انلر اهل ادب

سنده بو قدر طبیعت فرزند — سن منافق سن اول سعادتمند

سر که سندن دونده تاپدی قبول — مجلس شرعه بولدی راه وصول

بی سبب هرزه هرزه قلمه غضب — شیشه کی چالمه طاسه صاقله ادب

بس که اهل خطاسن و مرتد — قانده یوز دوندک ایسه اولدک رد

بسی اولر خرابدر سندن — چوق بغرلر کباب در سندن

آ جرم سرنکی تر اولمز ایسنک — درد نیست بکدر اولمز ایسنک

حکایت

مصر ملکنده وار ایدی بر پیر — هرگز اخلاصی یاتممش تغییر

عالم و عارف و ضعیف الذیل — قلممش خبثله خباثته میل

آخری عمر اولنده رکت شیب — صالدی ترکیبنه مرضدن عیب

اولدی تدبیره علتت محتاج — دیدیلر باده در بو درده علاج

ایلدی

ایلدی میل بی ضرورت ایله — الچدی بر جرعه می کدر زله
ذوق می صالدی چون دماغه شور — آرزو قلدی مطرب و منظور
مغبچه مطربی چکوب آواز — ایلدی قارشوسنده جلوه ناز
پیر شوقیله مایل اولدی اکا — قوت نفس حاصل اولدی اکا
دیدی ای سرو قد سیم اندام — نوله ویرسک من شکسته یه کام
منی وصلیله شادمان ایتسک — پیر ایکن بکلدن جوان ایتسک
دیدی مندن مراد حاصلدر — لیک دین اختلافی مشکلدر
دینک اردینمه مناسب اولور — سنکا بندن مراد حاصل اولور
پیر تا راضی اوله خاطر یار — ترک دین ایتدی بغلدی زنار
اولدی ضایع جمیع طاعاتی — کور انکا نیتدی می ملاقاتی
ای می زشت خوب بود رعملک — دین و دنیایه چوق دوشر خللک

صفت بنک و در خیالاتش

منم اول تیز طبع پاک ضمیر — که لطیف ایتدی طینتم تقدیر

بنده در شکل قبهٔ خضرا — اخترم شاه دانه‌دن پیدا

شیخلر ایلر احترام بکا — باشلری اوپنه در مقام بکا

جوهرم قدریله مکرّم در — کل ترکیبه جزو اعظم در

فلک انجمک مهندسیم — جمله علم اهلنک مدرسیم

بوله کلسه بکا صغار و کبار — آلمغه درس مخزن الاسرار

سبزهٔ بوستان ادراکم — ذوق بخش ضمیر غمناکم

خضر واقف اولوب حقیقتمه — کیردی اول رتبه ایله کسوتمه

بکه الدن دکر طپانجه زور — ایله بندن بتر نشاط سرور

کنج هر مدرسه مقامم در — فرقهٔ اهل علم رامم در

شوکت اهلنه اولمزم همدم — چکمزم شدت و مشقت و غم

چون بلیاتی دولتک چو قدر — دولتم وار که دولتم یوقدر

قانده بر مفلس و قلندر وار — منم اول مفلس و قلندره یار

بنده یوق می کبی محبت و شور — دائما سومکده اولمشم مشهور

ممون

میدن ایمانده کلمشم افزون ... انما المومنون حلبیون

فقر اغرقه سنده من باشم ... متصل اهل فقره یولداشم

سندن اولنج اسیر درد مزاج ... صحت ایچون بنکا اولور محتاج

فانده اولسم مقرب و محرم ... انده اولمز نشان غصه و غم

منم آیینه دار فیض ازل ... صورتم زنک سیرتم صیقل

ویریسم آیینه چهره جلا ... کورنور انده جمله اشیا

سبز خط دلبرم محالم یوق ... بنکا عاشق یوکوش معتقد چوق

شق لر الجره پی باکم ... طعن ایدر خلق لیک من پاکم

بنکا عارفلرک ارادتی وار ... عارف اولدر که ساقلیه اسرار

ای بسا بی بینوای مفلس دون ... که خیال ایله ایلرم قارون

دکلم باده کم کوریب آتش ... اکسیله سنه بندن وجهه غش

چکمشم حدت شرارت نار ... بچقمشم خالص و تمام عیار

عالمی پر خیالدر دیرلر ... اعتقاد محالدر دیرلر

قطب عالم بو کون منم مشهور | که قیلور بنک خیالی بنده ظهور
دیر که ذاتم صاغنمک آساندر | سر کارمده عقل حیراندر
بلمزم قانده کورمشم مکتوب | اوز صفانمده بر حکایت خوب

حکایت

بصره ده بر مرید روشن دل | بنکه اولمشدی روز و شب مایل
آنی صالمشدی نشئهٔ اسرار | هر زمان بنک خیاله لیل و نهار
بلدی پیر اول مرید احوالن | ذوق بنکیله خوش کچن حالن
قلدی ممنوع صحبتندن آنی | ایتدی محروم حضرتندن آنی
بر کون اول نامراد خسته جکر | صالدی عجزیله بو صاروبه کیدر
دیدی ای هر کاله رهبرم | اوستادم معلم هنرم
بو سببدن کناهکاه اولوم | نه کناه ایلدم که خوار اولوم
پیر صالح مریده ویردی جواب | که بنکا بو ایشمده قلمه عتاب
دیرلر ایسه ارین اولبنک بار | ذوق بنکیله کاشف اسرار

صابون

صالوبن قصر آسمانه کمند	چوق قیلورسن تخیّلات بلند
کوکده در متصل سنک سیرک	پسنکا درکه قچن تیر غیرنک
کامل السیر اولدغنک بلدم	ترک درس و تعلمنک قیلدم

قصّهٔ بنک خوار و حالاتش

ایلکیچ سوزلرینی بنک تمام	قیلدی معجون رساله اقدام
لیک تاکورمیه جفای قدح	اوقودی بیک کرّت دعای فتح
باده روح بخش جان پرور	قالمشیدی مکدّر و مضطر
انتظار الچره کیم قچن بوزه	دونه پرداخی اول جکرسوزه
قیله بنک حکایتن تقریر	کوره‌لر بیر انکا کوره تدبیر
دیدیلر بنکه دوندی بوزه دون	لیک کلدی رساله معجون
شکر قلدی که نکبتم کیتدی	دولتوم مندن آنی دوراتدی
میه معجون ویرب خبر وارن	سربسر ظاهر ایتدی اسرارن
باده نک حدتی فزون اولدی	قهردن رنکی لاله کون اولدی

شدن می بجنگ آماده

ییغدی یانینه یار و اصحابن	جمع قلدی مصاف اصحابن
دیدی معجونه اختیارنک وار	خواه کیت خواه بونده ایله قرار
بلدی معجون که بنک اولور مغلوب	اوزینی قیلدی باده یه منسوب
بنکدن کیجدی باده خوار اولدی	صاحب عز و اعتبار اولدی

بنک هم در مقابل استاده

بنک هم اولدی حالدن آگاه	ییغدی مغرور اولدیغچه سپاه
سرسپری سرطرفده چکدی صفی	اولدی رنکین بساط سرطرفی

عزم میدان نمودن اسرار

اول اسرار کیردی میدانه	صحن میدانه کلدی جولانه
باشنی آچدی وکنوردی کونک	کیردی میدانه پهلوانلرنک
اوردی غایتده پهلوانلغه لاف	ایتدی پهلوان کیم ایده مصاف

کفتن صلح نقل خدمتکار

نقل

نقل کوردی کیم اوّل اولا ایکی پاک   قیلمغ ایستربری بریني هلاک
بیلدی کیم انلر ایلر اولسه جدال   آیغ الِتنده اول ولور پامال
بنگ باشنه چیزکنوب بر دم   یلوارب دوشدی می اباغنه هم
که مگر دفع اوله طریقه جنگ   نه می ایندی سوزن قبول نه بنگ

منعشان کردن مویز از جنگ

واریدی بر مدبر آدی مویز   رافع اول عصرده بر اهل تمیز
هم شرابنگ آتاسی قرداشی   هم سغزلرده بنگ یولداشی
شامدن قلدی صلح الچون الغار   قلدی آنگره وعظلر تکرار
اولمدی وعظ پند فایده‌مند   اهل جهله نه سود وعظ ایله پند

شدن نقل در مقابل بنگ

نقل چیقدی انگله قلمغه جنگ   قلدی بر حمله ده شهید آنی بنگ

در مصاف آمدن مویز تمیز

ایتدی عزم مصاف بنگ مویز   اولداخی اولمدی حریف ستیز

عرصه ازمی گرم قیلدی کباب　　ضربه اولداغی کتورمدی تاب

کردن باده جنگ را اقدام

گوردی باده که لشکری بی پر　　اولور اول نابکار النده اسیر
ویرمدی غیره جنگ ایچون رخصت　　اوزینی چکدی اور رتبه غیرت
پر یخچه عشیرتینی قویدی کمین　　اوزی یالغوز مصافه کیردی همین
کیردی میدانه ایلدی جولان　　بوزه چکدی جبابدن قلقان
بنکیلن چون مقابل اولدی شراب　　برزمان قیلدلر سوال وجواب

بنک و می بحث کردنش باهم

می ایدر من نبیرهٔ تاکم　　بنک ایدر پس پلید و من پاکم
می ایدر من ندیم سلطانم　　بنک ایدر پیر اهل عرفانم
می ایدر حاکم حواس و هوش　　بنک ایدر صوفیم من ازرق پوش
می ایدر من شفق کیمی الم　　بنک ایدر من سپهر تمثالم
می ایدر خوش نمله درعالم　　بنک ایدر قطب عالم من هم

می ایدر

می ایدر غملو خلقه غمخوارم　　بنك ایدر سنجه منداجی وارم

می ایدر حسن چراغ انجمنم　　بنك ایدر رشك سبزه چمنم

می ایدر نور سن جهان سوزم　　بنك ایدر پر دانش آموزم

می ایدر عشق پیرر اهمدر　　بنك ایدر اول منم بنیا همدر

می ایدر ایلرم پسنی فانی　　بنك ایدر دیمه حدنكی ثانی

بحث ایلین اولمدی چو قطع نزاع　　فتنه صلح و صلاحه قیلدی وداع

ابتدا اولدی چونكه جنك وجدل　　پر نجه حمله اولدی رد و بدل

حدت بنك میدن ایدی فزون　　بنك قوت تاپوب جی اولدی زبون

كوردی می دولتنده بیم خلل　　ایبتندی عذر سیئآت عمل

نذر ایدوب ایلدی خدانی كواه　　كیم بو نوبت بو دشمن اولسه تباه

كیمی دوتدیه ایلیه آزاد　　ایتمیه كیمسنك فسادنی یاد

تاپدی سایل اجابت مسئول　　صافیدی قلبی نذری اولدی قبول

چیقدی ناكه كمیندن اول لشكر　　اولدی بنگك سپاهی زیر و زبر

بوزه وبرش وبنک اسیر اولدی | کیمی خرد و کیمی خمیر اولدی

باده نک خاطرینه تیدی صفا | نذر قلمشدی قیلدی نذره وفا

قلدی آزاد دورت فرینکی | ساقی وبرش وبوزه وبنکی

سربرین قلدی پیر ابشه مأمور | عالمی ایتدی عدلیلن معمور

عاقبت بنک ایدوب اهانته عار | باده نک خدمتندن اتدی قرار

سمندی گزدکده قورخه قورخه گزر | باده مرقنده کورسه انی ارز

اوزینی مطلق آشکار ایتمز | می اولن یرلره گذار ایتمز

طلب مغفرت زربّ غفور

توبه ای کردگار عذر پذیر | سوزلرمدن کیم ایتمشم تقریر

نطق ویردک که وصف ذاتک ایدم | شرح کیفیّت صفاتک ایدم

نذر اوصاف می قیلوب عمدا | بنک وصفنده ایلدم گویا

الله الله بو محض عصیاندر | غایت کفر وعین کفراندر

چون فضولی دورر منم لقبم | عجب اولمز گر اولمسه ادبم

وار امیدم که عذرام له قبول   اولمیه بد جرملر مسئول

تمت الرساله الموسوم به بنگ

وباده من کلام مولانا فضولی

علیه الرحمة والغفران

بعون الله

تعالی آمین

یا رب

تم تم تم

قصیده من کلام مولا فضولی علیه الرحمه

چکر پر جکر یایند هر ساعت زبان خنجر | کنا هم ثابت ایلرا ولمکم خاطر نشان خنجر
زلال وصلنه لب تشنه ام بر ترک بدخونک | گیم اندن قطرهٔ آب ایسترم دار ماره وان خنجر
ویرر پروانه او زجانن سکاچون اختیار یله | نه حاجت شعله دن ای شمع چکمک هر زمان خنجر
حذر قل گر نمه چوق پروا ایمز ای بلبل که قنالکچون | تیکندن دامنی التنده قلمش گل نهان خنجر
مژک قانم توکوب غمزک الور جانم عجب صانمه | ایشیدر توکسه قان اوق عادتیدر آلسه جان خنجر
قاشنگله گوزلرکدر هر طرف یا بر نزاع اوزره | چکوبدر بر برینه اکی سرخوش برکمان خنجر
خیال غمزک ایله بس که راحت گتدی جسمدن | صناسن پهلوی جا ایلمده در هر استخوان خنجر
ایلتسم خنجرک شوقینی قبره هر بهار اولنج | اولور سبزه یرینه خاک قبرمدن عیان خنجر
قوجر زرین کمر به بیلوکی وه بو نه طالعدر | که آلتون قوتیله بیله اولمش کامران خنجر
خیالی گوزده در گر بیلکرک د پرتو ای مردم | ادب شرطی دگل مهمانه چکمک میزبان خنجر
گوزاچون یوز بستانه خط سراسر نقطه جا قلمسم | گورینور گوزلرومه سبزه هر بوستان خنجر
دهانک یوق دیمشلر سویله بو گفتار قندندر | بیلوک بید اولدی قانده دوتمشدر مکان خنجر

محال عقلدر کیم اوله مرکانک کبی خونی — اکر استاد اللهدن سویرینه الچسه قان خنجر
سیخ رزدم صالید رخنجرک کوزکوسنه عکسین — ویا سیمین الکده دوتد عکدرزرنشان خنجر
زبان تیز ایله اورتایه کیرمش متصل کویا — اولم ویر مادح پیغمبر آخر زمان خنجر
شهنشاهی که تیغ آبداری ظاهر اولدقده — اللهدن صالدی خسرو نیزه نوشیروان خنجر
بمینوت باش چکنده مهچهٔ رایات اقبالی — بوراده طیراغه شه هندوستان خنجر
صف آرای مصاف بدر و راظهار معجزده — شکاف پرنیان بدر اچون قلمش بیان
عدوی جاهنک قطع حیاتچون جکر مراکی — غلاف لاجوردیدن هلال آسمان خنجر
سحر فیضی که دون تک تیره قلمزدی دل صافن — کونش تک قصدینه چکسیدی بنک نامهربان خنجر
سحی طبعی که رخساده سپر تک چین بوروقمزدی — اکر قصدینه چکسیدی قمو اهل زمان خنجر
اولوردی دیده بد بینه اظهار نبوتده — انک کوندردکی هر نامهٔ معجز بیان خنجر
غزاده دعای جوشنینه چاره قلمزدی — اوزن هرینجه قلسه تجربه بر امتحان خنجر
ایا شاهی که با قسم خاطری شرعک نظامیچون — چکوب هر بیک شهنشه تیغ و بیک صاحبقران خنجر
اگر ناموس شرعک اولمیدی حلقه مستولی — نه بر پردل چکردی تیغ و نه بر پهلوان خنجر

صفا ایله دل لوحنده بکوزه نور تجلاده
جمالک کوستردی دلبر بجو وارت تجلاده
نظر کابی غدادر دل دیدی صحبت جدادر دل
روح مشت بیمادر دل بکه عرش معلاده
بکوزه هر کیم کوز پارهٔ کوره انکا اراده
نه بلسوه انت دلدارده اولنار نوبت اجماع
وکلسوه لایقی جانانه سینه جوده نقش ایده
کل ای محبوب سیر کیده ان خبردار اول
ندر ندر علم الاسمانه سرور لیلة الا
مظاهره در قموالشیا جوان الکلر
خیال سرخانه اتیب کلب سویلیه ارنهانه
مکانک لامکانه اتیب کل

نقیض حکمنگ قطع فسادیچون الفلدرنا / کلام الله بعجه تیغ چکمش بکران خنجر

منافق ایده بیلمز شرعکه مدخل که جورکده / پر و بال ملایک گورسه دیو املکان خنجر

بحمد لله که حالا دیده بدخواهه نعتکدن / فضولی نظمنگ هر سطر یدر برجان ستان خنجر

زبان خامه سی اثبات اعجاز کده گناره / کهی دلدوز ناوک گوسترر که جانستان

شفیع ایله بیننا محشر ایامی که دوزخده / جکر هر شعله مجرم قصدنه برجی امان خنجر

بودر امید کیم محفوظ اولم حسن سپاهکده

علاقت ایچره نته کیم صاقلنور گورمز زبان خنجر

ولـه — الضیا

اب لوحی اوزره چکمش موجدن مسطر صبا / سبزه دن نقل ایتمکه وصف خط دلبر صبا

آلمغ ایچون قیمتیله سبزه دن شبنم درن / یاسمندن سیم توکش یاسمیندن زر صبا

آنونگ اسرارن دیلز فاش ایده آچوب غنچه نی / کورنه رنجیله قلور اظهار هر مضمر صبا

انجمنلر سیر ایدوب بنیرن بیاض گزدرر / حسن خلقنگده درست ایتمک دلگ محضر صبا

انفعال ایتمش مگر سرعتده زخشکدن سنگ / کیم گزر مخفی گورنمز کیمسه مجهر صبا

آخر دب بولمق دلروصف زخنگ کیم مفصل / نسخه گلبرگ اوراقن قلور ابتر صبا

طونیه یوز وکه بغداد و مکه عنبر سلطان
شراب لعل روح افزا که حیفا ماعدم
عبید یم بلای عشقده اوصا ملدم گدم
سکا عاشق اولوب درد غم چکام چاره بیدم

عاد فتنگ عرض ایتدکله کاشنده زیبا النموه
سرو کوسترده قد و گرینا بیام رعنا النموه
قد مفقش قاکدرق کلا ایلکده عیان
غزه مه [illegible] ایکی رخ و سینه عیان النموه
زلف زنجیریده رحوه دیوانه دل
دولتون بچه صبا زلفه تنشیر النموه
رقیب روضه گوبلکده اچورلقا
کا و نماینات النموه
باغ جنت ادیگی
بلبل مدح ایدر احمد حدیکی
لاله لیتاز گلنبت گوکلا مطر النموه

ایكون تیغكجه اولمز بونجه دایم كه ویرر تیغ آب جویباره موجدن جوهر صبا

آیغك توپراغنی بزدن الور تعظیم ایله غالبا دورنمك دلربا شینه برافسر صبا

ایشیه یه رغاباقدكله شمعك بجشنی هر قچن كوردیسه ایلر شمعه قصد سر صبا

آستانكده مقیم اولماغه بولسیدی قبول حق بیلور اولمزدی سرگردان بحر و بر صبا

آسمان قدر یله چیقسه نه حاصل چون دكل اكا قابل كیم اوله قاپكده خاكدر صبا

آتش بیواده كویمشدر اولپدر دادخواه كوردكی یردن ساچر باشینه خاكستر صبا

آب دریا اوزره كه الیاس وش سیر ایلر گاه ایلر مسكن ابراهیم تك آذر صبا

اودن آفت كورمز سودن ضرر گویا قلود خانه اولسه اقتدای شرع پیغمبر صبا

احمد مرسل كه فرمان برسلیماندر اكا ایله كیم كوردی سلیمان اولدی فرمانبر صبا

اول شهنشه كیم رضا سیله كزر هر قنده وار گر شمال و گر دبور و گر جنوب و گر صبا

ای گل باغ رسل بر تازه گلشندر قپوك كیم دم جبریل اول گلشنده طعن ایلر صبا

ایستیوب بولمز قپوك فیضن انكچون متصل قنسی گلشن سیر ایدرسه چیقر مضطر صبا

ایلدر خاك دركی ذره ذره گلشنه قلمغ ایچون توتیای دیده عبهر صبا

ماه رو ولدر حجره آثار محبت قالمدی
عاشق عجب انا[illegible] عیش قالمدی

لا ندیم ایكی لطف و احسانه و وقت انا[illegible]
یا كی شهنشه قوللره حقیقا علامت قالمدی

همت سمنه الك دولتك خطر[illegible]
زهكلند عشقده سلامت قالمدی

یوق نقوش لطف و احسان لوح عالمده ویا
یا سنجاوتك بازهك سنجاوتی قالمدی

یار و محبوب ذره كوردك حجره و كیجماس
ارز وغم آلمدو عالمده لذت قالمدی

دیده دنیاده حسن شكلكی و كل حرمیه
وار منغه بهر كز حضور حقه صورت قالمدی

آتش بیداد اولدی عالم یانر کر قلمسه / عدلکی شایع کروب مردم بیری کستور صبا

اولدی عجون رزدنک پنهان کروب کلشنلره / بی سبب رخت کل و نسرینه غارت کر صبا

اوزکنا هیچ نه شناعت الیننوب فریاد ایدوب / چرکنور خاک مزارک ازره نامحشر صبا

ایتمزم ترک تمنای طوافنک چیقسه جان / خاک هم اولسم غبار رهنی بکا ایلر صبا

آچمش امیدره وصلک دل پرخونی / ایلکه کیم فصل بهار آچر کل احمر صبا

ایله ایجلدم ضعیف اولدم که خاک کویکه / قایم خاشاک تک اولسه بکا رهبر صبا

التماسم لخبتون اولدر که جاری حکمیله / باتریاجینه چمن ملکینه در سرو صبا

اوله فعتنکدن فضولینک کلامی دلپذیر
ایله کیم کلدن بو بور انفاس جان پرور صبا

تم

کتب شاه اسماعیل

دلبر پری وشی است و رقیبانه چو دیو ددد / با دیو و دد کسی چه کند یا علی مدد

خواجه لطف الله کمره حوم

برجان فارق زده ام پنجه چون اسد / خود حسینی میطلبم یا علی مدد

صحرای عشق دیده ام و اهوی دیده / از هلاک نگاه تو ادهم یا علی مدد

قلعه [illegible] دولت [illegible]

[illegible] عالی

اسنادو [illegible]

دوه [illegible]

١٠٢٠٠

صاحب [illegible] سلطان [illegible]

[illegible] جونکه بر بندک پیام فتح شروانی

عنایت ایتسک اولمزمی اکا شهر بدخشانی

شجاع سنکلی کورمز سنک خانک تک اعدا

جکرسن کوزلرنه قرشو الورسن صفاهانی

مراده واصل اولدک خسروا میدان رزم ایچره

اوتدردک سلیم خان ایله سن سلطان سلیمانی

یولکده طاشی [illegible] دوشمش طرغی عسکر [illegible]

نه دکلو ایلرو ایسک اندن لابد اعدانک

یاپرسک قلعه قرصی یقرسن قلبن خراسانی

الورسن خسروا [illegible] ایله [illegible] ناز ایله

یوزکی [illegible] سلطانم دعا ایله

دیار روم ایله بر ایلیک ایران و تورانی

[illegible]

[illegible]

محمد الله تعالی سلطانم اولدن اوی ربانی

بونلا محمده کرد ضبطا یاریس چار ارکانی

ابوبکر و عمر عثمان علی ابن حیدر کرار

ولیدر و ملقله سا الله عزیزاتن حفظا هر بار

الوجه ملحد کرینی شاهد دکی حیقین قزانه

و دالوم حرزوا تمده کر و یا قوم کاشانه

صف و دوما حق حاکم بتن الحی بس نشن

سلاطین شاه الحی اوشه محرم س شن

اشتدن هر طرفده ارلکونی حرزوا اعدا

کسب ملحد لرکی باشینی سنک ایچدن حیدر آنی

و بار شرقد چقدی ابر قولک فتح اتدی شروانی

یاوز کوزوه سنی حفظ ایده دائم سهر اولوله بعیار

و بار چقدی شروانی

نه هدی وار کلمه قارشو غلام شاه تورانه

و بار چقدی شروانی

ایدرسن عدل و ولاه صاحب سیف و قلم سن

و بار چقدی شروانی

ایدرسن تحسین ماکه سرفود ایدن بتعز دنیا

قوللکی اوله بونلا آشمسی کیم بندی ... اسکنه زر و دار

و بار شرقد چقده برقلوکه فتح اتده شروانی

وصوکی

بر اولور صفوبری اوده عمر ایکی ۹

کل کرم فل صفوبر روانیم جوازی ۹

۹۰

عی

الداعي الى تحرير هذا الكتاب الشرعي وارساله والباعث لتسطير
ذالك الخطاب المرعي وانهائه هو انه شهدا للنقل والتحويل في محل الجرح
والتعديل الرجلان العدلان المدعوان فخر الاشباه محمد بن عبد الله
ومصطفى بن حسين وهما ساكناه في قصبة طربزون بتابع اناطولي المعروفة
عقب الدعوى وعقيب الاستشهاد الصحيحين الشرعيين الصادرين
عن حامل هذا الكتاب الرجل الموعو ولي بن عبد الله بان للمدعي المزبور في ذمة
الرجل المدعو مصطفى بن عبد الله المشهور سكونه الان في القصبة المعروفة
بلارسرآط وورائه بولاية روم ايلي المعموره مبلغا قدره ونصابه خمسة
وعشرون غروشا فضيا تام الوزن وكامل العياد وثمانية دينار
ذهبي كامل العيار ايضا من القرض الشرعي دينا لازما لادا اليه
وحقا واجب القضاء الان عليه شهادة شرعية مقبولة بعد رعاية
شرائط القبول المقبولة دعية فانهي حقيقة الحال ومصدوقة المقال
بعد الطلب والسؤال الى ... قضاة المسلمين واختيار ولاة الموحدين
معدن الفضل واليقين المختص بمزيد عناية الملك المعين الحاكم الان في القصبتين
المرقومتين زيد فضلهما والى كل من يصل اليه من الاصول والاخلاف هداهم الله
سنن العدل والانصاف مامولا منهم الانعام بالقبول والعمل بالمدلول
نيلا به الثواب من الملك الوهاب جرى ذلك وحرر في اليوم الحادي والعشرين
من ذي القعدة الشريفة لسنة ثمان والف

هو الحاكم
قد انهى مضمون الكتاب الحكمية
المستفاد عبد الباقي بن ...
المولى بقسطنطينية

مطلب فال قرآن عظیم

مجی برکشی قرآن فالی اچمق مراد ایدرسه کوز یوموب مصحفی اچدقده اول حرفه نظر
ایده و حالی تحصیل ایچون آچه یدنجی سطرک اول حرفنه نظر ایده و دشمانه ایچون آچه
یدنجی کاغدک اول حرفنه نظر ایده و مریض ایچون اچه یدنجی کاغدک یدنجی سطرینک
اول حرفنه نظر ایده اکر خانه سنده نقطه لی حرف فتح ایله کلورسه غنیمتدر و اکر کسره
ایله کلورسه سلامتدر و اکر ضمه ایله کلورسه غوغادر اکر حال خانه سنده نقطه لی حرف
کلسه تجارت ایودر نقطه سز حرفدن سنه حاصل اولمز اکر خانه ء دشمنده ذال و یا
شین و یا قاف فتح ایله کلسه ظفر صاحب فالکدر کسره ایله کلسه اصرار ایده و اکر ضمه
ایله کلسه بوشنمه لو اکر خسته خانه سنده نقطه لی حرف کلسه و نقطه سی کسره اوله بحری
اوزره اوله اکر بو الملوبی کوزنته لو هر کون فالده حظ بوله والله اعلم

اوزره اوله اکر بو الملکوبی کوزنته لو هر کون فالده حاصل بوله

152

ثن ع م ب ٥١

٣٧٠
٠٥٣
٤٢٣

٠٥١٤٠
١٧٣٧٠
٢٢٤٦٠

٢٥٦
١٨٠
٤٣٦

١٠٠
٨٠

٣٠١٦٠

١٩٠٢٧٠

اقيموا افعال ابندنذر

انا منكما ريجه كلور قبل الهلال اوقدم

بعد الهلال اقيم باشواقتديراوم

٢٨
١٠
٢٩٠
٣٨٣
٣٧٣

ینه گولشنده بوگون بلبله بو حال اولمش

گول خاریله گوروب منکسر آلبالی اولمش

شمره اوت صالدی بو آیلمه فلمقی غداب

ماه نو لونکونه چرخده چنکالی اولمش

خرقهٔ عشقی کیوب شال ملامت کیمش

کوره الله نیجه ابدالی اولمش

فغان و ناله قلق مقتضای عشق دریغ

بو رسوالقره اصلا ازم صوفی

٢٢٦
٢٨٣
٥٠٥
٤٧٩

